Št. 35 (1881) Leto XXXVI
NOVO MESTO četrtek, 29. avgusta 1985
Cena: 50 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

Občina Trebnje praznuje

Osrednja proslava bo 7. septembra v Mokronogu

TREBNJE — V trebanjski občini za letošnji občinski praznik sicer ne bodo odpirali novih proizvodnih in poslovnih prostorov, a zato praznovanje, ki sovpada s 40.obletnico osvoboditve, ne bo nič manj slovesno. Popestrili ga bodo s športnimi tekmovanji, ki se bodo odvijala na Mirni, v Prapročah in v Ivančni gorici. Tekmovanja bodo trajala od 1. do 8. septembra. Tako kot vsa leta bo tudi letos na dan ustanovitve Gubčeve brigade, to je 4. septembra, na Trebelenem srečanje borcev in mladine. Pri spomeniku na Trebelnem se bodo zbrali ob 18. uri popoldne. Sicer pa bo osrednja proslava ob občinskem prazniku 7. septembra ob 14. uri popoldne v Mokronogu pri prenovljenem spomeniku NOB. Slavnostni govornik bo generalmajor Ferdo Šetrajčič. Že dopoldne se bo začel patrolno-orientacijski pohod proti Trebelnemu, ob 10. uri pa se bo na slavnostni seji sestala trebanjska občinska skupščina. Tedaj bodo podelili plakete občine Trebnje, ki jih bo letos prejelo šest občanov.

Novo mesto spet likovna delavnica

V novi koloniji 15 slikarjev — Jutri posvet

NOVO MESTO — Novo mesto je ta teden spet v znamenju palet, začetne izobraževalne likovne kolonije, ki se je začela 23. avgusta, pa se udeležuje petnajst mladih slikarjev, od tega trije člani domače likovne skupine »Vladimir Lamut«. Delo poteka v hotelu Metropol in sicer pod mentorskim vodstvom akademskih slikarjev Lojzeta Zavolovška in Jožeta Muhoviča. Kolonija, kjer udeleženci spoznavajo osnove likovnega izražanja, bo končala delo v nedeljo, 1. septembra.

Jutri ob 13. uri bo v Metropolu delovno srečanje predsednikov odborov za likovno dejavnost, ki delujejo pri občinskih ZKO, ter predsednikov in tajnikov likovnih skupin. Pogovorili se bodo o problemih, ki tarejo slovenske amaterske likovnike. Ob 19. uri bodo v Dolenjski galeriji odprli razstavo del, nastalih v letošnji nadaljevalni koloniji — slikarski delavnici, ki je bila v Metropolu julija.

Začetno izobraževalno kolonijo za kiparje, ki je bila predvidena hkrati s slikarsko, so zaenkrat prestavili na zimsko obdobje.

Uspešni tudi z manj rok

V Lokvah pri Črnomlju zaključena republiška MDA »Bela krajina 85« — Brigadirji gradili vodovod

LOKVE PRI ČRNOMLJU — **Preteklo soboto je bila v brigadirskem naselju v Lokvah pri Črnomlju zaključena republiška mladinska delovna akcija »Bela krajina 85«. Brigadirji, ki so delali izključno pri izkopu jarkov in drugih del za napeljavo vodovoda v krajevnih skupnostih Drašiči, Suhor in Semič, so za 2,8 kilometra porabili 18.100 delovnih ur; skupna vrednost opravljenih del je 11 milijonov dinarjev, z materialom vred pa 23 milijonov dinarjev.**

Plan akcije je skoraj dosežen in to kljub temu, da v drugi izmeni ni bilo brigadirjev iz Ljutomera, v tretji pa ne iz Ormoža, da so bile brigade nepopolne in da so bili brigadirji mladi, saj je bila v zadnji izmeni povprečna starost brigadirjev komaj 15 let.

Ko je ob zaključku poudaril predsednik skupščine akcije Milan Vajda, so se sedaj, ko načrtujejo naloge v prihodnjem srednjeročnem obdobju, odločili, da bodo mladinske delovne akcije v Beli krajini še naprej. »Bela krajina potrebuje brigadirje, saj imamo še veliko vasi, ki nimajo vodovoda, kanalizacije, asfalta, telefona. Da pa se bodo še radi vračali k nam, potrjuje letošnje zelo dobro sodelovanje med brigadirji iz Kamnika, Ljubljane — Centra, Šiške, Bežigrada, Tolmina, Idrije, Radovljice, Radelj ob Dravi, Ptuja, Rdečega križa Slovenije in domačini,« je dejal Vajda.

Dušanka Weiss, podpredsednica republiške konference ZSMS, ki je zaključila akcijo, pa je med drugim dejala, da bi se poleg ZSMS morale v pripravo na mladinske delovne akcije vključiti še ostale družbenopolitične organizacije ter da so akcije lahko uspešne le, če zanje pravočasno pripravijo vse potrebno.

Vsem, ki so prispevali, da je bila letošnja belokranjska akcija uspešna, so ob zaključku podelili priznanja, pohvala pa je veljala tudi vodstvu akcije, ki je bilo razen traserja Aleša Komaca iz Kočevja povsem žensko: komandantka je bila Andreja Krštinc, namestnica za naselje Mojca Vrlinič, za interesne dejavnosti pa Ilinka Todorovski.

B. M.

BRANKO JERKIČ NA OBISKU V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — Branko Jerkič, komandant ljubljanskega armadnega območja, je pretekli teden obiskal črnomaljsko občino, kjer so ga seznanili z gospodarskimi in političnimi razmerami v občini. Gost si je ogledal delovišči, kjer pomagajo tudi vojaki, in sicer izkop jarkov za centralni telefonski kabel in vodovod v semiški krajevni skupnosti. Jerkič je z gostitelji ugotovil, da je sodelovanje občine z vojsko zelo dobro, dogovorili pa so se tudi o nadaljnjem sodelovanju.

JUBILEJNO SREČANJE VZGOJITELJEV

NOVO MESTO — Na srednji kmetijski šoli Grm so imeli domski vzgojitelji iz vse Slovenije tridnevni seminar o metodah in oblikah vzgojiteljskega dela. Seminar so zaključili v torek, 27. avgusta, s posvetom o problematiki domov in jubilejnim, 15. srečanjem vzgojiteljev vseh slovenskih domov. Seminar je organiziral Zavod za šolstvo Ljubljana, udeležilo pa se ga je 40 vzgojiteljev.

Spomenik prvemu boju

Spominsko obeležje na Mali gori pri Ribnici

RIBNICA — Na Mali gori pri Ribnici bodo 8. septembra ribniški lovci odkrili spominsko ploščo v spomin na prvi oboroženi spopad z okupatorjem na slovenskih tleh.

13. maja 1941 so protifašisti Anton Majnik, Danilo Zelen in Ferdo Kravanja bili enourni boj z orožniki in Italijani, ki so jih obkolili v Lovšinovi lovski koči na Mali gori. V boju je Zelen padel, Kravanja, ki je bil hudo ranjen, in Majnik pa sta bila ujeta, vendar je Majnik uklenjen ušel.

Na ta prvi oboroženi spopad bo poslej spominjala plošča iz impregniranega borovega lesa z nadstrešjem, ki simbolizira lovsko kočo. Ob otvoritvi bo krajši kulturni program, ki mu bo sledilo srečanje borcev, rezervnih oficirjev, mladine in krajanov.

MOST ČEZ SUŠICO

METLIKA — Pred kratkim je metliška Obrtna zadruga zgradila čez Sušico na cesti Metlika — Semič nov most, ki je stal 1,2 milijona dinarjev. Od tega je metliška občina prispevala 60 odstotkov, ostalo pa črnomaljska, večji del semiška Iskra. S tem je tudi izpolnjen pogoj za uvedbo redne avtobusne proge na tej cesti.

ČESTITKE MLADIM VOJAKOM — **Minulo soboto dopoldne je bilo v vojašnici Milana Majcna v Bršljinu slovesno. Ob prisotnosti vojakov, starešin, pionirjev, mladine, staršev in prijateljev mladih vojakov je svečano zaobljubo dala avgustovska generacija vojakov, ki služijo vojaški rok v tej vojašnici. (Foto: J. Pavlin)**

Jedrska spet v omrežju

Pred rokom opravljen remont in zamenjano gorivo

KRŠKO — **Po uspešnem tretjem remontu in zamenjavi tretjine goriva se je po več kot dveh mesecih jedrska elektrarna Krško 25. avgusta ob 21.36 spet vključila v jugoslovansko električno omrežje.**

Tristo delavcev tehničnega sektorja jedrske elektrarne in okoli 700 vzdrževalcev iz raznih jugoslovanskih podjetij je zahtevno delo opravilo šest dni pred rokom. Jedrska elektrarna je organizirala triizmensko delo tudi ob nedeljah in praznikih, kajti vsak dan zamude bi pomenil izgubo 15 milijonov kilovatnih ur električne energije.

Na ponedeljkovi tiskovni konferenci so napovedali, da so sami opravili zamenjavo štirideset gorilnih palic, kar je tudi glede na razmere po svetu, kjer imajo že precej več izkušenj, pomemben dosežek. Tuji izvedenec za zamenjavo goriva je pohvalil uspešno delo delavcev nuklearkę. Največjo pozornost so posvetili uparilnikoma, ki jima letos poteče garancija.

Na reaktorski posodi in zaščitnem hramu v tako imenovanem primarnem delu niso ugotovili okvar, enako ne na sekundarnem delu elektrarne, čeprav so tu pri dizelskih generatorjih opravili nekaj izboljšav. Skratka, delavci nuklearke so pokazali, da so sposobni ne le preveriti delovanje, ampak tudi opraviti najzahtevnejša dela.

P. P.

PARTIZANSKO SREČANJE V GRADCU

GRADAC — V počastitev 40-letnice osvoboditve bo v nedeljo, 1. septembra, ob 10. uri v Gradcu v Beli krajini partizansko srečanje, na katerega prireditelji, občinska odbora ZZB NOV Črnomelj in Metlika še posebej vabijo borce enot, ki imajo domicil v belokranjskih občinah: XV. divizije, belokranjskega odreda, oficirskega vojnega šolstva, XV. SNOUB, bataljona VDV, Cankarjeve brigade in partizanski pevski zbor.

SREČANJE INVALIDOV DOLENJSKE REGIJE

DOLENJSKE TOPLICE — Na jasi bo 8. septembra ob 10. uri drugo srečanje invalidov dolenjske regije. V športno-rekreativnih panogah se bodo pomerili invalidi iz Kočevja, Ribnice, Grosuplja, Trebnjega, Črnomlja, Metlike in Novega mesta. Nastopili bodo tudi paraplegiki iz Novega mesta. Organizator še sprejema prijave. Interesenti se lahko prijavijo v svojih matičnih društvih.

V znamenju starih težav?

V ponedeljek, 2. septembra, bodo ponovno oživele učilnice osnovnih in srednjih šol v Sloveniji. Spet se bo začelo zares in po znani proceduri osvajanja znanja — od lažjega k težjemu. Predavalnice na višjih in visokih šolah se bodo, kot vsako leto, odprle mesec kasneje.

Zares novo bo to šolsko leto le za prvošolčke osnovnih šol, novo in obenem prvo za vse tiste tisoče fantkov in deklic, ki so tako rekoč še včeraj sesali palce med brezskrbno otroško igro. Lanski osmošolci bodo prvič okusili srednje usmerjeno izobraževanje, absolventi srednjih šol pa usmerjeni fakultetni študij. Na fakultetah bo to prva generacija študentov, ki so v celoti absolvirali usmerjeno izobraževanje na srednji stopnji.

Kolo novega šolskega leta se bo vrtelo v znamenju težav, ki že leta tarejo šolstvo. Od vseh je prav gotovo najbolj pereč gmotni položaj šol in tega, kot kaže, naša družba niti z bleščečimi dogovori in sporazumi ne zna ali ne more razrešiti. Tako mnoge šole začenjajo tudi to izobraževalno sezono nezadostno opremljene in preskrbljene, da o bojazni pred tankimi plačilnimi kuvertami sploh ne govorimo. V primerjavi z osnovnimi šolami so srednjp precej na slabšem, še posebej zato, ker imajo drugačen način financiranja.

Pa tudi sicer se življenje in delo na teh šolah prepleta s problemi, kakršnih osnovne šole v glavnem ne poznajo. Kot je nekdo dejal, se v srednjih šolah odslikavata odnos in razpoloženje združenega dela, odslikave pa niso vedno bleščeče čiste. Včasih je iz njih videti, kot da bi se združeno delo hotelo znebiti skrbi za šole, ki jih je ustanovilo.

Pridobitev, ki bi res nekaj pomenile, ni pričakovati. Omembne vredna je na našem območju le nova osnovna šola, ki jo gradijo na Otočcu. Sicer pa bodo zlasti mestne in primestne šole, ki čutijo čedalje večjo prostorsko stisko, spet pred tem, ali imeti pouk v eni, dveh ali celo treh izmenah. Na »najboljšem« je enota Pedagoške akademije v Novem mestu, ki so jo med tem ukinili. Nekateri, ki nimajo dlake na jeziku, zatrjujejo, da žalovanje ne bo pretirano dolgo.

I. Z.

NA OGLED DELA IZ LETOŠNJE KOLONIJE

RIBNICA — Tu se je končala tradicionalna likovna kolonija, ki so jo imenovali »Ribniška likovna iskanja«. Na njej je ustvarjalo petnajst slikarjev in kiparjev. Razstavo njihovih del bodo odprli v nedeljo, 1. septembra.

Na žiro računih več denarja

V gospodarstvu Posavja ob polletju zadovoljivi poslovni rezultati

KRŠKO — **16.385 zaposlenih v gospodarstvu Posavja je v letošnjem polletju ustvarilo 72,1 milijarde din celotnega prihodka. Porabljena sredstva so znašala 55,6 milijarde din in doseženi dohodek, upoštevaje Jedrsko elektrarno Krško, 16,4 milijarde din.**

Rast doseženega dohodka je najvišja v brežiškem gospodarstvu, v precejšnji meri tudi na račun statusnih sprememb pri Petrolovem tozdu Trgovina na drobno. Zelo visoko rast v polletju dosegajo v posavskem gospodarstvu neplačani prihodki, ki znašajo 5,1 milijarde in so štirikrat večji kot v enakem obdobju lani.

Poročali smo že, da je skupna izguba v gospodarstvu regije znašala 290,9 milijona din, kar je v primerjavi z rastjo obsega poslovanja malo. Razveseljivo je, da je delež akumulacije v dohodku in čistem dohodku porasel zlasti na račun krškega gospodarstva in da se izboljšuje likvidnost organizacij združenega dela. Denarna sredstva na žiro računih so v regiji za 142 odst. višja in so, razen v brežiškem gospodarstvu, precej presegla rast obsega poslovanja. Podobno velja za rast sredstev na deviznih računih ozdov.

● Zunanjetrgovinska menjava gospodarstva Posavja zaostaja za predvidevanji, kljub slabim rezultatom pa so prihodki ozdov, doseženi na tujem trgu, rasli hitreje kot ostale oblike prihodkov. Delež prihodkov na tujem trgu v celotnem prihodku je porasel od 9,6 na 10 odstotkov. Izvoz še vedno presega uvoz za 10 odstotkov.

Rast terjatev do kupcev v regiji znatno presega rast obveznosti do dobaviteljev, toda to je le posledica visoke rasti terjatev v nuklearki. Med zalogami so najbolj porasle zaloge gotovih izdelkov. Po podatkih podružnice Službe družbenega knjigovodstva Krško je imelo posavsko gospodarstvo ob koncu polletja za 29 odst. več posojil kot pred letom. Rast torej znatno zaostaja za rastjo obsega poslovanja. Najbolj so porasla dolgoročan posojila za obratna sredstva, ki predstavljajo desetino vseh kreditov posavskega gospodarstva.

P. P.

Z zakonom obsojen denar

Od druge polovice leta 1978, ko je bil sprejet občinski odlok o gradnji zaklonišč, do konca lanskega leta v Metliki ni bilo zgrajeno nobeno zaklonišče. V tem času se je na posebnem žiro računu zbralo natančno 3.935.390 dinarjev, v začetku letošnjega leta pa je bilo na tem računu 3.271.281 dinarjev in tudi danes ta znesek ni veliko večji. Razlika, 650 tisočakov, je šla za projekt za zaklonišče za 400 ljudi, in sicer za metliški otroški vrtec, Ulico 1. maja in Župančičevo ulico, ki pa ne bo nikoli zgrajeno. Vsaj z denarjem, ki se zbira za te namene po občinskem odloku, ne, kajti dandanes stane kvadratni meter zaklonišča od 70 do 100 tisočakov, toliko denarja pa v Metliki ne bodo zbrali še kakšnih tisoč let. Vsaj pri sedanji galopirajoči inflaciji in s tem povezanimi ponorelimi cenami ne, in ob dejstvu, da mora ta denar nedotaknjen ležati na posebnem žiro računu in ga ni možno kakorkoli uporabljati, na primer posoditi in z obrestmi vsaj malo ublažiti razdiralne učinke inflacije. Skratka: denar za zaklonišča je z zakonom obsojen na propadanje. Pa še plačati je treba za to. Doslej so namreč bančni stroški znesli 14.000 dinarjev.

Ljudje pa se razburjajo, kajti nemočni morajo gledati, kako je denar, ki ga morajo Metličani plačevati — odlok namreč velja samo za mesto Metlika, ne pa za celo občino — pravzaprav vržen stran. Lastniki stanovanjskih in počitniških hiš ter poslovnih objektov plačujejo 0,06 odstotka od amortizacijske vrednosti na leto, imetniki stanovanjske pravice 3 odst. od višine stanarine, kdor pa gradi novo hišo brez zaklonišča, pa 2 odstotka od predračunske vrednosti gradbenega dela objekta. Zlasti slednje pa je danes velik denar.

V Metliki torej ni nobenega zaklonišča in, kot kaže, ga tudi ne bo. Če so dosedanja praksa in realni izgledi za naprej dovolj trden argument, potem se je ta odlok, ki je seveda zapovedano dete ustreznih republiških zakonov, v Metliki in gotovo še marsikje drugje izkazal kot nesmotrn, nepotreben in v nekaterih pogledih celo škodljiv. Nadaljnje vztrajanje je samo še odsev birokratske okostenelosti.

A. BARTELJ

MNOGI SO PRISLUHNILI — **Nastop mladih slovenskih godbenikov v petek zvečer na novomeškem Glavnem trgu je popestril siceršnje mrtvilo ob zapori trga. Škoda, da je lep vtis med koncertom in po njem nekoliko pokvaril ansambel Jerko z domačimi vižami. Več na kulturni strani (Foto: J. Pavlin)**

Prihodnost IMV še negotova

Pospešiti pogajanje z Renaultom — Zakaj odlašanje z delitvijo IMV na dva samostojna dela?

NOVO MESTO — **Novomeški občinski izvršni svet je na torkovi seji v eni glavnih točk razpravljal o dogajanju v IMV in okrog nje v letošnjem prvem polletju in juliju ter se seznanil z delom začasnega poslovodnega organa v juliju.**

Že res, da so polletni gospodarski rezulati, predvsem zahvaljujoč mnogim notranjim ukrepom v IMV, dokaj spodbudni, saj so precej povečali fizični obseg proizvodnje, zmanjšali izgubo in zaloge, a celoten položaj je precej kritičen. Prepočasi se premikajo vse zadeve okrog prihodnosti IMV. Člani začasnega poslovodnega organa so opozorili, da marsikaj od tistega, kar je bilo obljubljeno od vseh sanatorjev ob prihodu zadnje začasne vodilne ekipe v IMV, ni bilo uresničeno. Tako se mora tudi ta ekipa ukvarjati, in to v pretežni meri, z operativnimi nalogami. Kljub temu seveda vseskozi iščejo najboljšo možno rešitev za IMV v prihodnje.

Izvršni svet je menil, da je treba reševanje zadev pospešiti. V poganjanjih z Renaultom naj bi do srede septembra vendarle prišli na jasno o oblikah kratkoročnega sodelovanja tja do leta 1988, do konca leta pa tudi o dolgoročnejšem sodelovnaju. V nasprotnem primeru bo treba intenzivneje iskati drugačno rešitev. Jasno je bila ponovno podprta delitev IMV na dva dela, na prikoličarsko in avtomobilsko proizvodnjo, ki jo vsi izračuni kažejo kot nujnost, toliko bolj, ker je prikoličarski program že rentabilen in ima tako rekoč zagotovljeno prihodnost. Ko bo to »pod streho«, so menili, bomo vse sile združili še za rešitev avtomobilskega dela IMV, kjer so zadeve sedaj bistveno manj jasne. Marsikaj bo treba že v kratkem narediti tudi okrog kadrov, predvsem kvalificiranih, ki uhajajo, in nadaljevati z reorganizacijo in racionalizacijo skupnih služb.

Z. L. — D.

VREME

Prevladovalo bo pretežno jasno vreme.

Kakšne so občinske plače

Rast OD zaposlenih v metliški občinski upravi je nižja kot v gospodarstvu in negospodarstvu — Funkcionarji od 1. julija za 32 odst. večje OD

METLIKA — V zvezi z govoricami, ki so se po Metliki razširile v zvezi z izplačili osebnih dohodkov delavcev občinske uprave ter voljenih in imenovanih funkcionarjev za julij — govorili so tudi o osebnih dohodkih, ki so presegali 20 milijonov starih dinarjev — je predsednik metliškega izvršnega sveta Milan Vajda odločno zanikal, da bi si na občinski upravi kakorkoli neupravičeno in zunaj republiškega sporazuma in regijskega dogovora izplačali osebne dohodke, in govorice označil kot zlonamerna natolcevanja.

Milan Vajda

Vajda zanika, da bi si ob izplačilu julijskih osebnih dohodkov delili razliko od začetka leta, čeprav bi jim republiški sporazum in prvotni regijski dogovor dopuščala tak poračun. Pač pa so za voljene in imenovane s 1. julijem dvignili vrednost točke za 32 odstotkov, kar je v skladu s sporazumom in dogovorom dolenjskih občin. »V gospodarstvu v metliški občini so se osebni dohodki v prvem letošnjem polletju v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali za 52 odstotkov, v negospodarstvu pa za 51 odst., medtem ko so se osebni dohodki zaposlenih v občinski upravi v tem obdobju povečali za 47 odstotkov.

Osebni dohodki voljenih in imenovanih, se pravi predsednika občine, izvršnega sveta, načelnikov oddelkov, sekretarja skupščine, vodilnih družbenopolitičnih delavcev, so se oblikovali na osnovi republiškega družbenega dogovora in sklepa regijske komisije podpisnikov tega dogovora s tem, da v Metliki nismo izkoristili najvišjega števila možnih točk za načelnike oddelkov, ki so tudi člani izvršnega sveta. Za nazaj ni bilo nobenih poračunov,« je izjavil Vajda.

Voljeni in imenovani imajo od 600 do 720 točk, od 1. julija pa se je bruto vrednost točke od prejšnjih 153 dinarjev povečala za 32 odstotkov.

A. B.

Na Dolenjskem 22 izgubarjev

Ob polletju je bilo izgub za dobro tretjino več kot lani — Znanim »bolnikom« se pridružujejo še novi

NOVO MESTO — **Po podatkih SDK Novo mesto so izgube, izkazane v letošnjih polletnih bilancah, na dolenjskem območju znašale 1,696 milijarde dinarjev, kar je za dobro tretjino večji znesek kot pred letom. V štirih dolenjskih občinah se 22 izgubarjem s slabimi finančnimi rezultati približuje še 16 delovnih organizacij.**

Poslovanje z rdečimi številkami je v novomeški občini zaključilo 9 gospodarskih delovnih organizacij na čelu z IMV, ki je k skupni občinski izgubi 1,610 milijarde dinarjev prispevala 1,480 milijarde. Izgubo so izkazali še: Novolesov tozd Tovarna stilnega pohištva Straža, združeni tozd Tovarna močnih krmil in TZO Žužemberk, trije tozdi Železniškega transportnega podjetja Novo mesto ter dva tozda Gorjancev v Straži. Na negospodarskem področju pa sta rdeče številke pokazali bilanci v Splošni bolnišnici in v delovni skupnosti skupnih služb v Zdravstvenem centru Dolenjske.

V občini Trebnje so samo trije z nedonosnim poslovanjem: stari znanec, Novolesov tozd IGK Račje selo, in Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas, pridružuje pa se jima Zdravstveni dom Trebnje. Skupna izguba znaša vsega 62,7 milijonov dinarjev.

Medtem ko metliška občina v gospodarstvu nima izgub, pač pa je dobrih 500.000 din zmanjkalo zdravstvenemu domu, ima sosednja črnomaljska občina 7 naslovov na listi delovnih organizacij z nedonosnim poslovanjem. Te so Rudnik Kanižarica, dva tozda Kmetijske zadruge Črnomelj, komunalni tozd Begrad in dva tozda Integrala. Tudi v tej občini se med negospodarskimi izgubarji pojavlja zdravstveni dom, skupna izguba pa znaša 33,6 milijonov dinarjev.

Zaskrbljujoče je, da na Dolenjskem posluje z motnjami še 16 delovnih organizacij s področja gospodarstva, katerim poslovni rezultati onemogočajo oblikovanje predpisanih skladov ali pa lahko zanje namenjajo le del predvidenih sredstev.

R. B.

Že druga zmaga Brusničanov

BRUSNICE — V športnem parku pri tukajšnji osnovni šoli je bilo v nedeljo popoldne tradicionalno srečanje mladih iz aktivov ZSMS krajevnih skupnosti novomeške občine, ki so ga vzorno pripravili mladi iz Brusnic.

V športno-zabavnih tekmovanjih se je pomerilo dvanajst ekip, morda pa bi jih prišlo še več, če ne bi bilo zapore ceste zaradi kolesarskega tekmovanja. Brusničani se niso pokazali le kot dobri organizatorji, ampak so ponovno osvojili tudi prehodni pokal, tako da bodo naslednje leto spet organizirali take prireditve.

IGRA PRESENEČENJA — **Največ zabave je mladim naredila igra presenečenja, za katero se tekmovalci niso mogli posebej pripravljati, saj so za navodila zvedeli šele pred začetkom tekmovanj. Med »keglji« z zavezanimi očmi so največ spretnosti pokazali domačini, ki so na koncu tudi zmagali. (Foto: J. Pavlin)**

Rezultati: v teku na 800 m je med fanti zmagal Ivan Škedelj (Drska), pri dekletih pa Lavra Kastelic (Žabja vas), v skoku v daljino sta bila najboljša Roman Hudoklin (Brusnice) in Mojca Gazvoda (Gabrje), v metu kamna Peter Vrtačič (Brusnice), tek v vrečah sta dobila Leopold Perme (Šmarjeta) in Mojca Gazvoda (Gabrje), vrv je najbolj potegnila ekipa Žabje vasi, ekipa Brusnic pa je zmagala v igri presenečenja. Ekipno je bil najboljši aktiv ZSMS iz Brusnic, nekaj točk manj pa so zbrali mladi iz Žabje vasi in Gabrja.

J. P.

SREDI OKTOBRA PRVI STOKILSKI PRAŠIČI?

KRŠKO — Na prašičji farmi na Pristavi je že 600 pitancev lastne vzreje, težkih od 30 do 60 kilogramov, 2.100 pujskov v vzrejališču (težki so od 8 do 25 kg), 850 pujskov v svinjakih ter 930 plemenic in 23 merjascev. Prve dopitane prašiče, bekone, pričakujejo že sredi oktobra.

Sodna stanovanjska nadaljevanka

Kako se črnomaljski zdravstveni dom bori za svoje stanovanje, v katerem že dve leti in pol nihče stalno ne živi, zdravnik, ki je odšel brez odpovedi, pa bi ga rad zamenjal za stanovanje na Reki, kjer je zaposlen

ČRNOMELJ — **Jeseni 1982 je dr. Edvard Krmpotić, ginekolog v črnomaljskem zdravstvenem domu, brez odpovedi odšel iz Črnomlja in se zaposlil na Reki, nekaj mesecev kasneje je za njim odšla tudi žena z otrokom in se prav tako zaposlila na Reki.**

Pred tem pa je Mirjana Krmpotić izgubila sodbo na sodišču združenega dela. Ko je namreč Mirjana Krmpotić dobila sklep, da jo bodo zaposlili v črnomaljskem zdravstvenem domu, je njen mož samovoljno prekinil delovno razmerje. Tako je medicinska sestra, ki je delala z njim, ostala brez dela, zato je delavski svet doma spremenil sklep o novi zaposlitvi Krmpotićeve.

Kakorkoli že, od januarja 1983, ko je Krmpotićeva odšla za možem na Reko, nihče stalno ne živi v 3-sobnem stanovanju v Črnomlju, last zdravstvenega doma. Pred časom je ginekolog, ki sedaj dela na Reki, zaprosil zdravstveni dom, naj mu dovolijo zamenjati črnomaljsko stanovanje za stanovanje na Reki. Za tako zamenjavo je menda bil pripravljen neki reški obrtnik. Seveda na to v zdravstvenem domu niso pristali, saj bi tako enkrat za zmeraj izgubili veliko stanovanje v Črnomlju, ki ga še kako potrebujejo. Zato je Krmpotić tožil zdravstveni dom za dovoljenje za zamenjavo stanovanja, zdravstveni dom pa je njega po pol leta neuporabe stanovanja tožil za izpraznitev. Sodišče v Črnomlju je odločilo, da mora Krmpotić stanovanje izprazniti. Po tem prizoru se je končala prva epizoda žalostne veseloigre.

Druga se je pričela s pritožbo ginekologa na višje sodišče v Ljubljani. to je sodbo temeljnega sodišča razveljavilo in dalo primer v ponovno obravnavo z napotili, katera dejstva naj sodišče še upošteva pri presoji. Z drugo sodbo je črnomaljsko sodišče stanovanje prisodilo Krmpotiću. Konec drugega dela nadaljevanke.

Tretji del se prične s pritožbo zdravstvenega doma na višje sodišče, ki je ponovno razveljavilo sodbo temeljnega sodišča in spet dalo navodila, katera dejstva naj še upoštevajo. In temeljno sodišče je vso zadevo še enkrat pretreslo in stanovanje prisodilo zdravstvenemu domu. S tem se je končal tretji del v katerem je ta žalostna veseloigra dobila tudi za dramatični vrhunec potrebne groteskne elemente.

V četrtem dejanju se je na zadnjo sodbo črnomaljske enote novomeškega temeljnega sodišča ponovno pritožil Krmpotić. Višje sodišče tretjič še ni razpravljalo o isti zadevi, možnosti pa sta dve: ali potrdi tretjo sodbo temeljnega sodišča ali pa jo ponovno, tretjič, razveljavi.

Vsekakor je težko napovedati, kdaj in kakšen bo konec te pravde, dejstvo je, da dve leti in pol nihče stalno ne stanuje v 3-sobnem stanovanju sredi Črnomlja, dejstvo je, da hoče bivši uslužbenec črnomaljskega zdravstvenega doma, ki je samovoljno prekinil delovno razmerje in odšel brez odpovedi, s tem stanovanjem priti do stanovanja na Reki. In, ne nazadnje, je dejstvo, da zdravnik črnomaljskega doma živi v sposojenem stanovanju, da je njihova zobotehnica podnajemnica in da nameravajo v črnomaljskem zdravstvenem domu v kratkem zaposliti še kakšnega zdravnika in da je pri tem prav stanovanje ena odločilnih postavk, da se mlad človek odloči za zaposlitev v manjšem mestu. Na Reko zdravnikov očitno ni treba privabljati s stanovanji.

A. BARTELJ

Za nekatere ni in ni dela

Nezaposlenost v novomeški občini ni večji problem — Na listi iskalcev zaposlitve je precej starih znancev — Brez dela kar pet učiteljev

NOVO MESTO — **Delovne organizacije v novomeški občini so za letos načrtovale, da bodo zaposlile 1.412 novih delavcev ali kar 632 več, kot je bilo predvideno z resulucijo.**

Tudi tako veliki načrti zaposlovanja pa ne bodo pomenili rešitve za mnoge od 213 nezaposlenih, kolikor jih je bilo konec junija letos prijavljenih na občinski skupnosti za zaposlovanje, saj je med iskalci zaposlitve precejšen delež teže zaposljivih ljudi. Kljub vsemu pa le ne bi mogli reči, da je nezaposlenost v novomeški občini kakšen poseben problem.

Od 213 brezposelnih jih je bilo dobra polovica, 117, brez poklica in kakšne posebne kvalifikacije in, kot že rečeno, precej teže zaposljivih, ki so že dlje časa na listi brezposelnih. 20 jih je bilo z drugo izobrazbeno stopnjo, 77 iskalcev zaposlitve, kar predstavlja 36 odstotkov brezposelnih, pa je imelo izobrazbo od četrte do sedme stopnje.

Med brezposelnimi najdemo štiri z visokošolsko izobrazbo, arhitekta, etnologa in dva ekonomista, dvanajst višješolcev, od tega kar pet učiteljev razrednega pouka, pa socialne delavce, inženirje elektrotehnike, strojništva itd. Med iskalci dela je še vedno precej gimnazijskih maturantov, zdravstvenih in tudi gradbenih in kmetijskih tehnikov pa štirje prodajalci, po trije natakarji, avtomehaniki, vozniki, ključavničarji itd.

Prvo zaposlitev je v tem času prek skupnosti iskalo 61 ljudi ali 28 odstotkov nezaposlenih, kar pol oz. natančno 107 iskalcev zaposlitve je bilo starih pod 26 let. V vsem prvem letošnjem polletju pa so s seznama nezaposlenih lahko črtali 148 ljudi, ki so dobili delo. Tako se nezaposlenost v novomeški občini v glavnem vseskozi giblje v približno enakih okvirih. Niti letošnja blokada zaposlovanja v IMV ni povzročila naraščanja nezaposlenosti, pa tudi za bodoče zaenkrat z zaposlovanjem še kar dobro kaže, posebno z vključevanjem generacijskega priliva v delo, čeprav so delovne organizacije načrtovale letos zaposliti le 376 pripravnikov.

Konec junija je bilo v novomeški občini skupaj 26.669 zaposlenih, kar je za pol odstotka manj kot decembra 1984. Od tega je v gospodarstvu delalo 21.982 zaposlenih ali 0,3 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju, v negospodarstvu 3.985 delavcev in v zasebnem sektorju 702 delavca. V vsej dolenjski regiji pa je bilo v prvem polletju 41.487 zaposlenih, kar je pol odstotka manj kot ob koncu leta 1984, in 429 nezaposlenih, kar je v okvirih dosedanjega regijskega povprečja.

Z. L.—D.

DIREKTOR NAMESTO RECEPTORJA

NOVO MESTO — Ob mesecu turizma na Dolenjskem bo imel hotel Metropol kar pet prireditev. Vse to piše tudi na plakatih, ki jih je izdala Dolenjska turistična zveza. Hotel Metropol je dobil šest plakatov, vendar po dveh dneh tam še ni bilo človeka, da bi jih obesil. Receptor Boris Jarc, ki je plakate sprejel, je Alojzu Seriniju, predsedniku turistične zveze, zabrusil: »Plakatov pa že ne bom obešal!« Danes plakati že visijo, obesiti pa jih je moral sam direktor Peter Bevc.

ADOLFU MAVROVIČU V SPOMIN

Sredi tega meseca je v 77. letu starosti v Novem mestu umrl znani Novomeščan Adolf Mavrovič, upokojeni pekovski mojster, nekdanji izvrstni telovadec in zagret kolesar. Tiho, skromno in umirjeno je živel vse življenje, ki ga je preživel v svojem rojstnem mestu, kjer je imel številne znance in prijatelje.

Poleg telovadbe se je resno in redno ukvarjal še s kolesarstvom in se pred vojno uspešno udeleževal večjih dirk. Nič kolikokrat se je zgodilo, da je šel zjutraj takoj po nočnem delu s kolesom na Gorjance, popoldne je vadil v telovadnici sokolskega doma, preden je šel zvečer v pekarno, pa je šel spet na Gorjance. Kolesu se Mavrovič, ki je bil po vojni dolga leta mojster v pekarni na novomeškem Glavnem trgu, ni odpovedal do poznih let. Še pri 75 letih smo ga videvali, suhega sivolasega moža, ki se je s svojo priljubljeno specialko vozil po mestu in okolici. Sedaj tega dobrega, blagega človeka ni več in pogrešamo ga.

Adolf Mavrovič, prijatelji so mu rekli Dolfi, se je za peka izučil pri mojstru Vovku v Kandiji. V tistem času, ko je imelo Novo mesto okoli 3.500 prebivalcev, je bilo v mestu kar sedem pekarn. Mavrovič je kot pomočnik delal pri Pavčiču in Foršku, po smrti slednjega pa je on prevzel pekarno. Ob težkem in napornem nočnem delu in skrbi za posel pa je vedno našel čas za športno udejstvovanje. Telovaditi je začel že v ljudski šoli, telovadbi pa je ostal zvest do zrelih moških let, saj je nazadnje nastopil na akademiji v novomeškem sokolskem domu leta 1948, star 40. let. Pa tudi po tem nastopu je še hodil k vajam in je aktivno prenehal telovaditi šele, ko si je zlomil roko. V najboljših letih je bil Mavrovič med najboljšimi novomeškimi telovadci, saj je bil član prve novomeške sokolske vrste, v kateri je bil tudi olimpionik Leon Štukelj.

NAŠA ANKETA

Čisto stranišče izjema

Pravijo, da po stranišču spoznaš gostilno. Pa ne le to, stranišča marsikaj povedo tudi o splošni kulturni ravni prebivalstva. Na splošno sodeč po naših straniščih v najrazličnejših lokalih ta kultura pri nas ni ravno visoka. Čistoča, toaletni papir, milo, brisača, topla voda, vse to, kar bi moralo biti nekaj povsem naravnega in normalnega za vsak toaletni prostor, je pri nas, žal, bolj izjema kot pravilo. Tako večinoma menijo tudi sogovorniki v naši današnji anketi. Pa v Sloveniji še nekako gre, čeprav akcija za čistejša stranišča nikakor ne bo odveč. Čim bolj proti jugu greš, tem slabše je. In to kljub temu, da vse bolj polagamo velike upe v turizem.

ŽELJKO NIKEZIČ, uslužbenec iz Brežic: Bo kar držalo, da po stranišču spoznaš gostilno. Zvezdice pri zasebnikih res nekaj pomenijo. V takih gostilnah jim ni treba zardevati pred gosti zavoljo zanemarjenih sanitarij. Zanimivo pa je, da so velike razlike lahko celo v isti hiši. Brežiški hotel Turist in restavracija Blagovnice sta pod isto streho, a je razlika kot noč in dan. V hotelu so stranišča pod kritiko in bi si lahko vzeli za vzor kolege iz Blagovnice. Zdi se, da se celo pri taki stvari pozna, kakšni ljudje so na krmilu.«

ANTON AHEC iz Gradca: »Stranišča so od gostilne do gostilne zelo različna. To sem opazil zlasti takrat, ko sem igral z ansamblom po raznih gostilnah. Zasebni gostilničarji pa le bolj pazijo na čistočo v straniščih, saj je pri njih tudi inšpekcija strožja. Seveda ne bi nikjer škodilo, če bi bila stranišča bolj urejena. Marsikje ni toaletnega papirja, brisač, vrat ni moč zakleniti. Na čistočo bi morali bolj paziti tudi gostje, saj lastnik ne more čistiti za vsakim.«

SLAVA PLANINC, tajnica v črnomaljski osnovni šoli: »Dobro je, da smo se vsaj v Sloveniji končno spomnili na akcijo za čistejša stranišča, saj so stranišča marsikje sramota za našo deželo. Sicer na javna stranišča hodim bolj malo. Če sem v Črnomlju, raje tečem domov ali k znancem. V kampih, predvsem ob hrvaški obali, kjer preživljamo dopust, so prav toaletni prostori najšibkejša točka. Ni tople vode, mila, brisač in marsikje tudi toaletnega papirja. Stranišča so umazana, na tleh stoji voda. Upravljalci kampov bi se morali priti učit reda in čistoče v Čateške Toplice, kjer sem se na stranišču počutila kot doma.«

JANEZ NUNČIČ, uslužbenec iz Krškega: »Stranišča so v večini gostinskih lokalov v Krškem, kolikor jih pač poznam, zanemarjena, podobna tistim na jugu. Morda so izjema sanitarije pri Šolaji in v hotelu Sremič. Stranišča so narejena nestrokovno in neokusno. Ploščice so položene, kot bi jih veter zmetal skupaj, odtoki v moških straniščih so speljani kar po vrhu, tako da je poleti neznosen smrad, da o kakšni higieni sploh ne govorim. Tudi v bifeju Mercatorja pri pošti je stranišče obupno, čeprav imajo snažilko. Lahko bi priznali, da tudi ni prave kulture.«

POLDE PIŠKUR, pomočnik motorovodje na sevniški postaji iz Globovdola: »Na železnici se trudimo za red in čistočo. Žal vsi potniki ne poskrbijo za tisto malo, da bi bilo vedno vse v redu. Bliža se začetek šole, ko bo tudi na naši progi spet mnogo učencev. V straniščih takrat obleži vse mogoče, celo pivske steklenice. Na gorenjskih progah se nam še vedno dogaja, da nam z urejenih mercedesovih motork kradejo zavese. Za red in snago praviloma slabše skrbijo mladi kot starejši.«

ANA ŠOBAR, oskrbnica javnega stranišča Komunale v Novem mestu: »Javnega stranišča se ljudje zelo malo poslužujejo. Najbrž zato, ker morajo prispevati 2 din za veliko in 1 din za malo potrebo. Velikokrat se zgodi, da v osmih urah spravim v blagajno le 5 ali 7 din. Ob tako majhnem izkupičku mi v straniščih velikokrat pokradejo še ves papir, da uporabe čistil sploh ne omenjam. Javno stranišče je res odprto le do štirinajste ure, to pa zato, ker ne dobimo še ene delavke.«

ANTON URBANČIČ, prodajalec iz Čateža: »Stranišča kažejo našo kulturno raven, ki je nižja, kakor smo si pripravljeni priznati. Po navadi so zelo nesnažna, da ne govorim o tem, da v njih kmalu vse potrgajo, polomijo in razbijejo. Sprašujem se, kako bomo s takšnimi stranišči, kakršna so, povečali naš turistični iztržek. Vseeno pa so stranišča v Sloveniji malo manj onesnažena kot v naših južnejših republikah.«

ANTON KOŽUH, šofer pri kočevskem Itasu: »Veliko potujem. V Sloveniji so stranišča v glavnem še kolikor toliko čista, drugod po Jugoslaviji pa je stanje katastrofalno. Tudi stranišče v kočevskem hotelu je čisto, v njem sta milo in brisača. Najhuje je bilo v »satelitu« (bife Risl) dokler niso dogradili stranišča.«

FRANC LUŠIN, ključavničar v Riko, Ribnica: »Stranišča v ribniških gostilnah so obupna. Bolje, da opraviš tisto pod smreko, boš le svoje vohal. Za tako sramoto pa niso krivi toliko gostinci kot njihovi gostje, predvsem tisti, ki jih že hudo zanaša in lulajo vsepovsod, le tja ne, kamor je treba.«

kmetijstvo

Postrvi bodo »obnovile« stari mlin v Podbočju

Prej 12 mlinov ob Mlinskem potoku — Načrt Hribarjevih

PODBOČJE — Ob Mlinskem potoku je bilo včasih kar dvanajst mlinov, zdaj sta le še dva. Enega premorejo Hribarjevi. Čeprav je zob časa tudi njihov stoletni mlin že močno načel, 24-letni Alojz Hribar skuša postoriti vse, da bi nadaljeval delo pokojnega očeta. Pri tem mu pomaga tudi sosed Ivan Urbanč.

»Naš mlin je star menda že okoli 250 let. Do leta 1960 smo imeli dela čez glavo, saj je mlin mlel dan in noč. Potem so nastopili za mlinarje neprijazni časi. Tudi zelo veliki davki so marsikoga odvrnili od te obrti. Včasih smo imeli kar dva para kamnov za belo in par za koruzno moko. Za belo, kot rečemo pšenični moki, imamo zdaj samo še en par kamnov. Popravili smo mlin, saj se je zlomilo pogonsko kolo, in že spet lahko meljemo. Tudi ajda se največ melje na star način. Kakovost moke je neprimerno boljša kakor iz električnih valjčnih mlinov.

Doma smo samo trije: mama, mlajša sestra in jaz. Ni pravih možnosti za temeljito obnovo mlina. Na Krškem polju ni valjčnega mlina in če bi imel

Alojz Hribar

krški Agrokombinat posluh, da bi pomagal s posojili, bi pustil delo v Kovinarski. Z okoli 40 ari vinogradov na Bočju, kjer po letošnji zimski pozebi pravzaprav ne bo pridelka, se ne da živeti. Zato bom určdil ribogojnico za postrvi. Vse papirje že imam razen gradbenega dovoljenja in z ribogojstvom bom pričel še letos. Okoli 6 ton postrvi letno bi lahko prodal, če bi bil kooperant Emone ali katerega drugega podjetja,« pravi Hribar.

P. PERC

S prašiči se redi tudi izguba

Metliška TZO Kooperacija posluje pozitivno, njeni enoti lastna proizvodnja in kooperacija pa imata izgubo — Pri kili žive teže prašičev od 50 do 100 din izgube — Ko bo začelo zmanjkovati hrane, bo prepozno za ukrepe

METLIKA — V kakšnem položaju je kmetijstvo, se jasno kaže tudi v dejstvu, da so vse delovne enote temeljne zadružne organizacije Koopercije v okviru metliške kmetijske zadruge v letošnjem prvem polletju poslovale pozitivno razen dveh, ki sta imeli izgubo. Ti enoti sta lastna proizvodnja in kooperacija.

Pri lastni proizvodnji se sicer še ne da govoriti o izgubi, kajti proizvodnja še ni zaključena in bodo točni rezultati znani šele konec leta, a tudi ob koncu leta ne pričakujejo boljših rezultatov, saj sta poljedelska proizvodnja in živinoreja, v velikih težavah. Zaskrbljujoča je zlasti izguba v delovni enoti kooperacija, v okviru katere je organizirana kooperacijska reja prašičev, uslužnostno pitanje mladega goveda, odkup mleka, skratka proizvodnja vseh tržnih presežkov kmetijskih pridelkov v tej belokranjski občini.

● Največji izpad dohodka je pri reji prašičev, saj znaša izguba pri kilogramu žive teže že od 50 do 100 dinarjev, se pravi skoraj milijon starih dinarjev pri enem pitancu. Ta enota pa ima v primerjavi z lanskim letom za okoli petino večjo proizvodnjo, in to od odkupa mleka, reje prašičev, junečjega mesa do odkupa pšenice, s čimer se seveda veča tudi izguba.

Kljub izredno hudim težavam, ko so že razmišljali o zmanjševanju proizvodnje, zlasti staleža plemenskih svinj, so se v Metliki odločili, da bodo vztrajali pri sedanjem obsegu proizvodnje, seveda pa pričakujejo, da bo čimprej prišlo do sistemskih rešitev za celotno panogo. V organizacijo kooperacijske proizvodnje je metliška zadruga vložila veliko sredstev in dela, in če bi sedaj stvar izpustili iz rok, bi bila ponovna organizacija še dražja in težja.

Seveda je zaradi težav, ki tarejo družbeno in družbeno organizirano proizvodnjo, izvirajo pa v prvi vrsti iz cenovnih nesorazmerij, v velikih težavah tudi kmet. Kmetje so zelo nezadovoljni, zlasti zaradi nerentabilne proizvodnje mleka in mesa, zato kmetijski strokovnjaki opozarjajo, da je treba takoj uskladiti cene, sicer grozi nevarnost zmanjševanja proizvodnje. Ko bo začelo zmanjkovati hrane, bo prepozno. V Beli krajini kmetje še bolj vidijo ta nesorazmerja, kajti na oni strani Kolpe, na Krvaškem, so odkupne cene mleka in živine višje.

Izgubo teh dveh delovnih enot pokrivajo ostale v okviru TZO. Sicer pa je TZO Kooperacija, v kateri je zaposlenih 110 ljudi, v prvem polletju ustvarila 596 milijonov dinarjev celotnega prihodka, dohodek znaša 52 milijonov din, v sklade pa so namenili 10 milijonov dinarjev. Skrbi jih tudi ogromen porast obresti, saj so dali v prvi polovici za obresti kar 20 milijonov dinarjev, le malo manj kot za osebne dohodke v tem obdobju.

A. BARTELJ

Hmelj daje dobro polovico zaslužka

Pri sevniškem Kmetijskem kombinatu iztržijo z »zelenim zlatom« več kot s sadjarstvom

SEVNICA — Zadnje čase je hmeljarstvo zelo pomembno za temeljno organizacijo Sadjarstvo sevniškega Kmetijskega kombinata. Vsaj polovico celotnega prihodka prinese »zeleno zlato«.

Martina Koritnik

Na 88 ha nasadov hmelja v Šentjanžu, Loki, na Kompolju in v Logu pričakujejo letos podpovprečen pridelek, in to okoli 120 ton. Vreme tudi hmelju letos ni bilo naklonjeno. Sprva huda moča in spomladi ohladitev, potem pa še poletna suša so opravile svoje.

Pri obiranju hmelja že lep čas ne gre brez sezoncev. Letos jih je prišlo 170 iz Hrvatskega zagorja in Srbije. Zaslužek so ponudili tudi prijavljenim brezposelnim pri sevniški skupnosti za zaposlovanje, a odziva skoraj ni bilo. Sezonci zaslužijo na dan okoli dva tisočaka. Sicer pa poteka obiranje zvečine strojno. Zastojev za zdaj ni, ker je delo dobro organizirano, priskrneli pa so tudi dovolj rezervnih delov.

»V sadjarstvu zadnja tri leta sploh ni bilo prave letine, letos pa sta nam jo zagodli še zimska in spomladanska pozeba. Z 18 ha jablan letos ne bo pridelka za izvoz, saj še domačih kupcev ne bomo mogli zadovoljiti. Zgodnje sorte, kot sta »James Griave« in sommerred, smo že obrali, dve tretjini pa smo prodali za predelavo mestinjskemu Vitalu,« pravi inž. Martina Koritnik, direktorica temeljne organizacije Sadjarstvo sevniškega Kmetijskega kombinata.

P. PERC

SEMENSKA PŠENICA ZA MERKANTILNO

METLIKA — Za jesensko setev pšenice bo v metliški občini zagotovljenih okoli 50 ton semenske pšenice priporočenih sort, kot so mačvanka, lika, baranjka, novosadska rana in še nekaterih. Pogodbeni proizvajalci bodo lahko merkantilno pšenico zamenjali za semensko v razmerju 1:1. Razliko bosta zagotovila: 40 dinarjev pri kilogramu republiški sklad za intervencije v kmetijstvu, ostalo, okoli 10 dinarjev pri kilogramu, pa občinski sklad. V Metliki so prepričani, da bodo kmetje izkoristili to zelo ugodno zamenjavo.

MISLIJO ŽE NA PRIHODNJO ŽETEV

METLIKA — Po republiškem načrtu naj bi metliška občina ob prihodnji žetvi dala 560 ton tržnih presežkov pšenice, in sicer iz družbenega sektorja 110 ton, iz organiziranega zadružnega sektorja pa 450 ton. O tej »obvezi« je tekla beseda tudi na zadružnih svetih metliške zadruge, kjer so menili, da je to moč doseči, če bo seveda za proizvodnjo pšenice ekonomski interes. Znani so tudi že pogoji za odkup pšenice letine 1986: republiški regres za semensko pšenico bo 40 dinarjev za kilogram, prav tako bo republika pogodbenim proizvajalcem priznala 7 dinarjev regresa za mineralno gnojilo za vsak oddani kilogram pšenice.

Srečanje delavcev KZ Metlika

Prvič po združitvi z Mercatorjem se bodo srečali na Vinomeru — 40 let KZ

METLIKA — Zadnji dan tega meseca, v soboto, 31. avgusta, se bodo na Vinomeru srečali delavci in upokojenci Kmetijske zadruge Metlika. To bo prvo srečanje celotne delovne organizacije po združitvi z Mercatorjem.

Sedaj je v kmetijski zadrugi, ki jo sestavljajo: tozd Vinska klet, TZO Kooperacija, tozd Trgovina na drobno in skupne službe, zaposlenih 350 ljudi, od tega jih dela okoli 60 zunaj metliške občine, v 35 bifejih in v vinotočih po Sloveniji in v skladišču v Ljubljani. Zadnjih 15 let so se zaposleni v zadrugi vsako leto srečali ob koncu leta, po združitvi pa je kolektiv že tako številen, da so morali pripraviti srečanje na prostem. Na tem srečanju bodo proslavili tudi 40-letnico obstoja Kmetijske zadruge Metlika, ki so jo s člani zadruge — teh je okoli 650 — proslavili v okviru letošnje Vinske vigredi.

Na srečanju, za katerega pripravljajo tudi kulturni program ter športno-zabavne igre, bodo delavcem podelili jubilejne nagrade.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

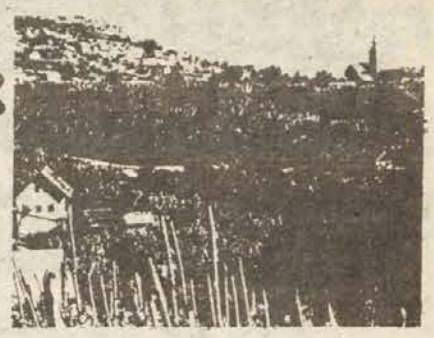

Ureja Tit Dobersek

Odpornost sort trt proti zimski pozebi

LAŠKI RIZLING

(o katerem sem pisal zadnjič) je edina kakovostna bela sorta, ki jo sedanji trsni izbor določa tudi za vse naše goriee. Po vseh odličnih lastnostih te sorte, o katerih sem pisal, bomo to sorto sadili še v večjem obsegu kot doslej, posebno še, ker je primerna za podsajanje, ko izpopolnjujemo prazna mesta v rodnih vinogradih.

Kljub vsemu pa z eno samo sorto (čeprav ima odlične lastnosti) le ne moremo reševati sortimenta belih vinskih sort Dolenjske in Bele krajine. Ko omenjamo bele vinske sorte na tem območju, nas nekateri želijo poučevati, da Dolenjci ne smemo opustiti priljubljenega rdečega vina »cvička«, Belokranjci pa ne priljubljene »črnine«. Tega Dolenjci in Belokranjci tudi ne nameravamo storiti. Vedeti moramo, da smo v zadnjih 10-15 letih na račun cvička in črnine preveč zanemarili bela vina tega območja. Pred zadnjo vojno je takratni novomeško-mokronoški in belokranjski vinski okoliš poleg rdečih vin imel polovico belih, le takratni krško-kostanjeviški okoliš je imel več cvička kot belih vin. K temu, normalnemu stanju se kaže povrniti in zato poleg laškega rizlinga potrebujemo na tem območju še druge kakovostne bele sorte grozdja; pri tem kaže upoštevati izkušnje predvojnih vinskih strokovnjakov, ki so za to področje v takratnem trsnem izboru vinogradnikom svetovali saditi še nekatere bele kakovostne vinske sorte, med katerimi je:

BELI PINO

na splošno imenovan in med vinogradniki znan kot beli burgundec. Sinonimi te sorte so: Pinot blanc, Burgunder weiser, Morillon blanc, Weiser klevner, Weiser rülender.

V sedanjem trsnem izboru Slovenije je ta sorta priporočana na mariborskem, radgonsko-kapelskem, ljutomersko-ormoškem, haloškem, prekmurskem, šmarko-virštanjskem, briškem in vipavskem vinorodnem okolišu. V trsnem izboru iz leta 1935 je beli burgundec kot glavna sorta priporočen v vseh vinorodnih okoliših takratne Slovenije, to je tudi na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini.

V hudi zimi leta 1929 je beli burgundec utrpel okrog 50 do 60 odst. škode. V letošnji zimi pa vinogradniki iz okolice Trebnjega, ki imajo nekaj nasadov te sorte, ocenjujejo, da je glede na pozebo beli burgundec pokazal enako odpornost kot laški rizling. Trta je dobro pognala, ima nekaj nastavka grozdja, bujne mladike kažejo, da je pri tej sorti prihodnje leto pričakovati normalen pridelek grozdja.

Opis sorte je v vinogradniških knjigah.

LASTNOSTI SORTE

Ker ta sorta zori v drugi zoritveni dobi (konec septembra), torej pred laškim rizlingom, je primerna za nižje in manj ugodne vinograške lege na obrobju vinskih goric. Zato to sorto lahko priporočamo vsem tistim vinogradnikom, ki so se odločili, da šmarnico nadomestijo z žlahtno trto in da namesto šmarnice sadijo beli burgundec. Glede na rodnost in težo grozda se beli burgundec lahko enači z laškim rizlingom. Režemo in bremenimo ga z rodnimi očmi, podobno kot laški rizling. Tudi to sorto ob večji obremenitvi lahko močneje gnojimo z dušikom, ker v rasti ne podivja. Pridobi za 2 do 3 odst. več sladkorja kot laški rizling, v slabih vinskih letinah 17 odst., v normalnih vinskih letinah pa 20 do 22 odst. sladkorja. Zato mošta te sorte tudi v slabših vinskih letinah ni treba dosladkati.

Vino belega burgunca je zelo prijetnega, milega okusa (žensko vino). V prometu ga najdemo največ kot sortno vrhunsko belo vino v 0,7-litrskih steklenicah, le slabši letnik kot kakovostno belo vino v litrskih steklenicah. Za lastne potrebe ga stekleničimo na običajen način.

DT

Kmetijski nasveti

Nov primer prašičje kuge

Prašičja kuga v Ljubljani? Pod tem naslovom je 21. avgusta Dnevnik poročal o tretjem primeru smrtonosne bolezni, ki sicer človeku ni nevarna, lahko pa povzroči pravo razdejanje v prašičereji. Potem ko so prašičjo kugo odkrili v Gornji Stari vasi pri Šentjerneju in v Ponikvah pri Grosupljem, so znake te bolezni opazili na prašičkih na Studencu v Polju pri Ljubljani. Zadosten razlog, da zapišemo kaj več o preteči nevarnosti.

Prašičja kuga je stara znanka rejskih središč, saj že skoraj sto let ogroža tudi našo prašičerejo. Je zelo nalezljiva virusna bolezen, zbolijo lahko domači ali pa divji prašiči. Virus, ki jo povzroča, je izjemno trdovraten. Celo v prekajeni šunki je še dolgo sposoben za infekcijo, prenaša pa se na mnoge načine. Najpogostejši način okužbe je z mesom in mesnimi izdelki bolnih živali, ki so jih zaklali v sili. Seveda je kužen tudi direkten stik z bolno živaljo, nevarni pa so tudi odpadki, zlasti pomije, v katerih se virus zanese v zdravo žival.

● Poleg običajne prašičje kuge poznamo še netipično prašičjo kugo in afriško prašičjo kugo, ki je še nevarnejša, a na srečo k nam še ni vdrla. Znaki obolelosti so precej podobni, zboleli živali se poveča telesna temperatura, nima teka, iz oči se ji cedi sluzav izloček. Pravilno diagnozo lahko postavi le veterinar, ki odredi tudi nujne preventivne ukrepe.

Kot so storili tudi v vseh ugotovljenih primerih, je potrebno obolele živali nemudoma pokončati, zdrave pa obvarovati okužbe. Poleg cepljenja šteje sem poostren nadzor nad prodajo prašičev (oboleli prašiči v Ponikvah in na Studencu so bili pripeljani iz Šabca) in rejcem že znani preventivni ukrepi, kot so: prekuhavanje pomij, osamitev nanovo kupljenih živali, preprečitev stika z neznanimi ljudmi, onemogočen dostop psov, občasno razkuševanje svinjakov, kar vse povečuje varnost in preprečuje, da bi se ta nevarna bolezen širila s črede na čredo.

Inž. M. I.

NAJBOLJŠI BREŽIČANI — Na nedeljskem tekmovanju posavskih traktoristov v Žadovniku pri Krškem so se najbolje odrezali Brežičani. Franc Peterkovič je zmagal pri mladih zadružnikih, Anton Butkovič pa pri članih. Danica Stušek iz sevniške ekipe mladih zadružnic je zasluženo slavila pri dekletih. Na sliki: oranje je bilo za večino traktoristov najzahtevnejša preizkušnja, za gledalce pa gotovo najprivlačnejša. Toda tudi pri spretnostni vožnji s prikolico in pri teoriji o sodobnem kmetijstvu je marsikateri tekmovalec izgubil dragocene točke in uvrstitev v ekipo za republiško tekmovanje v Ptuju. (Foto: P. Perc)

SLABŠI PRIDELEK — Lep konec tedna so mnogi kmetovalci po Dolenjski izkoristili za pobiranje krompirja, ki je ponekod zaradi nalivov v letošnjem poletju precej gnil. Mnogi tarnajo tudi zato, ker so zaradi težke in zbite zemlje krompirjevi gomolji ostali drobni. Na sliki: tako so se v soboto dopoldne svoje krompirjeve njive v Družinski vasi lotili Jazbečevi. (Foto: J. Pavlin)

Kmetom spet slabše kaže

Umetna gnojila gredo slabo v promet, traktorji pa že od lani čakajo na kupce — Stara pesem?

ŠENTJERNEJ — V šentjernejskem predelu, ki je v novomeški občini najboljši za poljedelstvo, kmetje že od lani občutijo, da se jim položaj slabša. Tako trditev je skušal dokazati direktor TZO Gregor Tratar.

»Kmet zna dobro računati in če mora dati tri kilograme pšenice za kilogram kruha, kupljenega v trgovini, je po mojem upravičeno nejevoljen. Kdo se okorišča z vmesnimi stroški, to pa bi vsi radi vedeli. Cene so še vedno osnovni problem kmetijstva. Čeprav isto trobimo vsa leta, praksa kaže, da se položaj kmeta tu in tam izboljša, pa spet slabša. Vse večja negotovost je prav zdaj spet prisotna.«

— Kako se hudo podražitve umetnih gnojil odražajo na vašem terenu?

»V primerjavi s predlanskim letom je bila letos v prvi polovici leta prodaja umetnih gnojil za polovico manjša. Veliko več pa zato prodamo dušičnih gnojil, kar pomeni, da kmet zemljo prekomerno izčrpava. Prav pred dnevi mi je dober kmet potožil, da je dal prej enega bika za nakup umetnih gnojil za vse leto, zdaj pa dva ne bi bila dovolj za nekako količino gnojil.«

— Ali se slabši kmetov standard odraža tudi pri nakupu kmetijske mehanizacije, za katero je še mogoče dobiti kredite?

»Pred tremi leti so se kupci skoro tepli za traktorje, več mesecev so nanje čakali, zdaj pa jih imamo na zalogi, a kupcev zanje ni. Le tu in tam prodamo kak traktor. Četudi bi kdo dobil kredit, se zanj težko odloči, ker so obresti previsoke.«

— Pravite, da se položaj kmeta trenutno spet slabša, ali se to odraža na pridelkih?

»Trdim, da naš kmet ni špekulant, kot bi ga hoteli nekateri še vedno prikazati. Kmet rad dela, dela tudi, ko se mu to ne izplača. Marsikateri bi bil finančno na boljšem, če bi izkupiček od prodaje bika naložil v banko in čakal obresti, kot da kupi drugega in ga spet redi. Pa kmetje to delajo, ker se zavedajo, da je pridelovanje hrane vse bolj potrebno. Ni pa prijetno v takih razmerah delati v zadrugi, posebno še ne na bolj odgovornih mestih. Jaz se večkrat počutim kot strelovod, ob katerega butajo vse kmetove težave.«

R. BAČER

AJDA LEPO KAŽE

METLIKA — V metliški občini so v glavnem vsa strnišča preorali in zasejali z ajdo in krmnimi rastlinami. Po sedanjih ocenah se ajda lepo razvija in če bo tako do konca vegetacije, pričakujejo dober pridelek. Vse tržne presežke ajde bo kmetijska zadruga odkupila za ljubljansko Žito.

BREŽIŠKIH 60 TON HMELJA?

BREŽICE — Na 35 hektarih starih in 7 ha novih površin, pridobljenih na terasi ob Savi in z novimi nasipi, bodo letos, pri brežiški Agrarii v glavnem strojno obrali samo okoli 60 ton hmelja. Nasade v Trnju nameravajo še povečati za 5 ha, sortam golding, aurora in atlas pa dodati še nove, predvsem bobek.

Modrost o vinu

Zbral Bojan Ajdič

- *Vino tudi pametne poneumni.*
- *Vino je mleko starih.*
- *Pri pitju vina je lahko edina žalost — prazna steklenica in prazen žep.*
- *Z leti mnogi zamenjavajo številne ljubezni, le ljubezni do vina ne.*
- *Slabo je, kadar se glad na žejo oženi.*
- *Piti vino razumno, pomeni, da razumeš, zakaj sploh piješ.*
- *Kdor na upanje pije, se dvakrat opije.*

ČETRTKOV INTERVJU

»To pa bo dogodek!«

V Otočcu bodo naposled nehali poučevati v 120 let stari šoli — V novo gredo spomladi

OTOČEC — »Novo šolsko leto navadno prinese le kup novih skrbi, nam, ki delamo v stodvajset let stari stavbi, in seveda tudi učencem, ki jih poučujemo in vzgajamo, pa bo šolsko leto 1985/86, ki se začenja v ponedeljek, postreglo z dolgo pričakovanim in nedvomno rasdostnim dogodkom. To bo preselitev v novo šolo, ki ta čas nastaja severno od avto ceste, na mirnem kraju, predvidevamo pa jo spomladi, torej v drugem polletju novega šolskega leta,« pripoveduje Franc Pavkovič, ravnatelj osnovne šole v Otočcu, in z iskrami veselja v očeh poudarja, da bo to tudi zanj izjemen trenutek v vseh šestnajstih letih njegovega ravnateljevanja v tem malem, vendar daleč naokoli znanem naselju, dobrih šest kilometrov od Novega mesta.

Franc Pavkovič

— Kaj se bo spremenilo v življenju in delu šole?

»Vse, popolnoma vse,« odvrne ravnatelj Pavkovič. »Vendar moram nekatere reči pojasniti. Najprej to, da se bomo znebili pouka v dveh izmenah in bo naposled samo dopoldne učila tudi tista naša tovarišica, ki je, odkar se je zapisala učiteljskemu poklicu, poučevala le v popoldanski izmeni oziroma v nižjih razredih. Nova šola bo dovolj prostorna, da bomo lahko v njej razvili ne le sodoben pouk z uporabo vseh pripomočkov, ampak tudi najrazličnejše interesne dejavnosti. Že do zdaj smo bili z najrazličnejšimi pripomočki, še posebej z avdiovizualnimi sredstvi, bogato opremljeni, jih pa nismo mogli ustrezno uporabljati. Stara šola ima namreč vsega štiri normalne učilnice, medtem ko so tri učilnice nastale zasilno in v njih niti najnavadnejšega grafoskopa ni bilo kam postaviti. Povedati moram tudi to, da se je šola dolgo ogrevala s pečmi na drva, da so v učilnicah brlele navadne žarnice. Vse to smo odpravili oziroma izboljšali, nismo pa mogli kaj več storiti za higieno. Tako sta za 216 učencev, kolikor jih je šola štela ob koncu minulega šolskega leta, še vedno na voljo le dve vodovodni pipi za umivanje rok: ena v pritličju in ena v nadstropju.«

— Otoška šola je zadnja leta izgubila precej učencev.

»Nemalo otrok iz našega okoliša se je vključilo v OŠ Katja Rupena v Novem mestu, ki se je po zgraditvi grmske in bršljinske šole nekoliko bolj sprostila. Za našo šolo je bilo to dobro, ker je postala prostorska stiska znosnejša. Pričakujemo, da se bo število učencev pri nas v naslednjih letih spet povečalo tudi zato, ker otroci posebej ne bodo toliko silili v mesto.«

— Na novo šolo ste morali čakati kar lepo število let.

»Že kar predolgo, tako da nekateri niso verjeli, da bodo kdaj dočakali preselitev. Gradnja naše šole je bila napisana v vseh referendumskih programih, ki so se vrstili od začetka sedemdesetih let, vselej pa se je znašla na koncu spiska in bila prenesena v novo obdobje. Zdaj pa gre zares. A tudi mi tu nismo stali križem rok in smo staro šolo vzdrževali, kolikor se je dalo. Ko se bomo preselili, ne bomo dali iz rok podrtije, marveč povsem uporabno zgradbo.«

I. Z.

Sprejet predlog: Tekstilani ukrep družbenega varstva

Dokončno bo odločala občinska skupščina

KOČEVJE — Izvršni svet občinske skupščine Kočevje je na razširjeni seji 23. avgusta sprejel predlog sklepa o začasnem ukrepu družbenega varstva v delovni organizaciji Tekstilana. Sklep bo veljal, ko ga bo sprejela občinska skupščina.

V sklepu je najprej ugotovljeno, da so v Tekstilani hudo oškodovani družbeni interesi, da je prišlo do nesmotrne uporabe družbenih sredstev in do bistvenih motenj na področju samoupravljanja. Zato so potrebni ukrepi družbenega varstva, in sicer odstavitev v. d. direktorja delovne organizacije in direktorjev sektorjev (tehničnega, komercialnega, splošnega in finančnega).

Občinska skupščina bo imenovala začasni kolegijski organ družbenega varstva. Predlagana je tudi začasna omejitev nekaterih samoupravnih pravic zboru delavcev, delavskemu svetu, komisiji za delavna razmerja, komisiji za osebne dohodke in komisiji za reševanje stanovanjskih zadev.

Začasni kolegijski organ bo imenovan za leto dni, njegove glavne naloge pa so: sprejeti tak program, ki bo zagotovil odpravo vzrokov, zaradi katerih je bilo potrebno izreči ukrep družbenega varstva; imenovati delavce s posebnimi pooblastili in zagotoviti pravočasen razpis za imenovanje novega direktorja Tekstilane (najmanj 3 mesece pred potekom roka za ukrep družbenega varstva).

V živahni razpravi je bilo izrečenih več misli, kako naj bi zagotovili, da bo družbeno varstvo uspešno, pri čemer so bile nekajkrat omenjene tudi izkušnje ob takem ukrepu v Itasu.

Nedvomno pa zaslužita pozornost tudi misli: da je preveč formalizma okoli izrekanja ukrepa družbenega varstva in da ves postopek predolgo traja, medtem pa prihaja v delovni organizaciji do novih poslabšanj, in da je treba stalno spremljati poslovanje v delovnih organizacijah, ki danes še dobro stoje, saj delovna organizacija drsi v izgubo 5 do 10 let in ne le nekaj mesecev ter da bi zato morali imeti v občini stalno ekipo strokovnjakov, ki bi pomagala delovnim organizacijam v težavah.

J. PRIMC

PLANINCI NA ROGLO

ČRNOMELJ — Tudi črnomaljski planinci se bodo v organizaciji tukajšnjega planinskega društva udeležili proslave ob dnevu planincev, ki bo 8. septembra na Rogli. Prijave sprejemajo na Knjigovodskem centru, prevoz pa bo organiziran z lastnimi avtomobili, vendar bo planinsko društvo povrnilo potne stroške.

POSODOBITEV CESTE

SLAMNA VAS — Pred dnevi je novomeško Cestno podjetje začelo dela pri posodobitvi okoli 1.400 metrov ceste od Slamne vasi proti Radovici. Vsa zadeva — tu ne gre za asfaltiranje — Bo stala več kot 10 milijonov dinarjev, od tega bo 5 milijonov din prispevala metliška občina, ostalo pa Cestno podjetje.

TEKMOVANJE ENOT CZ

GRABROVEC — V nedeljo, 8. septembra, ob 9. uri se bo v Graborvcu začelo 4. tekmovanje gasilskih enot v sestavi civilne zaščite metliške občine. Tekmovanje pripravljata občinski štab civilne zaščite in občinska gasilska zveza, udeležile pa se ga bodo moške in ženske gasilske enote civilne zaščite iz krajevnih skupnosti in združenega dela, računajo, da jih bo okoli 30.

Gasilce rešuje le sreča

V črnomaljski občini se morajo sreči zahvaliti, da ne pride do večjih požarov — Ni denarja za gasilstvo

ČRNOMELJ — Kmalu potem, ko je zagorelo v novomeški Krki, se je sestalo predsedstvo črnomaljske občinske gasilske zveze, da bi ugotovili, kako so za obrambo pred požarom opremljeni v svoji občini. Ugotovili so, da so požarom gospodarskih poslopij v vaseh, začetnim požarom v tovarnah in manjšim gozdnim požarom še kos, medtem ko jih pred večjimi požari v delovnih organizacijah rešuje le sreča in upanje, da do njih ne bi prišlo.

Kot je povedal Janko Butala, ki kot tajnik in poveljnik občinske gasilske zveze, tajnik sisa za požarno varnost in predsednik gasilskega društva Butoraj dobro pozna razmere v črnomaljskem gasilstvu, se jim ne piše nič dobrega. Najslabše je prav v delovnih orgnizacijah, saj sta v vsej občini zaposlena le dva gasilca, in sicer v Iskri in v Beltu, le tisti v Beltu pa ima poklicno gasilsko šolo. Problem so tudi orodjarne v tovarnah, saj oprema leži v več prostorih, tako da jim vse, če bi kje gorelo, po Butalovih besedah ne bi uspelo najti. »V Črnomlju imamo nemalo težav s hidranti, in to zlasti v novi industrijski coni, kjer so Iskra, Integral, IMV, Kovinar in drugi. Voda ima v hidrantih izredno slab pritisk in če odpremo enega, so drugi suhi. To bi seveda morala urediti Komunala, toda brez dodatnih sredstev se dela ne bodo lotili,« pove tajnik gasilske zveze.

● V črnomaljski občinski zvezi posvečajo veliko pozornost izobraževanju gasilcev. Vsako leto pripravijo izobraževanje za nižje častnike: letos jih je opravilo tečaj nad 50, od tega prvič tudi 8 žensk, ženske pa se sicer vedno večjem številu vključujejo v gasilske vrste. Vedno več je tudi mladincev in pionirjev.

Tudi prostovoljnim gasilskim društvom, ki jih je v občini 35, grozi, da bodo v kratkem ostala brez primerne opreme. Ta društva so dobro opremili pred 10 ali 15 leti, sedaj pa je oprema že stara, vse več je okvar, denarja za novo ni. »V občinskem sisu za požarno varnost se na leto zbere po 10 milijonov dinarjev, to pa je dovolj komaj za 4 brizgalne. In kje naj društva dobijo denar za kombije, ki stanejo po 2,2 milijona dinarjev, ko pa z zelo uspelo veselico zberejo le 300 tisočakov?« se sprašuje Butala. Lep primer za to, po kakšni poti utegnejo iti gasilska društva, če ne bo sredstev za njihovo opremo, je gasilsko društvo Bojanci, ki ima že pol leta brizgalno na popravilu v Mariboru. Če bi prišlo do požara, bi ga lahko le opazovali...

»Na srečo v zadnjem času nismo imeli večjih požarov. Nekaj jih je zanetila strela, nekaj pa malomarnost ob spomladanskem kurjenju trave, ki pa ga je vse manj. Bržkone zaradi tega, ker se ljudje bojijo kazni, ki pa so še vedno prenizke,« pove Butala.

M. BEZEK

Planinci so na dobri poti

Črnomaljsko planinsko društvo dobilo novo vodstvo

ČRNOMELJ — Konec julija je črnomaljsko planinsko društvo dobilo novo vodstvo. Prejšnji predsednik je namreč že ob sprejemu funkcije napovedal, da jo bo opravljal le leto dni. Tako je novi predsednik postal Anton Cerovac, zobozdravnik v črnomaljskem zdravstvenem domu, podpredsednik pa Drago Ladešič, direktor knjigovodskega centra.

Sicer pa se je v društvu, ki je bilo pred časom v velikih težavah, marsikaj izboljšalo. Izgubo, ki je konec lanskega leta znašala 470 tisoč dinarjev, so pokrili s sanacijskim kreditom bank in odpisom prometnega davka pri pijačah. Izdelali so tudi merila za delitev sredstev za osebne dohodke, ki temeljijo na nagrajevanju po delu, s tem pa se je zelo izboljšalo poslovanje v črnomaljskem bifeju Rog, ki ga ima v upravljanju planinsko društvo. Tudi v domu na Mirni gori je bil promet večji, vendar je bila še vedno izguba, ki so jo pokrili z dobičkom iz Roga. Kmalu bodo v Rogu zaposlili še eno natakarico, tako da bo bife lahko odprt več ur na dan kot doslej.

Težave imajo le še z objektom v Črmošnjicah, ki ga bodo morali dati v najem drugemu najemniku, saj s sedanjim niso zadovoljni. V planinskem društvu so prepričani, da se bodo razmere postopoma uredile, veliko pa pričakujejo prav od gospodarske komisije, ki bo morala pripraviti materialno osnovo v društvu, ki bo temelj planinske dejavnosti.

B. M.

Novomeška kronika

KOLESARSTVO — Prenekaterega Novomeščana nadvse radosti dejstvo, da Novo mesto postaja prava kolesarska sila, da ne rečemo velesila. Kolesarski sili pritiče tudi organizacija po možnosti čim večjih in pomembnih kolesarskih tekem. Eni smo bili priča preteklo nedeljo. Vse lepo in prav, če ne bi zaradi te dirke na krožni poti Novo mesto—Otočec—Ratež—Novo mesto za vse dopoldne popolnoma zaprli promet v Novem mestu z bližnjo in daljno okolico. Bršljinčanka, ki se je zjutraj odpravila na obisk k prijateljici na Partizansko cesto, je morala potem domov prek Straže. Nekdo se je odpravil v Dolenjske Toplice peš, saj je zaradi zapore povsem obmiroval tudi avtobusni promet, kar je na avtobusni postaji povzročilo precej gneče in razburjanja. Najhuje pri vsem je, da so organizatorji prezrli nujnost, da javnost pravočasno jasno in glasno obvestijo o zapori prometa. Očitno so povsem izključili možnost, da nekateri le niso okuženi z virusom »gledanje kolesarskih dirk«.

BIFE — Pretekli teden je tudi Dolenjce grelo sonce, kot da so kje v tropskih krajih. Kdor je mogel, se je hladil v kakem bazenu. K temu seveda sodi tudi hlajenje s pijačo. Ampak našim gostinskim in turističnim delavcem povsod vročina in žeja gostov nista šli do srca. Bife pri bazenu v Dolenjskih Toplicah je odprl vrata šele ob 13. uri. Pa ne, da skrbe, da obiskovalci ne bi preveč spraznili denarnic?

Ena gospa je rekla, da je navdušena nad vzgojnim delovanjem prodajalk v mogočnem potrošniškem centru Mercatorja ob Cesti herojev. Pred dnevi je bila ena od stalnih strank strogo opozorjena, da se v vrsti za kruh z znanci ne klepeta.

Sprehod po Metliki

METLIŠKA LOVSKA DRUŽINA PRIPRAVI vsako leto veselico na Vinomeru, toda sreče z vremenom pa res nimajo. Že nekaj let zapovrstjo obvezno dežuje, kadar se kuha na Vinomeru lovski golaž, toda okusna hrana kljub temu poide. Največji nevednež se ne bo zmotil, če bo napovedal slabo vreme za dan lovske veselice.

IZVEDBENA DELA PRI PREUREJANJU KULTURNEGA DOMA Edvarda Kardelja v Metliki niso bila opravljena, kot bi bilo treba, zato obstaja resna možnost, da bodo dom, v katerem so v glavnem filmske predstave, za nekaj časa zaprli. To bo silen udarec za ljubitelje sedme umetnosti, ki bolje se je odpovedati zabavi in kulturi, kot da bi prišlo do česa nepredvidljivega. Zaradi napak se baje nesreča kar sama od sebe ponuja.

Črnomaljski drobir

NI PRIMERNE VABE — Gasilci v črnomaljski občini se pritožujejo, da pri njih za gasilstvo ni pravega posluha. Potrebovali bi predvsem več vodilnega, kvalificiranega, strokovnega kadra, žal pa se za vstop v njihove vrste odločajo predvsem ljudje z nižjo izobrazbo. Zadnje čase opažajo, da vedno več vodilnih mož v občini odhaja med lovce in da je članstvo v zeleni bratovščini že kar statusni simbol. Zato gasilci razmišljajo, kako bi te in njim podobne ljudi pritegnili v gasilstvo, pa si zaenkrat še niso domislili primerne vabe. Vedo le to, da vsakemu posebej ne bodo mogli kupiti brizgalne.

POSNEMANJE BI BILO DOBRO DOŠLO — Potrošniško-informativni center je pretekli teden v Ljubljani pripravil v okviru razstave »Ponudba turistične Slovenije« t.i. belokranjski teden, na katerem so bili na ogled izdelki belokranjske domače obrti, vino in domače specialitete. Prijačo in jedi so obiskovalci lahko tudi pokusili. Med tistimi, ki so si ogledali razstavo, je bilo tudi precej pomembnih Črnomaljcev, ki so se — tako upajo tisti, ki so ostali doma — v Ljubljani naučili marsikaj koristnega, kar bodo znali prenesti na domača tla ter tako popestrili turistično ponudbo.

Drobne iz Kočevja

KULTURNOST PEŠA — V samske bloku na Trgu zbora odposlancev se dogajajo čudne reči. Stanovalcem ne zmanjkuje le perilo in oblačila, ki jih sušijo v skupnih prostorih ali celo pod ključem, marveč jim neznanci režejo otroške vozičke, mečejo nanje cigaretne ogorke, da jim prežgo tapeciran del, temu ali onemu vozičku zmanjka kolo itd. Zdaj pa je prišlo že tako daleč, da niso varni niti mimoidoči, saj se dogaja, da dobi ta ali oni na glavo ali kam drugam kakšen odpadek ali svinjarijo, ki jih nekateri stanovalci mečejo kar skoz okna. Je tako, da bi nekateri sodili prej v svinjak kot v lepo stanovanje.

Obdukcija na deski

METLIKA — Da pred nekaj leti zgrajena mrliška vežica na metliškem pokopališču ni na pogled lepa in skladna, nihče ne zanika, že dalj časa pa imajo ljudje veliko pripomb na solidnost gradnje, zlasti pa na opremljenost in uporabnost vežice, ki povrh vsega tudi ni tehnično prevzeta.

Metliška krajevna skupnost, ki bi morala upravljati vežico, jo hoče že ves čas naprtiti pogrebnemu društvu, to pa je noče in ne more prevzeti, kajti to društvo ni pridobitno in vežice ne bi moglo vzdrževati, kaj šele opremiti ali celo preurediti.

Tako sta v zgradbi samo dve vežici, sprva je bil vhod tako ozek, da niso mogli noter z vozičkom za krsto in je pogrebno društvo to na svoje stroške popravilo. Prostor, predviden za obdukcije, nima niti najosnovnejše opreme, pozimi so popokale vodovodne cevi, tako da sedaj ni tekoče vode. Zadnjo obdukcijo so opravili na deski pred mrliško vežico.

Napovedanih težav ni bilo

V Kovinarju so težko kos povpraševanju po njihovih gradbenih strojih — Jeseni tudi stroj za lopatanje

ČRNOMELJ — V tukajšnjem Kovinarju, sicer tozdu SCT, so pred dvema letoma iz strahu pred slabimi časi začeli poleg gradbene mehanizacije izdelovati tudi kmetijske stroje. Krizo v proizvodnji gradbenih strojev so zaradi zastojev v gradbeništvu Kovinarju napovedovali zlasti v letošnjem letu, a se tokrat pesimistične napovedi niso uresničile.

Zaradi številnih naročil delajo delavci celo nadure, ker pa za takšno delo niso preveč navdušeni, SCT-jev tozd Inženiring iz Ljubljane poišče kooperante. Nekaj gradbene mehanizacije — prevladujejo stroji za separacijo v kamnolomih — prodajo v nerazvite jugoslovanske republike, kjer še vedno veliko gradijo, drugo pa gre v izvoz. Tako so za ZRN letos naredili dele za 60 cestnih valjarjev. Ta izvoz je za Kovinarja pomembnejši zato, ker so sposobni zadovoljiti izjemne zahteve po kvaliteti izdelkov. Nekaj težv so imeli le z neustreznim materialom, zato so bile potrebne dodelave. Poleg tega na podlagi dolgoročnih kooperacijskih pogodb SCT s švicarskimi in nemškimi tovarnami izdelujejo v Kovinarju tudi separacijske stroje za tuje kupce.

● Kmetijski program — gre za traktorske krožne žage in cepilnike drv — pa sedaj stagnira. V začetku je bilo po teh izdelkih veliko povpraševanje, tako da so jih prodajali še sveže barvane. Cena je bila namreč izjemno nizka, Kovinar je delal celo v svojo izgubo. Sedaj, ko je za proizvajalca cena vsaj delno sprejemljiva, pa je zanimanje manjše. Direktor tozda Jože Panjan je prepričan, da bodo šli ti sezonski artikli bolj v prodajo v jeseni. »Če pa za žage in cepilnike ne bo več povpraševanja, bomo opustili njihovo izdelavo. Zastojev v proizvodnji zaradi tega ne bo, saj imamo dovolj drugih naročil,« je optimističen Panjan.

Jeseni bodo v Kovinarju začeli tudi s serijsko izdelavo strojev za lopatanje. Prvih 30 jih je namreč uspešno prestalo preizkušnjo, ker pa do zdaj tovrstnih domačih strojev na jugoslovanskem trgu še ni bilo, je uspeh pri prodaji tako rekoč že zagotovljen.

B. M.

Kako so poslovali Kočevci

V prvem polletju je bilo sedem izgubarjev — Poprečni osebni dohodek na mesec: 38.618 din

KOČEVJE — Značilnosti poslovanja kočevskega gospodarstva v prvem polletju (v primerjavi z enakim obdobjem lani) so močno povečanje izgub, rahel porast obsega industrijske proizvodnje, povečanje zalog proizvodov, zmanjšanje izvoza in uvoza blaga, velika odvisnost od posojil za obratna sredstva, ratoč negativni saldo obvresti, visoka rast vseh zalog ter povečana akumulativna in reproduktivna sposobnost.

Po kratki informaciji SDK povzemamo, da je znašala stopnja pokritja uvoza z izvozom 1,9, pri čemer pa niso upoštevani podatki za Avto Kočevje, kjer je stopnja pokritja še ugodnejša. Izgubo je izkazalo 7 ozdov. (lani 4). Večino izgube je izkazalo kmetijsko gospodarstvo, ki je lani poslovalo brez izgub, novi izgubar pa je še Tekstilana. Itas, ki je bil lani največji izgubar, je imel letos več kot polovico manj izgube, pa še te ne bi bilo, če bi kupci Itasu redneje plačevali račune.

Za finansiranje skupnih službenih potreb je gospodarstvo namenilo letos 87 odst. več, za financiranje splošnih družbenih potreb pa 77 odst. več. Čisti dohodek, ki je bil letos za 79 odst. višji, je gospodarstvo razporedilo tako: 2.082 milijonov din za osebne dohodke, 159 milijonov za skupno porabo delavcev, 724 milijonov za razširitev materialne osnove dela in 130 milijonov din za rezervni sklad.

● V kočevjskem gospodarstvu je bilo letos povprečno zaposlenih 6.806 delavcev, ki so dosegli 648.843 din dohodka in imeli 38.618 din mesečnega čistega osebnega dohodka, dejansko so bili osebni dohodki zaradi podražitev za 0,5 odstotka nižji kot pred letom dni.

Na področju družbenih dejavnosti je v prvem polletju z izgubo poslovala le delavska univerza, izguba znaša 583.000 din.

J. PRIMC

Da bo dovolj dobre pitne vode

90 odst. gospodinjstev v metliški občini ima vodovod — Zlasti v višinskem delu občine že premalo vode — Strah pred onesnaženjem — Poiskati nove vire

METLIKA — V metliški občini ima več kot 90 odstotkov gospodinjstev pitno vodo iz vodovodnega omrežja, kar je tudi v primerjavi z razvitejšimi in bogatejšimi občinami veliko, če vemo, da gre v večini za kraški teren in da lep del občine leži na hribovitem območju, pa sploh. Tako je v tej majhni belokranjski občini okoli 100 km primarnega cevovoda. Edina krajevna skupnost, ki še nima ne vodovoda in za sedaj tudi ne vidijo rešitve, je Jugorje.

Vodovodno omrežje v tej občini so širili s predpostavko, da bo Krupa v kratkem osrednji belokranjski vir pitne vode. Ko se je vsa ta zadeva zaradi odkrite hude zastrupitve Krupe sesula, so se v metliški občini znašli v nezavidljivem položaju, kajti s sedanjimi viri ni moč brez motenj oskrbovati občine s pitno vodo. Precej so sicer pridobili s tem, da je Beti zgradila črpališče tehnološke vode na Kolpi, druga rezerva je tista pitna voda, ki jo je doslej Beti dobivala iz sosednje Hrvaške, vendar na to tudi ni moč kaj dolgo računati, saj tudi sosedje pospešeno širijo vodovodno omrežje.

Za ravninski predel občine, ki se napaja iz metliškega zajetja Obrh, za sedaj ni težav pri oskrbi s pitno vodo, teže pa je z zagotavljanjem zadostnih količin za hribovski predel, kajti zajetji v Jamnikih in Rajakovičih sta potrebni temeljite obnove saj je tisto v Rajakovičih še izpred vojne. Metliški Obrh je sicer dokaj močan izvir, se pa že pojavljajo težave z zagotavljanjem potrebne kakovosti vode; še posebej odgovorne skrbi, da bi na območju, s katerega dobiva vodo Obrh, to pa je precej široko, zgradili kakšne živinske oziroma prašičje farme, ki so hud vir onesnaževanja podtalnice na takem kraškem terenu.

Da bi ugotovili, kakšne so možnosti nadaljnje preskrbe s pitno vodo, so pri ljubljanskem geološkem zavodu naročili raziskave, in to skupaj s sosednjo črnomaljsko občino. V prvi vrsti bi radi našli nove vodne vire, in to na čimbolj ugodnih krajih, da bi lahko po gravitacijskem principu napajali tudi višinske predele občine. V glavnem naj bi bila ta raziskovalna naloga opravljena v naslednjem srednjeročnem načrtu.

A. B.

Ribniški zobotrebci

DRVA NA ZELENICAH — Ribničanje se pridno pripravljajo na zimo, tudi tisti, ki stanujejo v blokih s centralno kurjavo. Okoli blokov in celo na zelenicah je vedno več drv. To pa videza Ribnice niti ne kazi, pač pa postane človeku celo toplo pri srcu, ko vidi, da zanemarjeno travo in osat na zelenicah ponekod zakrijejo z drvmi ali kot pravijo likovno osveščeni Ribničanje — za bližnje mrzle dni najprivlačnejše umetnine v lesu.

PIŠČANCI SREDI RIBNICE — Sredi Ribnice, med blagovnico in hotelom, je tudi vrt, na katerem se pasejo piščanci. V Kočevju so odborniki že pred koli 20 leti prepovedali kure v mestu, v Ribnici pa očitno še do danes ne. Posledica je, da ima Kočevje lepši videz, domačih jajc pa ne; Ribničanje pa imajo tudi jajca in še živo naravo sredi mesta, kar je tudi nekaj vredno.

Trebanjske iveri

SEZONA GRE H KONCU — Trebanjski črpalkarji so krepko občutili naval turistov. Dela je bilo toliko, da skoroda niso imeli časa za počitek. Kljub temu se je vse srečno izteklo in so vse delo zmogli brez večjih težav. Žal pa so tudi črpalkarji opazili, da so se k nam na počitnice pripeljali manj premožni turisti. Medtem ko je pred leti še padel kakšen dinar napitnine, zdaj napitnin ni bilo več.

KAKO GRE VSE NAVZGOR! — Medtem ko so v prejšnjih letih na tombolah bili med glavnimi dobitki avtomobili, traktorji pa so zasedli med njimi šele kakšno tretje ali četrto mesto, je zdaj drugače. Traktorji so za organizatorje tombol že predragi, saj najcenejši veljajo po milijon dinarjev, avtomobile je težko dobiti, tako da ostane samo še denar. Pa tudi denarne premije so občutno manjše. Kljub vsemu ljudje še radi pridejo na tombole, kar se je pokazalo tudi preteklo nedeljo na Mirni.

Sevniški paberki

OB URARJA — Znani sevniški urar in športni delavec Drago Bizjak poziva stranke, da dvignejo svoje reči do konca meseca, ker odhaja v pokoj. Zaenkrat ni nikogar, ki bi nadaljeval v delavnici na Glavnem trgu. Mojster pravi, da je bil zaslužek tako slab, da ne bi kril naraščajočih stroškov za kurjavo.

V DOBRIH ROKAH — Znani rokometni trener in prijatelj Sevničanov Jože Šilc je tri dni uril sevniške mladince. Bivali so v domu Srednje tekstilne šole. Delali so izredno intenzivno dopoldne in popoldne.

Novo v Brežicah

MEHANIKI, KJE STE? — V Agroservisu že zdaj pogrešajo štiri mehanike. Novih moči, kljub petim razpisom oziroma povabilom še vedno ni. Če že štirih delavcev ne morejo dobiti, kje bi našli kar osem do deset mehanikov za na papirju predvideno drugo izmeno. Bo pač ostalo pri papirju.

POSLOVNOST — V Tovarni pohištva so našli zdravilo zoper grozeče kopičenje zalog neprodanih izdelkov. Z močno reklamno akcijo so dosegli že lepe rezultate, res pa je, da kupci niso nasedli nekakšnim reklamnim trikom, ampak si šele zdaj laže privoščijo nakup pohištva. Kar je kakovostno, še ne gre ali pa gre manj v promet, saj je ob malo vrednem dinarju marsikdo prisiljen ravnati tako, ostane kaj tudi za kruh, mleko in elektriko.

POŠTENOST? — Zadnjič je nekaj deset avtomobilov prihrumelo k sadjarjem v okolici Brežic po breskve. Samo okoli enega sadovnjaka so jih našteli ob cesti nad 60. Veliko jih je bilo tudi z registrskimi tablicami z onkraj Sotle. Ko tolikšni množici ni bilo moč ustreči, so nekateri začeli nesramno natolcevati, da jim je iz avta nekdo zmaknil denarnico. Kakšne prozorne »finte«, da bi preplašili bogaboječega kmeta, a tudi ta ni bil od muh in vsiljivec je lahko odhlačal z dolgim nosom in denarnico, ki jo je medtem že našel v predalu avtomobila.

Krške novice

ZNAK — Na štajerski cesti med Krškim in Brestanico je nekdo zasukal prometna znaka, kot da bi rad opazoval, kako bi bilo, če bi promet stekel prek Save in železnice še po enem mostu. Morda je kdo hotel obiskovalcem sobotnih zabavno-športnih iger v Brestanici naprtiti še to neumnost iz čiste nevoščljivosti ali pa je celo želel nenavadno skrajšati pot na bazen?

DIRKA — Ljubitelji speedwaya ugibajo, če bo bivši državni prvak Jože Žibert, drugouvrščeni po tretji dirki za državno prvenstvo posamezников, v nedeljo pustil zmago v neposrednem dvoboju na nedeljski dirki trenutno vodilnemu klubskemu tovarišu Krešu Omerzelu. Tisti, ki tako razmišljajo, ko ni končana niti polovica prvenstva, razmišljajo v stilu žogobrcarjev. Ti poklicni namišljeni superzvezdniki sami ali s pomočjo raznih sumljivih menažerjev prodajajo in kupujejo točke, za zdaj pa česa takega v speedwayu še ni.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Ribničani dobro gospodarili

Izgub ni bilo ne v gospodarstvu ne v družbenih dejavnostih — Osebni dohodki porasli tudi realno

RIBNICA — Glavne značilnosti poslovanja ribniškega gospodarstva v letošnjem prvem polletju so v primerjavi z enakim obdobjem lani te, da se je povečala industrijska proizvodnja, da so večje zaloge izdelkov, ugodna pa zunanjetrgovinska gibanja (6,2-kratno pokritje uvoza z izvozom). Poslovanje je teklo brez izgub, povečala se je akumulativna in reproduktivna sposobnost, žal pa je rasel negativni saldo obresti.

To je nekaj temeljnih ugotovitev iz kratke informacije SDK, ki ugotavlja, da negativni saldo plačanih in prejetih obresti znaša kar 563 milijonov din, medtem ko so za osebne dohodke izplačali še enkrat toliko (1.181 milijonov din), za skupno porabo delavcev 140 milijonov din, za razširitev materialne osnove dela 921 milijonov din, za rezervni sklad pa 115 milijonov din. Ribniško gospodarstvo je doseglo 1.036 milijonov din akumulacije in 1.481 milijonov din sredstev za reprodukcijo.

● Tudi družbene dejavnosti, v katerih je bilo letos povprečno zaposlenih 277 delavcev ali 7 več kot v enakem obdobju lani, so poslovale brez izgub. Povprečni čisti mesečni osebni dohodek v teh dejavnostih je znašal 43.617 din in je v primerjavi z enakim obdobjem lani nominalno porasel za 89 odstotkov, realno pa za 7,5 odstotka.

Letos je bilo v gospodarstvu ribniške občine zaposlenih 3.446 delavcev ali 5,6 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Povprečni dohodek na delavca je znašal 935.626 din, povprečni mesečni čisti osebni dohodek na delavca pa 43.086 din, kar pomeni, da je realno porasel za 3,5 odstotka.

J. PRIMC

Slovesen, a skromen praznik

Iz pogovora s predsednikom trebanjske občinske skupščine Avgustom Gregorčičem ob občinskem prazniku

TREBNJE — »Čeprav je do neke mere res, da smo se tudi v trebanjski občini znašli v obdobju stagnacije in torej naš razvoj in tako skokovit, kakor je bil še pred leti, lahko rečem, da je to posledica splošnih gospodarskih težav. Sicer pa imamo v naši občini dobre proizvodne programe, zdrave zasnove za naprej pa še to prednost, da je večina delovnih organizacij majhnih in torej laže prilagodljivih potrebam trga in pogojem gospodarjenja,« je pred občinskim praznikom občine Trebnje dejal Avgust Gregorčič, predsednik občinske skupščine.

Poudaril pa je, da je bilo v preteklih letih v občini narejenega toliko na področju infrastrukture, v industriji in tudi v kmetijstvu, da vse skupaj predstavlja dobro osnovo za prihodnost. Seveda je bila sprememba iz kmetijskega v industrijsko kmetijsko gospodarstvo plod prizadevanj vseh občanov in tudi srečne roke pri zbiranju denarja za naložbe. Jasno je, da v občini še zdaleč ne bi toliko dosegli, če se v razvoj ne bi vključile tudi krajevne skupnosti. Njihov delež je bil zlasti pomemben pri gradnji cest in poti, v občinskem merilu pa je bila zlasti pomembna obnova in gradnja novih šol, zdravstvenih domov. V zadnjem času domala vsaka vas gradi svojo telefonsko napeljavo, kar je tudi sad delavoljnih krajanov in seveda spet eden od pogojev za vključevanje v sodobne gospodarske tokove.

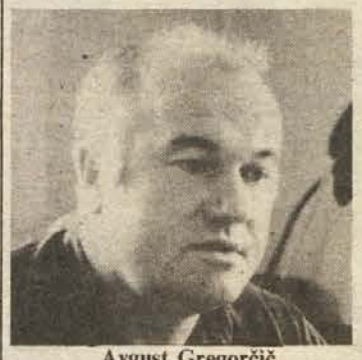

Avgust Gregorčič

»Kljub trenutnim težavam bomo naš občinski praznik praznovali nadvse slovesno, a skromno, več v skladu z možnostmi. Še vedno bomo priredili srečanje borcev in mladine na Trebelnem, sicer pa bo osrednja proslava v Mokronogu, kjer je bilo delavsko gibanje razvito že pred vojno. Tam je namreč bila tovarna usnja, ki pa so jo Mokronožani izgubili. Po vojni je kraj dobil nov zamah, zrasla je ISKRA pa obrata Induplati in Zmage. Vse te delovne skupnosti dobro poslujajo. Prav tako tudi druge delovne organizacije. V zadnjih letih smo imeli samo dva izgubarja. Pa še njune izgube so bile bolj plod težav v branži kakor pa posledica slabega vodstva. Z novimi naložbami bomo povečali število delovnih mest, zlasti pa si moramo prizadevati, da bo dobila delo mladina, ki končuje šole. Tudi v izobraževanje kadrov bomo več vlagali. Pomembno je, da se vse bolj izboljšuje odnos do dela, pri čemer pa še nismo dosegli vsega. Naše proizvodne zmogljivosti bi lahko še bolj izkoristili. Tudi tu bi morala bolj priti do izraza pobuda delovnih ljudi. Sodelovanje med drobnim gospodarstvom in industrijo moramo še poglobiti, saj se je že doseđanje sodelovanje pokazalo kot uspešno. Sicer pa smo tudi v naši občini zaskrbljeni zaradi politike visokih obrestnih mer. Nekatere delovne organizacije so prisiljene kupovati drag denar, druge pa na podlagi tega služijo, ne da bi kaj vlagale v širjenje proizvodnje in izboljšanje njene kakovosti. Tako ustvarjeni dohodek pa tudi pogojuje večjo inflacijo, skratka, znašli smo se v začaranem krogu, iz katerega je izhod samo v boljšem delu,« je poudaril Gregorčič.

J. SIMČIČ

MLADINSKE URE

RIBNICA — V sedmih in osmih razredih osemletke načrtujejo uvedbo mladinskih ur. Na njih bodo mlade seznanjali s poklici, ki jih organizacije združenega dela v domači občini najbolj potrebujejo, s štipendiranjem, zaposlovanjem, mladinskim prostovoljnim delom, vlogo mladinske organizacije in podobnim.

Kako trden je most?

Na Blanci betonirajo na stare temelje — Kdo je odgovoren za stroške?

BLANCA — V središču te krajevne skupnosti bodo končno dobili nov most čez Blanščico. Zapletlo pa se je očitno pri povsem nepotrebnem.

V strugi potoka so namreč betonski temelji starega mostu. Vodarji so bili odločni, da je treba te temelje porušiti in zidati nanovo. »Novi most ne bo stal na blanški gnojnici in koreninah,« je bila zadnja beseda, sicer da ne dajo soglasja. Enakega mnenja je bil tudi projektant,- konjiški Kongrad. V kislo jabolko rušenja so ugriznili izvajalci, novomeško Cestno podjetje. Po enotedenskem vrtanju in miniranju se stari temelji niso kaj dosti uklonili. Delovodja je na koncu velel prekiniti to Sizifovo delo, rekoč, da pojde raje na disciplinsko, kot da nadaljujejo s takim nesmiselnim delom. Nato je prišel inšpektor iz Ljubljane — sedaj betonirajo na starih temeljih.

Blančanom so se cestarji kajpak smilili. Marsikdo med njimi še pomni leto 1954. Takrat so temelje udarniško betonirali. Pravijo, da je šlo vnje med 300 do 350 vreč cementa. Sicer pa so se o njihovi trdnosti prepričali, ko jih niso mogli porušiti.

Če je že pri tako resni stvari, kot je gradnja temeljev za most, čeprav le čez potok, težko verjeti ljudem, so na pragu 21. stoletja menda že načini, da se to dožene brez manj muk in stroškov. Blančani, vajeni skromnih denarcev za delo krajevne skupnosti, namreč potihem računajo, kaj vse bi lahko naredili z denarjem, ki ga je požrlo nepotrebno rušenje. Enotedensko delo take ekipe namreč ni poceni, zastonj pa tudi ni ponovno betoniranje tistega, kar so le uspeli razstreliti.

A. Ž.

TRPEŽNEJŠI — V brežiškem Agroservisu ob generalnih popravilih velikokrat na željo strank namesto dotrajanega motorja vgradijo kar novega. Najpogosteja je »presaditev« Tamovega motorja 81 413 v kamione Tatra, saj so tamovci trikrat trpežnejši. V poldrugem letu so opravili že 25 takih zamenjav. (Foto: P. P.)

BORCEM 12. SNOUB

Vabimo vas, da se udeležite srečanja borcev brigade, ki bo v okviru praznovanja praznika občine Trebnje, skupaj z borci Gubčeve brigade, 7. septembra v Mokronogu. Za prehrano in pijačo preskrbljeno na osnovi samofinanciranja.

Predsedstvo 12. SNOUB

IZLET UPOKOJENCEV

TREBNJE — Društvo upokojencev Trebnje organizira izlet v Metliko, Črnomelj, Kočevje in na Bazo 20. Prijave sprejema Terezija Majer, Trebnje. Prav tako se lahko prijavite na izlet v Logarsko dolino in v Beograd. Datum izletov bo določen kasneje.

OBVESTILO MPZ TRIMO

TREBNJE — Moški pevski zbor Trimo obvešča člane, da so danes ob 20. uri redne pevske vaje.

Cokle že za drugo poletje

Kopitarna iztržila v polletju 659.170 dolarjev

SEVNICA — V tej najstarejši tovarni v občini, ob letu bodo praznovali stoletnico, so lahko odšli zadovoljni na letošnje dopuste.

Poslovanje v minulem polletju je bilo uspešno predvsem zaradi dobre prodaje lesene obutve. Dober je iztržek od izvoza na zahodna tržišča. Preseganje izvoza znaša kar 64 odst. letnega načrta, za našo devizno bilanco tako iskanje devize to pomeni 659.170 dolarjev. V primerjavi z lanskim prvim poletjem so izvoz povečali za 6 odst. Tovarno morajo posodabljati, kljub temu pa z uvozom repromateriala in rezervnih delov taisti devizni bilanci ne delajo sile: uvozili so za vsega 36.862 dolarjev materiala. Pohvalijo se lahko, da so z ustvarjenim dohodkom lahko pokrili vse obveznosti. Kot dobrim gospodarjem jim je za poslovni sklad ostalo za 20 odst. več kot v lanskem prvem polletju.

V Kopitarni že izdelujejo leseno obutev za prihodnjo sezono. Proizvodnja na zalogo bremeni obratna sredstva. Prav pri tem bijejo novo bitko za zmanjševanje stroškov. Najeli so posojilo IFC, znane washingtonske korporacije. Uporabiti ga nameravajo za nakup uvožene strojne opreme, med katero je tudi oprema za v tovarni osvojeno izdelavo gibljivega podplata. Izbirajo že najboljše ponudnike.

A. Ž.

KUMARIC BO MALO

KRŠKO — Hitro nihanje temperatur — najprej majska suša, potem pa hladen in deževen junij — so najbolj »zaslužni«, da je pridelek kumaric pri kooperantih krškega M—Agrokombinata močno okrnjen. Pri temeljni organizaciji kooperantov so pričakovali okoli 1.100 ton kumaric, doslej pa so jih odkupili le okoli 160 ton.

STROKOVNA OCENA

KRŠKO — Po zakonu o varnosti cestnega prometa bodo morali biti po 1. januarju 1986 vsi traktorji opremljeni z varnostnimi kabinami ali loki. S kabinami in loki priznanih proizvajalcev ne bo težav pri tehničnih pregledih, drugače pa se utegne zgoditi lastnikom traktorjev s kabinami ali loki domače izdelave, tudi obrtniške, ki nimajo potrebnih potrdil o ustreznosti. Za lastnike takih izdelkov bo M-Agrokombinat Krško v sodelovanju z republiškim zavodom za varstvo pri delu predvidoma oktobra pripravil strokovni pregled kabin in lokov v Kostanjevici, Krškem in na Raki. Pregled, ki bo osnova za pridobitev strokovne ocene (ta pa je potrebna za pozitiven tehnični pregled), bo stal predvidoma 1500 din.

Največkrat si sami pomagajo

Kljub ujmam in omejitvi izvoza v GG Brežice dobro gospodarijo

BREŽICE — V brežiškem Gozdnem gospodarstvu, ki gospodari z družbenimi in zasebnimi gozdovi na prek 64.000 hektarih površin v devetih slovenskih občinah, se že vrsto let lahko pohvalijo z zelo dobrimi poslovnimi rezultati. Ti so tudi posledica nenehnega iskanja boljših rešitev oziroma notranjih rezerv.

Trdoživost so brežiški gozdarji dokazali tudi ob naravnih ujamah, ki jih pestijo od leta 1980. sami so odpravili škodo, ki je za dvakrat presegla družbeni proizvod delovne organizacije. Prav tako so brez glasnega vptija o nujni solidarnostni pomoči družbe sami pokrili nekaj manjše škode, kot je bila tista po žledu 1980.

Pri ohranjanju proizvodnje ali celo njenemu povečanju pa se srečujejo s precejšnjimi težavami. Prevoz gozdnih sortimentov s sečišč do žage, nabava kakovostnih sadik za pogozdovanje površin in zastoji pri gradnji gozdnih kamionskih poti so tri črne točke pri tako imenovanih stranskih

● Gozdarji so izračunali, da je za kubik posekanega lesa potrebno 4 deci bencinske mešanice in 2 deci motornega olja. Ti izračuni so ena od osnov pri kalkulaciji neposrednih stroškov blagovne proizvodnje. Ker zahtevajo varčevanje energije, so izračunali tudi energetsko porabo slehernega transportnega sredstva, od najtežjih kamionov do cene prevoženega kilometra osebnih vozil.

dejavnostih. Prostorninski les je v zadnjih letih zavzel že več kot 35 odst. proizvodnje, seveda na račun kakovostnih sortimentov, s katerimi bi iztržili več.

Planske obveznosti so v preteklosti večkrat presegli, tudi oskrbo lesnopredelovalne in izvozno usmerjene industrije. Taka prednostna oskrba lesnopredelovalne in papirne industrije, je gozdarjem znižala izvoz gozdnih sortimentov, po katerih je največje povpraševanje na trgu, to pa so bukov celulozni les, les za proizvodnjo lesnih plošč in drv ter bukova hlodovina. Na drugi strani so gozdarji odvisni od uvoza motornih žag ter zaščitnih in transportnih sredstev. Oskrba s temi postaja vse bolj vprašljiva, saj ob padcu izvoza v zadnjem letu, kar je posledica omejevalnih ukrepov zakonodaje in administrativnih posegov pri ekonomskih odnosih s tujino, devize močno kopnijo.

P. PERC

BARVNE RAZGLEDNICE POSAVSKEGA MUZEJA

BREŽICE — Za vse številnejše obiskovalce muzejskih zbirk in mogočnega brežiškega gradu so letos pri Posavskem muzeju izdali posebno zloženko, zdaj pa še osem barvnih razglednic. Na njih je upodobljen bogat nakit iz bronaste in keltske dobe, Flurerjeva podoba starih Brežic, dva etnološka motiva predstavljata slikarje in pletarstvo, dva pa sta iz znane baročne dvorane.

Kostakove rane se celijo

Izvršni svet krške občine o programu ukrepov

KRŠKO — Začasni poslovodni organ v delovni organizaciji Kostak Krško je občinskemu izvršnemu svetu že pred časom predložil v razpravo program ukrepov za sanacijo stanja v Kostaku. Izvršni svet je sicer program ukrepov sprejel, zahteval pa je, da do 15. oktobra »prisilna uprava« pripravi poglobljen sanacijski program.

Občinska »vlada« je ob tem načela precej žgočih vprašanj. Mrliška vežica v Krškem je slaba, zato bi jo bilo potrebno prenoviti. Problem sanitarne deponije se rešuje po polževo, smetišče pa se naglo polni, zato se je komite za družbeno planiranje in

● Občinski izvršni svet zahteva od celjskega izletnika, da se resno loti nalog, da bi prihodnje leto takoj, ko bo vreme dopuščalo, pričeli z izgradnjo avtobusne postaje pri železniški postaji v Krškem.

gospodarski razvoj odločil da v najkrajšem času spravi »smrdljivo« točko z raznih dnevnih redov.

Že dlje je znano, da gradbena enota pri Kostaku ni poslovala donosno, temveč je podjetju močno nažirala dohodek. Gradbinci so se lotevali celo blokovske gradnje, ki je zlasti prinašala izgubo. Sklenjene pogodbe bo Kostak še speljal, o novih blokih pa po tako slabi izkušnji verjetno ne bodo več razmišljali.

Kostak bo skušal združiti vse svoje službe na eni lokaciji. Najbolj se ogrevajo za tisto v Žlapovcu. Pripravili bodo tehnološki program in ga pretresli skupaj s Savaprojektom. Preverili bodo, kaj je povzročil visokovodni nasip v barakarskem naselju »atomske« elektrarne.

P. P.

V TREH KOLEKTIVIH

SEVNICA — Delovna skupina CK ZKS se je v tem tednu mudila v treh kolektivih. V torek so se sestali s komunisti v Tovarni konstrukcij (STT) in Stillesu v sredo pa v Inpletu. Inplet se kot mlad kolektiv ubada z vrsto težav, v Tovarni konstrukcij imajo predvsem kadrovske težave, v Stillesu pa jih pesti iguba.

NA RADGONSKEM SEJMU

SEVNICA — Kmetijci te občine tudi letos ne bodo zamudili radgonskega kmetijskega sejma. Z avtobusi so se tja odpeljali člani temeljne organizacije kooperantov pri Kmetijskem kombinatu in tudi člani društva vinogradnikov, podružnice Sevnica — Boštanj. Le-ti so si sejem ogledali v torek. Ta dan je bilo tam tudi strokovno predavanje o ukrepih v pozeblih vinogradih.

Inplet ne plete izgubo

Prvič dobro poslovali—Mladi kolektiv se trudi izkoristiti novo opremo — Poprečni OD 35.875 din

DOL. BREZOVO — Industrija elastičnih pletenin v ustanavljanju, na kratko Inplet, sovlagateljev Lisce, Jutranjke in Kometa, je minulo polletje prvič zaključila brez rdečih številk.

V tovarni neradi govorijo o težavnih odnosih z ustanovitelji, češ da jim sleherna beseda lahko samo škodi. Samoupravni sporazum o odnosih med ustanovitelji namreč še vedno ni sprejet, tovarna tudi letos posluje brez proizvodnega načrta. Mladi kolektiv si po drugi strani prizadeva izkoristiti sodobno opremo. Inž. Božo Ignjatovič poudarja, da so delavci zavzeti za delo, saj pri uvajanju proizvodnje nihče ni gledal na uro, čeprav niso priznavali nadur. Ugodno poslovanje po vseh začetnih naporih jim zato vliva nekaj zadovoljstva, čeprav si pogojev poslovanja ne krojijo sami.

Letošnje poslovne rezultate lahko prvič primerjajo s tistimi, ki so jih dosegli lani. Glede na lansko prvo polletje so fizični obseg proizvodnje povečali za 39 odstotkov, kar v tekočih metrih pomeni že 756.082 m dolgo balo pletenin. Celotni prihodek je večji za 78 odst. dohodek za 130, celotni dohodek za 124 odst., za sklade so lahko namenili 11,3 milijona dinarjev. Osebni dohodki zaposlenih se gibljejo v razmerjih, kot znašajo prejemki pri sovlagateljih. Povprečno je v minulem polletju delavec v Inpletu prejel 35.875 dinarjev (brez dodatkov).

● Inplet si skuša zagotoviti surovine tudi doma. Za te namene je bila zgrajena tovarna Yulon pri Ljubljani. Tudi tam se srečujejo z nemajhnimi težavami, ki jih skuša premoščati novo vodstvo na čelu z dr. Andrejem Ocvirkom iz Belinke. V Inpletu že delajo klasične pletenine iz ljubljanske surovine.

Zaupanje v svoj kolektiv je še potrebnejše, ker so pač mlada tovarna. Ob začetnih težavah je marsikdo odnehal in si poiskal delo drugod. Zato je tem pomembnejše trdnejše zaupanje v jutrišnji dan. Prvi znanilci v podobi ugodnejšega poslovanja so že tu.

A. ŽELEZNIK

kultura in izobraževanje

Tudi razstave bi morale vzgajati

Tako je prepričana umetnostna zgodovinarka A. Brancelj, ko ocenjuje »Likovna razmerja 2«

METLIKA — V Ganglovem razstavišču v Metliki je bila od prvih dni avgusta na ogled razstava z naslovom »Likovna razmerja 2«. Tovrstna razstava, ki jo je pripravil odbor za razstavo pri osnovni organizaciji ZSMS Metlika že lani, je takrat, vsaj po obisku sodeč, naletela na veliko zanimanje. Obiskalo jo je skoraj 500 obiskovalcev, od tega polovica ob otvoritvi, ko so mladinci pripravili tudi pester program. Letos pa je bil obisk izjemno skromen.

»Lani se je predstavilo 13 akademskih slikarjev oz. članov Društva slovenskih likovnih umetnikov, njihova dela pa je strokovno predstavil dr. Lev Menaše. Letos take predstavitve ni bilo, kar so obiskovalci močno pogrešali, kajti nekaj stavkov, ki jih lahko o razstavi preberejo na vabilu, je premalo, da bi se lahko seznanili s sedanjimi tokovi v likovni umetnosti,« pove Andreja Brancelj, umetnostna zgodovinarka v Belokranjskem muzeju. »Razstave tega kova, kjer so predstavljena abstraktna, nefiguralna dela, ljudem niso blizu in jih teže dojemajo. Zato bi bile poglobljene strokovne predstavitve in ne nazadnje vzgoja ljudi, da bi tako umetnost razumeli, toliko bolj pomembna,« je prepričana Brancljeva.

Andreja Brancelj

Pripravljalci razstave pa so lani v katalog napisali povsem nekaj drugega: da »Likovna razmerja« nočejo vzgajati. Ta razstava hoče provocirati, zbuditi odpor, navdušiti, »se je bralo«. »Bolj kot navdušili, so lani verjetno zbudili odpor, kar je pokazal obisk letošnje razstave,« pravi Andreja. Sama je prepričana, da letošnja razstava ni bila slaba. Nekateri umetniki, ki so razstavljali, so že mednarodno priznani, vendar po njenih besedah to ni dovolj, predvsem ne na podeželju, da bi ljudje takšna dela sprejeli, še posebej ne, če jim niso razumljiva.

»Likovna razmerja so nadomestilo za nekdanjo likovno kolonijo, ki so jo pripravljalci sedanje razstave skritizirali. Obljubljali so novo kolonijo, pripravili pa so razstavo, ki nima koncepta, kaj bi želeli Metličanom pokazati, česa nas naučiti. Narediti pa bi morali tudi dolgoročni načrt ‚Likovnih razmerij' ki očitno že postajajo tradicionalna,« meni Andreja Brancelj.

B. M.

Kultura zdaj laže diha

Novomeška kulturna skupnost svojim »upnikom« razdelila dodatnih 24,6 milijona dinarjev, pridobljenih z valorizacijo — Izboljšani osebni dohodki

NOVO MESTO — S poletno valorizacijo programov in s povečanjem prispevne stopnje od 0,73 na 0,78 odstotka iz bruto osebnih dohodkov zaposlenih je tukajšnja kulturna skupnost pridobila okoli 24,6 milijona dinarjev oziroma za toliko povečala svoje prihodke za leto 1985 na nekaj prek 144,8 milijona dinarjev.

Odbor za načrtovanje, usklajevanje programov in svobodno menjavo dela, ki deluje v okviru skupščine kulturne skupnosti, predlaga, naj bi se denarno okrepile predvsem poklicne kulturne ustanove.

Po razdelilniku, ki ga morata potrditi še oba zbora skupščine, naj bi največ, 6,5 milijona dinarjev, dobila Študijska knjižnica Mirana Jarca; krepak delež, 4,5 milijona, bo šel Dolenjskemu muzeju, medtem ko so vsote po 1,4 do 1,7 milijona namenjene za Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, dolenjsko-belokranjsko enoto Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Dom kulture v Novem mestu in občinski ZKO. Z dobrim milijonom iz valorizirane vsote bo kulturna skupnost podprla tudi skupno službo SIS. Svoj delež za novomeški radio pa je skupnost povečala od 5 na okoli 10,6 milijona dinarjev.

Čeprav dodatna pomoč ne pomeni, da se bodo kulturne ustanove lahko otresle vseh problemov, bo pa prišla zelo prav. Laže bo teklo redno delo, manj glavobolov bo pri uresničevanju programov in poravnavi obveznosti, pomembno pa je tudi to, da bodo v vseh ustanovah lahko povečali osebne dohodke. Ti ne bodo več med najnižjimi, saj bodo v povprečju krepko nad lanskimi, še vedno pa ne tako, da bi bilo zavoljo njih delo v kulturi posebej vabljivo. Vsekakor pa bodo v ustanovah laže dihali, kot je kazalo na začetku leta.

I. Z.

• V prvih šestih mesecih tega leta je bilanca novomeške kulturne skupnosti izkazovala za nekaj več kot 6,9 milijona dinarjev presežkov. Ti so nastali predvsem zato, ker je skupnost v prvem četrtletju zbirala prihodke po stopnji 0,91 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Kasnejša, na 0,73 odst. znižana stopnja pa je bila, kot se je pokazalo, nekoliko prenizka in ob valorizaciji programov ni zagotavljala pokritja popravljenega denarnega načrta. Šele z dvigom prispevne stopnje na 0,78 je bilo namreč moč poleg valorizacije opraviti tudi tako imenovani rebalans.

Končan teden godbenikov

Na 7. taboru pihalnih orkestrov Slovenije se je rodil nov orkester — Škoda, da je zasedba nepopolna

NOVO MESTO — Po besedah dirigenta Jožeta Hriberška je bil 7. tabor pihalnih orkestrov Slovenije, ki je v Novem mestu potekal od 19. do 25. avgusta, več kot uspešen.

Na »učnem tednu« sestavljeni mladinski pihalni orkester Slovenije je s svojimi tremi koncerti ob koncu tedna na Glavnem trgu, v Domu kulture in ob bazenu v Dolenjskih Toplicah pokazal, da so bili pogoji za delo v Novem mestu odlični in da lahko v naslednjih letih od mladih glasbenikov še veliko pričakujemo.

»Mladinski orkester živi, vendar bosta njegovo pravo poslanstvo in kvaliteta prišla šele tedaj, ko se ga bodo udeležili tudi člani naših najboljših pihalnih orkestrov,« je po uspešnem prvem koncertu tega petdesetčlanskega orkestra povedal dirigent Jože Hriberšek in pri tem mislil na godbo iz Trbovelj, Zagorja, Raven in Velenja, ki na program tabora, katerega je pripravilo Združenje pihalnih orkestrov Slovenije, gledajo nekoliko preveč zviška.

Mladi so delali po sedem ur na dan. Dopoldne so imeli skupne vaje, popoldne pa so se v posebnih sobah srečevali po sekcijah. Z orkestrom smo delali tako, kot se dela s profesionalci. Tudi v bodoče se bodo mladi pripravljali kar doma — s svojimi dirigenti, skupaj pa bomo imeli le eno vajo, potem pa nastop ali snemanje. Orkester, ki je vzklil v Novem mestu, bo delal pod okriljem ZKO Slovenije in Združenja pihalnih orkestrov,« razmišlja zagnani dirigent Hriberšek vodja godbe iz Vevč.

Poleg mladih godbenikov, ki se jim pozna, da ljubijo tudi renesanso in klasiko, ne pa samo rockovske glasbe, so v teh dneh v Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve »Boris Kidrič« poglabljali svoje znanje tudi dirigenti pihalnih orkestrov. Pod vodstvom Tomaža Faganela in Ervina Hartmana so se teoretično in praktično ukvarjali z vodenjem orkestra.

J. PAVLIN

Jubilejni ekstempore

V Piranu pripravljajo že 20. slikarski ekstempore

PIRAN — To prijazno in gostoljubno mesto na obali slovenskega primorja je zvesto tradiciji in bo tudi letos priredilo slikarski ekstempore z mednarodno udeležbo. Ekstempore, ki ga pripravljajo Medobčinski zavod za likovne dejavnosti in Obalne galerije Piran, bo od 6. do 8. septembra in tako že dvajsetič zapovrstjo. Glede na jubilej te tradicionalne likovne manifestacije pričakujejo velik odziv ustvarjalcev, tudi slikarjev z Dolenjskega, vabljive pa so tudi teme in nagrade. Udeleženci bodo lahko ustvarjali svobodno ali pa na določeno oziroma predpisano temo. Slednja je obsežna, zahteva pa slikarsko obdelavo Istre, piranskih motivov, morja, tihožitja z ribami, pršutom in vinom. Mednarodna žirija bo izbrala najboljša dela za nagrade (pripravile so jih tudi delovne organizacije) in razstavo, ki bo v Mestni galeriji Piran odprta vse do 6. oktobra.

Dobrodošla pomoč pri obnovi

V Soteski: Auersperov hlev za kulturno društvo »Zarja«

NOVO MESTO — Tukajšnja kulturna skupnost je za obnovo kulturnih domov v podeželskih krajevnih skupnostih namenila prvotno 2 milijona dinarjev, z valorizacijo pa se je ta znesek povečal na okoli 2,4 milijona dinarjev. Odbor za načrtovanje, usklajevanje programov in svobodno menjavo dela je na julijski seji predlagal, naj bi petim prosilcem, štirim kulturnim društvom in enemu gasilskemu društvu, razdelili skupaj 1,5 milijona. Tako naj bi kulturno društvo »Maks Henigman« v Dolenjskih Toplicah dobilo za obnovo kulturnega doma milijon dinarjev, kulturno društvo v Orehovici za zidavo večnamenskega prostora 300.000 dinarjev, kulturno društvo v Mirni peči za nujna vzdrževalna dela v kulturnem domu 50.000, enak znesek pa tudi gasilsko društvo v Stranski vasi za opremo večnamenske dvorane. Kulturno društvo Zarja v Soteski pa bo za uredítev Auerspergovega hleva, ki ga bo uporabljalo za svojo dejavnost, dobilo od kulturne skupnosti 100.000 dinarjev. Omenjeni hlev šteje med objekte kulturno-zgodovinskega pomena.

Med kiparji »Ribniških iskanj«

Njihova dela bodo razstavljena že 1. septembra

RIBNICA — Obiskali smo štirje kiparje, ki so minuli teden v okviru likovne kolonije, »Ribniških likovnih iskanj«, oblikovali kipe v lesu.

BORIS PROKOFJEV: »V Ribnici ustvarjam prvič, v kolonijah pa sem bil že sedemkrat, od tega trikrat v Dolenjskih Toplicah. Napravil bom dve plastiki: prva bo visoka tri metre in pol, druga pa bo s podstavkom merila meter krat meter. Moje načelo je, da les, ki ga vzamem naravi, stiliziram z manjšimi posegi in ji ga vrnem nazaj.

DRAGICA ČADEŽ: »Ribniški likovni simpozij je zelo bogat, saj je na njem zastopana vrsta slikarskih in kiparskih dejavnosti, to pa je za organizatorje utrudljiv posel.

Narediti nameravam velikega psa. Septembra bom imela v Ljubljani razstavo, na kateri bom prikazala le ciklus psov. Oktobra bo ta razstava tudi v Ribnici. Prvič sem naredila več živali za neko otroško igrišče v Ljubljani in takrat se je to s psi tudi začelo.«

FRANCI PURG: »Svoje delo sem imenoval Glava ribniškega velikana. Že prej sem nameraval oblikovati glavo velikana, dokončno zamisel pa sem dobil, ko mi je neki ribniški možakar razlagal pravljico o velikanu, ki je hodil po vodo v ribniško jezero, pri tem pa mu je svetila zlata ribica. Ko pa so Suhokranjci zlato ribico ujeli in jo vrgli na suho, da je poginila, se je velikan razsrdil in metal v jezero ogromne skale, da so nastale rupe. Voda je odtekla, v spomin je ostala le še ribica v ribniškem grbu in ime kraja Ribnica.«

JIRI BEZLJAJ: »Običajno delam v kamnu, zdaj pa se bom prilagodil še ustvarjanju v lesu. Kako bom krstil svoje delo, še ne vem, pa tudi nerad govorim o njem, dokler ni dokončano. Moje načelo je, da ne ocenjujem delo kolegov, ker bi jim lahko nehote naredil krivico. Vsak gleda na svoje delo s svojimi očmi, zato tudi delo vidi drugače.«

J. PRIMC

pisma in odmevi

Kdaj telefon?

V Semiču ne napeljejo telefona — Denar pobrali že pred tremi leti

Pred tremi leti so v krajevni skupnosti Semič pobrali denar za telefon. Sedaj sprašujemo odgovorne, kdaj ga bodo imeli vsaj v tistih vaseh, ki imajo že od lanske jeseni v zemlji zakopan kabel. Slišati je bilo, naj bi kraji blizu poštnega centra ne imeli telefona prej kot v bolj oddaljenih vaseh, pa da je treba počakati na tiste, ki še nimajo vsega pripravljenega za priključitev. V tem je gotovo nekaj zavisti. Pravilno tudi ni mišljenje tistih, ki hočejo imeti telefon za krajevni praznik, 28. oktober. Telefon je namenjen ljudskim potrebam, ne pa praznikom, zato bi ga morali brez odlašanja napeljati v čim krajšem času, kar bo tudi v korist PTT. Če se bomo šli, kateri kraj v krajevni skupnosti ga bo imel prej, ga gotovo še dolgo nikjer ne bo, tudi tam ne, kjer bi ga lahko imeli.

ALBIN NOVAK
Sela 2, Semič

BLIZU OBVEZE

SEVNICA — Kljub manjšemu pridelku pšenice bodo v tej občini, kot vse kaže, izpolnili za te razmere visoko republiško obvezo oddaje 220 ton krušnega žita. Sredi minulega tedna so namreč odpremili v Merxov mlin že 211 ton, dogovorjenih je bilo še nekaj prevzemov, tako da je sedaj obveznost verjetno že izpolnjena. Nova obveznost je kar 300 ton. Pregled med občinami kaže, da obveznosti niso toliko dvignili tistim, ki so načrt slabše izpolnjevali. V sevniški občini je le malo površin v ravnini, v hribih marsikje kombanji sploh ne morejo na njive.

Znova: Mladi samevajo

Ugovor predsedstva OK ZSMS Kočevje zoper pisanje mladincev, ki niso zadovoljni

V 32. številki Dolenjskega lista smo imeli priložnost prebrati članek mladincev iz Kočevja, ki niso zadovoljni z delom ZSMS. Predsedstvo občinske konference ZSMS Kočevje je članek ocenilo kot neargumentiran in mladincem odgovarja takole:

Če bi bili mladinci, ki so se pod članek podpisali, vsaj malo pošteni sami do sebe in peščice entuziastov, ki želijo v občini postaviti vlogo ZSMS na raven, pripadajočo v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, bi morali malo drugače razmišljati, v prvi vrsti pa se bolje informirati, kaj se v Kočevju na področju mladinske aktivnosti dogaja. Z mnogimi akcijami smo namreč dosegli tudi konkretne rezultate.

Organizirali smo okroglo mizo o pripravništvu, ki je prispevalo k temu, da brezposelnih pripravnikov v občini ni. Do danes je že nad 80 dijakov in študentov iz Kočevja in Ribnice dobilo delo prek novo ustanovljenega mladinskega servisa. Za aktivnejše preživljanje prostega časa mladih smo skrbeli z organizacijo koncerta Lačnega Franza, disko plesov v Rogu, praznovanja dneva mladosti, za mlade je bilo primerno tudi srečanje mladih gledaliških igralcev Naša beseda, vendar za nobeno od teh prireditev in dejavnosti ni bilo večjega zanimanja.

Mladi iz Kočevja bi se lahko udeležili lokalne MDA Titov park ali pa republiške MDA Trebče, kjer bi organizirano preživljali počitnice. Po skoraj 40-letnem prizadevanju za pridobitev mladinskih prostorov v KS Kočevje-mesto smo končno dobili svoje prostore. Lastništvo gostilne Rog bo namreč jeseni preneseno na OK ZSMS.

Kljub vsemu se torej v Kočevju le nekaj dogaja na mladinski sceni.

Za predsedstvo
OK ZSMS Kočevje
sekretar
MARKO GLAVAČ

Z novim šolskim letom obnovljen dijaški dom

ČRNOMELJ — Ob začetku šolskega leta bo končana adaptacija črnomaljskega dijaškega doma. To je prva generalna prenova doma po letu 1954, ko je bil zgrajen. Delavci Goka, ki so jim zaupali obnovo, so preuredili sanitarije, učilnice in spalnice, v katerih bodo prenočevali po štirje učenci, prej pa jih je bilo v eni sobi kar 8 do 10. Oprema, gradbena in obrtniška dela bodo veljala 38,8 milijona dinarjev, nepovratna sredstva pa je zagotovila republiška izobraževalna skupnost.

Predvidevajo, da se bo za bivanje v domu poslej odločilo več učencev. Nekaj bo k temu verjetno pripomogla tudi štipendijska politika, sicer pa bo sedaj dom primeren tudi za prenočevanje večjih skupin izletnikov. Večjo zasedenost si obetajo, ko bo v domu urejena tudi učna delavnica, saj bo večina zaposlenih v domu tudi prenočevala. Nezasedenost, ki je bila vrsto let šibka točka doma, so v zadnjem času uspešno rešili tudi s tem, da so dali učilnice dopoldne v najem osnovni šoli. Kmalu bo našla prostor v domu tudi čnomaljska matična knjižnica, sredstva za njeno ureditev pa bodo zbrali s krajevnim samoprispevkom.

RIBNIČANOM ODVZELI ŠEST TOČK

RIBNICA — Kot je znano, so ribniški nogometaši v preteklem prvenstvu ljubljanske medobčinske lige zbrali tolikšno število točk, da jim je zadoščalo za tretje mesto, vendar so v končni razpredelnici šele sedmi. Zakaj? Zaradi neažurnega poslovanja v klubu, ki je zakrivilo, da so na nekaterih tekmah igrali tudi nogometaši, ki to zaradi dodeljenih kartonov ne bi smeli, je tekmovalna komisija Ribničanom odvzela 6 točk. Ribniški nogometaši pa tudi v novo prvenstvo startajo s precej težavami. Ostavke sta dala trenerja kadetske in članske vrste Tone Prus in Milojko Djokić, da pa bi bila zmeda še večja, ta hip ni niti znano, v kateri ligi bodo Ribničani igrali: ali v ljubljanski ali dolenjski.

M. G-č.

IZŠLA JE KASETA
ZLATA HARMONIKA
z najboljšimi posnetki tekmovanja harmonikarjev na diatoničnih harmonikah (frajtonarci) na Ljubečni pri Celju.
Kupite jo lahko v oglasnem oddelku Novega tednika in Radia Celje ali naročite po povzetju na naslov: Novi tednik, Trg V. kongresa 3a, Celje

Še: Poceni prodano poštenje

Res žaljiv napad na najditelja denarja?

Brane Štublar se je v Dolenjskem listu pred kratkim razburjal nad člankom »Poceni prodano poštenje«, češ da je napisan žaljivo in grobo. Če je to res, naj ocenijo bralci.

Ko sem bil s sinom na njegovem domu (17. junija), je izjavil, da so večino najdenega denarja zapili s kolegi in da so kolegi menili, da kdor raztresa denar, ga ima še dovolj. Potem sem mu pisal, naj obdrži 4.000 din, ostalo pa naj vrne do 5. julija. Na to Štublar ni reagiral. V svojem članku pa se sprašuje, kaj Kočevar še hoče, ko je vendar poslal 5.400 din. Ta denar je res poslal, a pozabil je napisati, da ga je nakazal na metliški pošti točno sedem dni po objavi mojega članka ali mesec dni po dogodku v hotelu Smuk v Semiču.

Štublar tudi piše, da je bilo v soboto, 15. junija, prepozno, da bi denar oddal oz. prijavil najdbo na postaji milice v Semiču, ker naj bi bila ta že zaprta. Kolikor je meni znano, je delovni čas vseh postaj milic v Jugoslaviji non stop«. Je v Semiču drugače?

Je bila postaja milice zaprta vse do ponedeljka do 16. ure, ko sva prišla s sinom k Štublarju na dom? Nisem hotel, da bi se zadeva preveč razvedela, zato sem mu tudi pisal, v članku pa navedel le začetnice. Ta zadeva je za mene končana. Štublarju pa hvala, ker je obdržal manj denarja, kot mu pripada.

STANE KOČEVAR
Križevska vas 22
Metlika

Janezu Simoniču v spomin

17. avgusta so se krajani Semiča poslovili od svojega sovaščana Simoničevega Janeza, kmeta iz vasi Podreber pri Semiču.

Veliko število ljudi, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, priča o velikem ugledu in spoštovanju, ki ga je pokojni Janez užival. Še posebej ga bomo ohranili v najlepšem spominu borci, ki smo lahko spremljali njegovo delo v najbolj kritičnih in prelomnih zgodovinskih trenutkih slovenskega naroda, in sodelavci nekdanjega Instituta za elektroveze v Ljubljani, s katerimi je Janez Simonič skupno s Semičani pomagal graditi tovarno kondnzatorjev na Vrtači v Semiču.

Osebni lik Janeza Simoniča se je oblikoval v težkih gospodarskih razmerha predvojnega časa, v času množičnega odhajanja Belokranjcev za kruhom v tujino. Živel je v okolju, kjer je prevladovala tradicionalna katoliška vzgoja ob istočasni prisotnosti razgibanega svobodnomiselnega in naprednega političnega gibanja. V takem okolju je Simoničev Janez rasel in dozoreval v družbeno razgledano, ponono osebnost, krepko zakoreninjeno v skopi belokranjski kmečki zemlji. Bil je človek plemenitih moralnih načel, skozi katera je ocenjeval slehernega posameznika pa tudi družbeno okolje in politična gibanja.

Janezu Simoniču kot umnemu kmečkemu gospodarju ni bilo težko razločevati zrna od plevela ter spoznati klečeplazno vedenje takratnih klerofašističnih veljakov in obrastnikov. Zato ni naključje, da je njegova domačija v Podrebru kmalu postala strogo konspirativna in zanesljiva prehranjevalna in obeščevalna točka in mesto za organizacijo prevoza ranjenih borcev s tega terena v partizanske bolnišnice. Za vse to delo med vojno je Janez Simonič prejel več odlikovanj, med njimi tudi red zasluge za narod s srebrnim vencem, in druga priznanja družbenopolitičnih organizacij za delo po osvoboditvi.

Z enako zavzetostjo se je kot član Zveze borcev skupno z drugimi semiškimi aktivisti pridružil ekipi Instituta za elektroveze pri izgradnji obrata za proizvodnjo elektronskih kondenzatorjev na Vrtači. Že samo zaradi tega njegovega prispevka smo dolžni, da ga ohranimo v najlepšem spominu kot simbol trdnega, ponosnega kmečkega gospodarja in kot živo podobo naše Bele krajine.

RUDI JANČAR

KIPARKA IN PES — Dragica Čadež je na podlagi manjšega modela psa naredila veliko plastiko. Pravi, da jo vedno bolj privlači tako imenovana montažna plastika, ki pušča umetniku več ustvarjalne svobode. (Foto: Primc)

Še: Zakaj je odšel malček?

Pohvalne besede za kolektiv vrtca Ločna II

Čeprav je bolj popularno obrekovati in kritizirati, se čutim dolžnega napisati nekaj pohvalnih besed o vzgojno-varstveni enoti Ločna II, ki sta jo dve prispevka v Dolenjskem listu v zadnjih treh mesecih, o prehlajenih rokah in o pobeglem malčku, postavila v zelo slabo luč.

Opisanih dogodkov podrobno ne poznam, zato o njiju ne nameravam razpravljati. Dokaj dobro pa poznam način dela in odnos do otrok v tej vzgojnovarstveni enoti, v kateri imam v varstvu dva otroka. Počutje otrok in stalen stik vzgojiteljic s starši presega ta vsa pričakovanja. Menim, da je dober pokazatelj primernega načina dela in odnosa, dobrega počutja otrok v enoti Ločna II dejstvo, da potek predaja otrok v vseh skupinah zjutraj tako rekoč brez jokanja. To lahko upe le kolektivu, ki svoje delo posveti posveti otrokovemu razvoju in vzgoji.

Vemo, da so otroci individualna bitja z različnimi sposobnostmi prilagajanja in življenja zunaj družine, z različnimi potrebami in nagibi. Zato tudi ob velikem trudi prihaja do problemov pri vzgoji in varstvu. Nikakor ni pošteno, da bi bile manjše napake spodrsljaji osnovno merilo za javno mnenje o tem sicer marljivem in solidnem kolektivu. Ob tej splošni oceni bi lahko opisal tudi veliko konkretnih pozitivnih vtisov iz trinajstnih izkušenj z enoto Ločna II, veliko več kakor slabih. Zato tudi ne morem verjeti, da so bili omenjeni dogodki v resnici tako dramatični, kot so bili prikazani.

JOŽE PLUT
Cesta herojev 9
Novo mesto

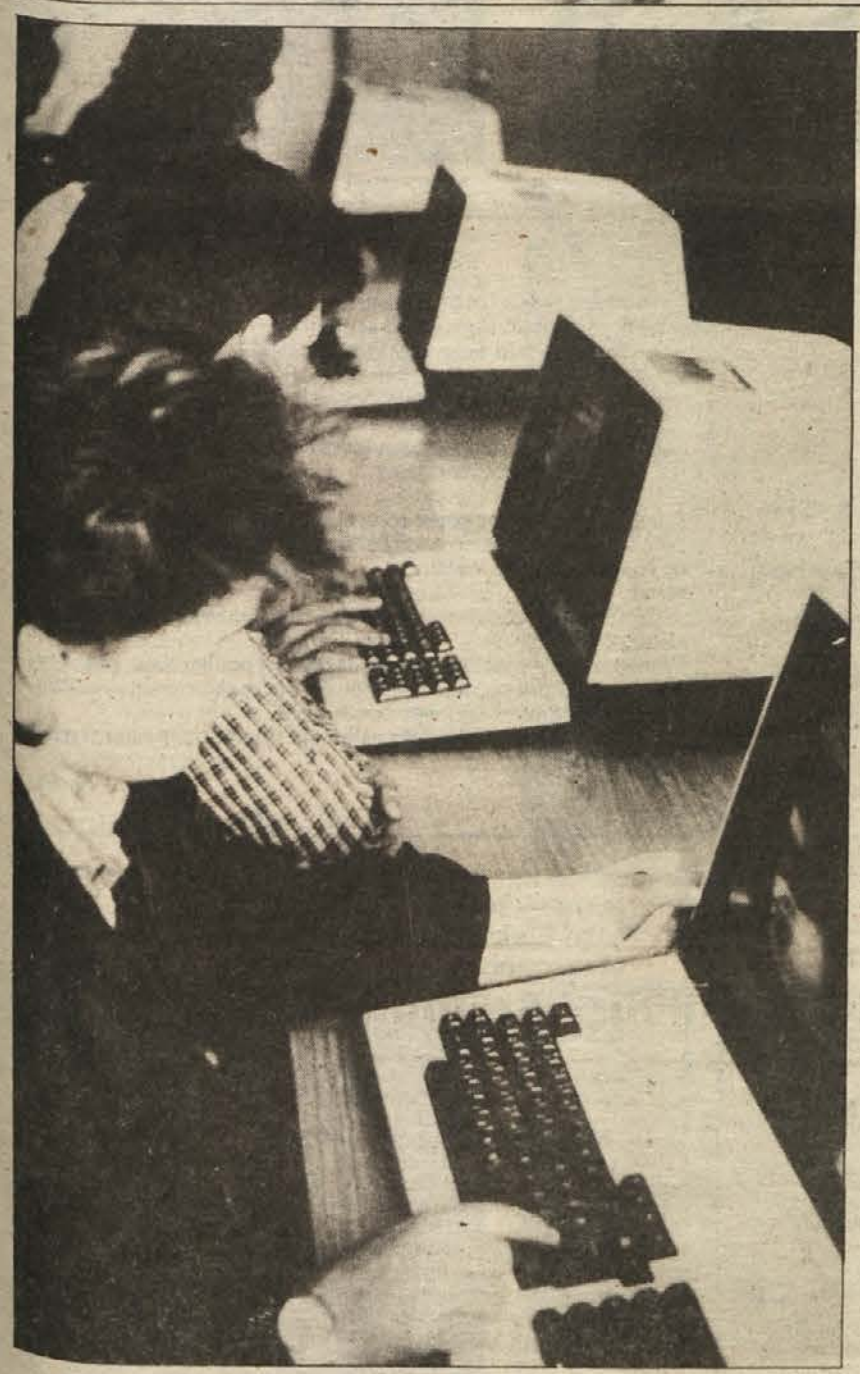

Bodo šole ostale brez učiteljev?

Ena od delovnih organizacij, ki delujejo v okviru vesoljne Iskre, in ena od srednih šol, ki sodijo pod okrilje vesoljnega usmerjenega izobraževanja, sta prejšnji teden skoraj hkrati objavili, da vabita k sodelovanju več elektroinženirjev. Prva potrebuje strokovnjake za naloge v delovnem procesu, druga predavatelje za strokovne predmete in praktični pouk. V vabilih ni besedice o osebnih dohodkih, pač pa je šola svoje ozaljšala s pripisom, da »nudi stanovanja«, delovna organizacija pa dala v debelih črkah natisniti, da bo vsem omogočila »vsestransko izpopolnjevanje v stroki«. Čeprav sta oglasa dokaj skopa, pa sta hkrati tudi silno zgovorna, še posebej, kar zadeva »vabo«. Kdor namreč pozna razmere na področju vzgoje in izobraževanja, mu ne bo treba trikrat ugibati, kateri od oglasov bo pridobil več strokovnjakov za novo zaposlitev. Resda šola lahko ponudi tudi stanovanje, vendar pa so v delovni organizaciji pripravljene debelejše kuverte in omogočen stik s stroko, česar nikakor ne gre zanemariti.

Ne dogaja se le, da šole s takimi razpisi nimajo kaj prida uspeha, ampak tudi obratno, namreč da razpisi oziroma laskava vabila iz delovnih organizacij desetkajo učiteljske kolektive. Preseljevanje strokovnjakov iz šol na vabljivejše delov tovarne je zadnje čase ušlo iz meja normale in tistim, ki morajo skrbeti za kadrovsko popolnitev, močno zgrenilo življenje. To poletje je spet več učiteljev obesilo šolo na klin. Večji odhod inženirjev in drugih učiteljev strokovnih predmetov beležijo tudi srednje šole na Dolenjskem in v Posavju. Omenimo dve: Srednjo šolo tehniških in zdravstvene usmeritve »Boris Kidrič« v Novem mestu in Srednjo šolo v Krškem. Novomeško šolo so zapustili trije, krško pa celo štirje inženirji. Medtem ko iz Krškega ne poročajo o kakšnem posebnem razburjanju, pa je v Novem mestu odhod treh povzročil pravo alarmantno stanje. Mnogi so prekinili dopust in prišli na izredne sestanke šolskega vodstva, izredno sejo je imel svet šole, o kadrovski problematiki na tej srednji šoli pa sta razpravljala tudi občinski izvršni svet in svet za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL. Sestanki niso bili formalnost, saj je bilo na njih treba poiskati rešitve, povedati, kaj in kako je nujno storiti, da bo šola kadrovsko ustrezno izpopolnjena dočakala novo šolsko leto in 2. septembra normalno začela s poukom.

Razčlenjevanje razlogov, ki so inženirje »napotili« iz šole, je pokazalo, da učitelji zapuščajo prosveto predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov. Gredo pač tja, kjer jim za celo manj odgovorno delo več ponujajo. Razlike med prejemki niso majhne. Na seji sveta Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve »Boris Kidrič« so povedali, da celo presegajo tretjino povprečnega učiteljskega prejemka. »Pri nas je učitelj z visoko izobrazbo in strokovnim izpitom dobil v prvem polletju 47.000 dinarjev, enako šolani v združenem delu novomeške občine pa so imeli po 25.000 dinarjev več,« je povedal predstavnik šole. Resda so bili dejanski prejemki višji, to pa zaradi tega, ker so morali mnogi poučevati nadštevilno. Namesto 20 ali 22 ur na teden, kot določa pedagoški normativ, so morali opraviti tudi po 35 ur učne obveznosti. Če bi imela šola dovolj učiteljev, jim tega seveda ne bi bilo treba, a čeprav so morali biti tako rekoč nenehno v učilnicah, šola še vedno ni mogla pokriti vseh ur. Kljub temu, da se je število nepokritih ur zadnje čase v vseh usmeritvah močno zmanjšalo, pa je to problem, ki se zdi težko rešljiv. Tudi s honorarci mu niso kos.

Ob podaljšani učni obveznosti za deset ali celo petnajst ur na teden si nekateri, zlasti učitelji strokovnih predmetov, ki niso študirali na pedagoških šolah, tudi niso mogli pridobiti pedagoško-andragoške izobrazbe, čeprav zakon tako usposobljenost zahteva. Na eni strani zahteva šolskih oblasti, da do omenjene usposobljenosti morajo priti, na drugi strani obremenitev z učnimi urami nad predpisanim normativom, pa še slab — natrgan, če že ne pretrgan — stik s stroko, še posebej z novostmi v njej, to pa so še dodatni vzroki, da so učitelji šli globoko vase in potem dali šoli slovo. Očitno je, da ni moč vsakega inženirja zadržati v učiteljskem poklicu, niti z bistveno višjim osebnim dohodkom ne, saj je samo debelejša kuverta premalo, da bi zadovoljila. Marsikdo, še posebej pa mlad strokovnjak, ki je zvedav, raziskujoč in nemirnega duha, bo težko ostal učitelj, če mu bo to ovira za pravo delo v stroki, pa naj ima šolo še tako rad.

Vendar pa šola mora biti in inženirji, ki bodo v njej poučevali, tudi. Pa ne slabi strokovnjaki, taki, ki se jih drugod branijo. Kot je dejal eden od razpravljalcev na izredni seji sveta Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve »Boris Kidrič«, morajo na šoli poučevati najboljši inženirji raznih strok. Pač zato, ker lahko le dober strokovnjak prenese na učence znanje, ki ga združeno delo potrebuje. Ne gre pozabiti, da je srednja šola tehniške usmeritve kadrovska šola za združeno delo. Da pa bodo taki strokovnjaki v šolo tudi radi prihajali, jim je treba ne le zagotoviti ustrezen osebni dohodek, ampak jim tudi omogočiti, da bodo kot učitelji imeli ugled. Prav gotovo je res, da se je ugled učitelja pri nas po krivici precej zmanjšal, zlasti še, ker učiteljevega dela še marsikje ne priznavajo za pravo delo, ampak za nekakšno družbeno režio, ki veliko stane. Levji delež pri zmanjševanju ugleda imajo vsakdanje »popevke« o proizvodnji, izvozu, h, koristnih dejavnostih, in to zato, ker so se mnogi naučili le melodije, ne da bi jim bilo mar ali da bi razumeli vsebino. Vsebina pa »pravi«, da bo vsega od proizvodnje, izoza do pridobitnih dejavnostih več in boljše kvalitete, če bo v glavah zaposlenih več znanja in sposobnosti za umna ravnanja. Kot vemo, pa se pot do znanja vije skoz osnovne, srednje, višje in visoke šole, če omenimo samo eno plat.

Z odhajanjem strokovnjakov in sploh učiteljev je torej povezana zapletena in ne lahko razrešljiva problematika. Marsikaj od povedanega pa je zunaj moči šole. Šola, naj bo kot celota še tako ugledna, mogočna in sposobna, nima niti te pristojnosti, žal tudi sredstev ne, da bi pošteno nagradila učitelje. Vse niti tega področja so v rokah izobraževalnih skupnostih, torej širše družbe, posredno pa tudi v rokah združenega dela, ki plačuje prispevke za izobraževanje. Šoli ostajajo predvsem lepe besede, morda še prijateljsko prepričevanje, to pa je kapital, ki na tehtnici izbire boljšega (zaslužka, ugleda itd.) ne velja dosti.

Zato mora tudi Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve »Boris Kidrič« pomagati kdo drug. Ustanovitelji in združeno delo. Slednje tako, da iz vrst svojih strokovnjakov evidentira in predlaga šoli predavatelje. Če strokovnjaki ne morejo zapustiti svoje delovne organizacije, je moč zadevo urediti tako, da delajo na šoli polovico delovnega časa. V tem smislu se glasi tudi priporočilo, ki ga je novomeški izvršni svet poslal delovnim organizacijam, sisom in skupnostim. Če priporočilo res kaj velja, se bo kmalu videlo, v vsakem primeru pa je v njem nakazano razreševanje kadrovske problematike na omenjeni novomeški srednji šoli lahko le začasno, prehodnega pomena. Bolj zanesljiva pot za pridobivanje učiteljev je namensko štipendiranje. Tega pa se šola še kako zaveda.

IVAN ZORAN

V neobvezen premislek

PLOČEVINASTA KRIVICA

Časopisni poročevalec je vzhičen zapisal, da je zahodnonemška tovorna ladja za prevoz osebnih avtomobilov Erika Bolten v baltimorsko pristanišče v petek popoldne pripeljala prvih 500 avtomobilov jugo-55, namenjenih ameriškim kupcem. Jurišni bataljon, če lahko temu tako rečemo, je bil rdeče, bele, modre in zlate kovinske barve, en kos daleč najcenejšega avtomobila na ameriškem trgu je 3990 dolarjev. William Prior, predsednik družbe Yugo America, je izjavil, da je izboljšana verzija juga-55 pobila trditve skeptikov, da jugoslovanska avtomobilska industrija ni sposobna izdelati avtomobila, ki bi ga lahko prodala v ZDA. Ena izmed najbolj uglednih ameriških poslovnih revij Fortune je zapisala, da bo lahko Yugo America brez težav prodajala 100.000 jugov na leto, seveda pod pogojem, da bo Zastava obdržala sedanjo ceno in kakovost. Slednja je za naša merila res vrhunska, na prvi pošiljki jugov navzoči strokovnjaki in specializirani ameriški novinarji kljub izredno natančnemu pregledu niso našli nobene omembe vredne pomanjkljivosti. In gledali so tudi take stvari, kot so morebitni obrisi na podlagi tapecirane strehe. Taka kakovost je mogoča, je med drugim poročal Tanjug, tudi zato, ker delajo ob tekočem traku, ki bruha ameriške juge, najboljši delavci, če se le da, nekadilci in nealkoholiki. Njihovi delovni kombinezoni nimajo niti enega gumba, da se bleščeča pločevina ja ne bi oprasnila, delavci so, kar je zelo važno, tudi dobro plačani.

Pred dnevi sem tudi jaz kupil juga. Menda je bil celo petek popoldne, ko so mi ga izročili, kar pa je tudi edina podobnost z menda zgodovinskim dogajanjem na oni strani velike luže. Moj jugo je samozaščitne olivnozelene barve, vrata se zapirajo na decimeter natančno, obloga v cunjah visi s strehe, podobno je z umetnim usnjem. Senčniki so nenehoma v položaju za sončni zahod, stransko ogledalo se vrti kot periskop podmornice v napadu, ob ostrem zavoju v levo se avto skoraj ustavi, ključavnico za vžig so morali takoj zamenjati, ročica za zrak je bila odtrgana, naprava peribriši ni prala in brisala, stekla ob šoferju zaradi ročke, ki ostane v roki, ni mogoče spuščati ali dvigati. Kaj vse je narobe z motorjem, ne vem oziroma se še ni pokazalo. Sicer pa je ta rubrika precej premajhna, da bi prenesla vsebino orjaškega seznama, ki ga je ob prvi reklamaciji dobil v roke nesrečni mehanik pooblaščenega servisa.

Kako uskladiti ameriško in mojo izkušnjo, ki pa ni nič posebnega, saj o podobnih težavah čivkajo domala vsi jugoslovanski lastniki jugoslovanskih jugov? Je res dovolj reči, da naše juge pač delajo najslabši delavci, če je le mogoče tudi kadilci in alkoholiki, katerih delovne obleke so polne gumbov, ki nenehoma rožljajo po nemarno nabrizganem laku? To najbrž ni dovolj, že zaradi tega ne, ker se domači jugo za razliko od ameriškega podraži vsaj za 100 odstotkov na leto, plačati ga je treba vnaprej, čakati itd.

Kaj torej storiti, kako se upreti tej neznanski pločevinasti krivici v podobi dveh jugov? Edini pravi odgovor je: Ne kupuj ga! Do tega bo prej ko slej prišlo tudi samo od sebe. Je pa vseeno razlika, če ga kupiti »ne moreš« ali »nočeš«. Zdi se namreč, da je »nočeš« za atom sicer izgubljajoče se samozavesti težji.

MARJAN BAUER

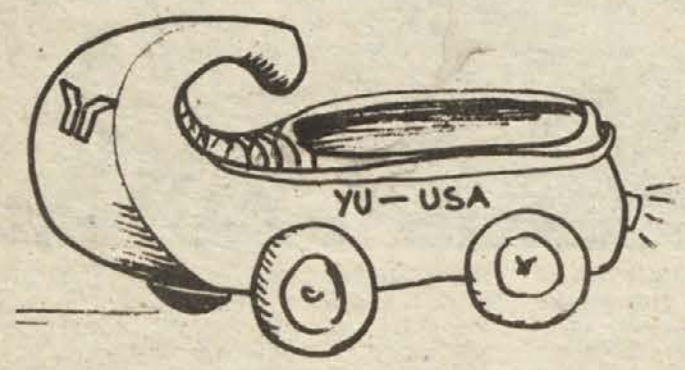

Z naravo do zdravja

BRŠLJAN

Navadni bršljan (Hedera helix L.) raste skoraj po vsej Evropi in v severni Afriki.

Rastlina je lesnata plezalka senčnih gozdov, skalnatih sten in podobnih krajev in se vzpenja do 30 m visoko. Na steblu nastajajo nitaste prijemalke, s katerimi se oprejemlje podlage. Če vtkanemo steblo v kozarec vode, se oprijemalke spremenijo v prave korenine. Debeli, zimzeleni in trdi listi so dvo - do peterokrpi. Ko se povzpne steblo v višine, se loči od podlage in raste pokončno.

Na njem se razvijejo nekrpasti listi. Na teh poganjkih nastanejo tudi majhni zeleno rumeni cvetovi, združeni v okrogla socvetja. Iz njih se razvijejo zeleni plodovi, ki pa dozorijo šele naslednje leto in pri tem počrnijo. Te uživajo razne ptice in tako skrbijo za razširjanje rastline.

Bršljan je grenka in strupena rastlina. Vsebuje saponozide, ki so strupeni, a tudi zdravilni. Najaktivnejša snov je glikozid hederin, ki je v listih. Zanimivo je njegovo delovanje na ožilje in glede na koncentracijo aktivne snovi širi oziroma oži žile.

Ljudsko zdravilstvo je bršljan uporabljalo za zdravljenje krvi, za potenje, zoper žolčne kamne, a se je danes uživanje pripravkov iz bršljana popolnoma opustilo zaradi strupenih učinkov. Že v majhnih količinah delujejo izvlečki na krvne žile in srce, zato so jih včasih uživali v zelo razredčeni obliki. Ljudsko zdravilstvo je priporočalo svež bršljanov sok zoper nosne polipe in za rane, ki se niso hotele zaceliti. Nekoč so si z vodo, v kateri so kuhali nekaj bršljanovih listov, zdravili vnete oči.

Danes se bršljan uporablja zoper vbode insektov. Zelo neprijetno je, če nas pičí osa ali čebela. Hitro izvlečemo želo in izsesamo vbrizgan strup, saj ne vemo, kako bomo reagirali na vbod. Bolečino omili bršljan. List zmečkamo in z njim natremo vbodno rano. Še bolje je, če si pripravimo bršljanovo tinkturo. Ker je bršljan strupena rastlina, vzamemo en del drobno zrezanih listov in jih namočimo v devetih delih alkohola ter pustimo na toplem. Nato dobljeno tinkturo precedimo in spravimo ter pravilno označimo, kaj je v steklenički. Ko nas piči insekt, vbodno mesto namažemo z nekaj kapljicami bršljanove tinkture in kmalu bomo občutili olajšanje. Otekline ne bo in posledice vboda bodo milejše.

Ker je tinktura strupena, moramo paziti, da ne pride otrokom v roke in moramo seveda paziti, da je ne zamenjamo s kakšnim drugim rastlinskim izvlečkom.

BORIS JAGODIČ

POZD »Marija Vidic« Sevnica

objavlja

prosta dela in naloge

KV šivilje

Delo je samo v dopoldanskem času.
K sodelovanju vabi tudi šivilje na domu.
Rok prijave: 20. 9. 1985.

M-Kmetijska zadruga Metlika
TOZD Vinska klet
Metlika

razpisuje:

javno licitacijo

rabljene opreme

1. Polnilne linije za vino italijanske proizvodnje, leto izdelave 1975, v uporabnem stanju, z urno zmogljivostjo 2200 steklenic, sestavljene iz naslednjih strojev:

	začetna cena:
— pralnega stroja	3.500.000,00 din
— polnilnega stroja	4.500.000,00 din
— zapiralca	1.000.000,00 din
— etiketirke	1.000.000,00 din

Začetna cena za kompletno polnilno linijo znaša 9,000.000,00 din.

2. Kamion TAM 5500, leto izdelave 1970 v voznem stanju
začetna cena 450.000,00 din

3. Stekleni cevovod Ø 35 mm, dolžine cca 300 m
začetna cena 500,00 din za tek. meter

Javna licitacija bo v petek, 6. 9. 1985, ob 10. uri na dvorišču Vinske kleti v Metliki.
Vsa sredstva si interesenti lahko ogledajo pred začetkom dražbe od 6. do 10. ure.
Udeleženci licitacije morajo pred začetkom plačati kavcijo, ki znaša 10% od izklicne cene.

Prometni davek plača kupec. Nakup je po sistemu »videno — kupljeno«.

571/35-85

Skupščina občine Novo mesto

Razpisna komisija delovnih skupnosti upravnih organov

razpisuje
prosta dela in naloge

1. Tehničnega referenta za gradbene zadeve

2. Referenta za premoženjsko-pravne zadeve

3. Referenta za osebne potne listine in tujce

4. Vodja KU in matičarja KU Šentjernej

Pogoji:
— pod 1: visoka izobrazba gradbene ali arhitektonske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, 3 mesečno poskusno delo
— pod 2: visoka izobrazba pravne smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3 mesečno poizkusno delo
— pod 3: srednja šola ekonomske, upravno-administrativne ali splošne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, opravljeni strokovni izpit, 2 meseca poskusno delo
pod 4: srednja šola ekonomske, upravno-administrativne ali splošne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, opravljen strokovni izpit, 2 meseca poskusno delo

Poleg navedenih pogojev so pogoj za zasedbo razpisanih del še: primeren odnos do socialistične družbene ureditve in dela, družbenopolitična aktivnost in aktivno znanje slovenskega jezika.
Z izbranimi kandidati bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas.
Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovska služba upravnih organov SOB Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po poteku roka za sprejem prijav.

570/35-85

Družboslovna in ekonomska srednja šola
Novo mesto

objavlja razpis za šolsko leto 1985/86 za vpis v oddelke za izobraževanje ob delu:

1. v prvi letnik programa za poslovno finančno dejavnost (za poklic ekonomskega tehnika ali poslovnega manipulanta),
2. v prvi letnik programa za administrativno dejavnost za (poklic upravnega tehnika ali administratorja),
3. v tretji letnik programa za poslovno finančno dejavnost,
4. v tečaj strojepisja — začetni in nadaljevalni,
5. v tečaj stenografije — začetni in nadaljevalni,
6. v tečaj za tajnice,
7. v tečaj za pripravo slušateljev za opravljanje zaključnega izpita po starih programih, ki morajo zaključiti šolanje do avgusta 1986.

Prijavo za vpis, kolkovano s kolkom za 8,00 din, naj kandidati vložé v tajništvu šole najpozneje do 20. 9. 1985 skupaj s prilogami:
— spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole,
— izpisek iz rojstne oz. poročne matične knjige,
— potrdilo o zaposlitvi.
Sestanek z vpisanimi slušatelji bo v prostorih Družboslovne in ekonomske srednje šole Novo mesto, Ulica talcev 3 a, dne 23. 9. 1985: ob 16. uri za slušatelje, vpisane v 1. letnik poslovno finančnega oz. administrativnega programa, ob 17. uri za slušatelje, vpisane v tečaje.

565/35-85

Iskra — Ieze
tozd Elektroliti
Mokronog

Komisija za delovna razmerja
tozd Elektroliti Mokronog

objavlja
prosta dela in naloge:

1. vzdrževalec — 4 delavci

Pogoj za sprejem: končana poklicna šola kovinarske smeri, dve leti delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok.

2. komercialist — 1 delavec

Pogoj za sprejem: končana višja ali srednja šola tehnične ali ekonomske smeri, dve leti delovnih izkušenj na podobnih delih.

3. tehnolog — 1 delavec

Pogoj za sprejem: končana srednja šola strojne smeri, 1 leto delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok.

Za vsa dela bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandiati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra IEZE tozd Elektroliti Mokronog — kadrovska služba. Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

562/35—85

KJER SO RASLE JAGODE

Mogočne stene hmeljniškega gradu privabljajo poglede tujih turistov, ki se vozijo pod njim v strnjenih kolonah proti morju. Kdaj pa kdaj se katero vozilo izloči iz kolone in krene po strmi, razdrapani cesti. Tujci so pač radovedni, kaj se skriva za mogočno fasado. Pot jih pripelje do ruševin, ki jim ne povedo kaj dosti, zadaj pa jih pričaka gozd. Tam se svet zanje konča. Pa vendar tudi za bogatim bukovim in hrastovim gozdom klije življenje. V tihih dolinah in na strmih bregovih se nekdanji grajski podložniki trudijo, da bi tukaj ostali, da jih ne bi vseh pogoltnil širni svet, ampak da bi svetu odprli pot v te skrite doline. Vzorno obdelani vinogradi in skrbno negovane njive na pobočjih Jagodnika pričajo, da ljudje še niso izgubili vere v delo in življenje.

Prišli so iz doline in si postavili hiše. Ukvarjali so se z vinogradništvom in sadjarstvom, nekaj malega pa je ostalo prostora za njivice in pašnike, da so si pridelali krompir, in vzdrževali kravico, ki je bila pri hiši za mleko. Po vojni je vas Jagodnik dobila elektriko, poširili so cesto, sedaj pričakujejo telefon, nekje potihem pa upajo, da bo v vasi nekoč tudi vodovod. Tako bodo tudi mladi laže ostajali doma, v svojem rojstnem kraju.

Kot da je usoda hotela svoje. V vasi, ki leži skrita med gozdovi za Hmeljnikom, živijo danes predvsem starejši ljudje in le malo je mladih, ki še kljubujejo na tej hribovski zemlji. Vas Jagodnik leži na višini 500 m nadmorske višine. Pravijo, da je svoje ime dobila, ko so se gor priseljevali ljudje iz doline in so naleteli na pobočja, porasla z gozdnimi jagodami. Sicer pa se vas sedaj uradno imenuje Gor. Podturn, sami vaščani pa tega imena ne marajo, ljubše jim je Jagodnik. »Bolj toplo in domače nam zveni.« pravijo.

JEDLI SMO SUHE HRUŠKE

Vas šteje danes 14 hiš, vendar so tri že nekaj časa prazne. Včasih jih je bilo 20. Med njimi je dosti zidanic, pa tudi nekaj nanovo zgrajenih vikendov. Hiše so razmetane po celem hribu, med njimi so tudi lesene, s slamo krite, tople domačije, kjer so še prva domača črna ognjišča s krušnimi pečmi in starimi lončenimi lonci in burkljami.

V eni od takih hiš živi 87-letni Anton Ljubi. Je najstarejši v vasi, vendar s svojo hčerjo še pridno obdeluje njive in vinograd. Glede na svoja leta mi je dejal: »Pokonci me drži samo delo in skrbi. Odkar pomnim, sem moral trdo delati, saj imam vse pašnike in njive v bregu. Vso krmo je bilo treba znesti domov v košu. Težko je bilo življenje, povsod sama revščina, no, danes je veliko lepše. Ko je v vas leta 1960 prišla elektrika, sem se je branil, ker sem se bal, da bo predraga. Danes pa sem vesel, da jo imamo pri hiši,« je z radostnim glasom razlagal Anton. Dejal je, da si je hišo zgradil leta 1928, z denarjem, ki ga je zaslužil kot gozdar pri hmeljniškem baronu. Poleg tega so ljudje hodili na dnino k premožnejšim kmetom v bližnji okolici, da so si prislužili kak kilogram krompirja in pšenice. Jedli so dvakrat na dan, na mizi pa so bile večkrat suhe hruške, drugega ni bilo. »Ko sem leta 1921 služil vojsko, sem se imel zelo dobro, saj sem imel dovolj hrane in nisem bil lačen kot doma,« mi je smeje zaupal. Malce mu je žal, ker ni šel v Ameriko, tja ga namreč ni pustila žena. Sicer pa je ponosen na sina, ki živi v Kanadi in mu vsake toliko časa pošlje kak dolar. Anton je prijazen in zgovoren možak. Zapel mi je rusko pesem, ki si je je naučil, ko je bil v vojski in so k Rusom hodili zamenjevat žrebeta. Dejal je, da jo je zapel vsakokrat, ko je kje kopal v vinogradu, in ljudje so mu zelo radi prisluhnili. Ni čudno, saj je prijeten šaljivec in pevec.

DRUŽILA STA JIH DELO IN REVŠČINA

Življenje v vasi je včasih teklo drugače. Ljudje so bili med seboj bolj povezani. Družila sta jih težko delo in revščina. Predvsem ob večerih so starejši z veseljem prisluhnili fantovskemu petju na vasi, ko so se odpravljali k dekletom. Pa tudi pri delu v vinogradu so si večkrat zapeli.

Pred vojno in še nekaj časa po njej je v vasi živelo 50 do 60 ljudi, danes pa jih je le 36 in še to so predvsem starejši ljudje. »Ko sem jaz hodil v šolo, nas je bilo 21 šolarjev, sedaj pa so samo trije. V šolo smo hodili na Trebelno in od leta 1914 v Karteljevo, kar nam je bilo dosti bližje. Za malico smo si vzeli od doma suhe hruške, ki smo jih z veseljem zamenjevali za kruh,« je povedal upokojenec Franc Novak, nekoč sekač pri GG Novo mesto. Na delo je hodil po več ur — peš na Gorjance.

Pred vojno so si mladi iskali službo pri premožnejših kmetih, kot hlapci in dekle. »Če si le mogel, si izbral gospodarja, ki je nudil dobro hrano in ni bil prestrog,« je povedal Franc. Po vojni pa mu tudi ni bilo lahko. H kruhu je moral spraviti šest otrok, imel pa je majhno plačo. »Otroci so imeli zelo radi sam kruh, če so ga le dobili. Ni bilo tako kot danes, ko otrok ne mara koščka kruha ne da bi bil namazan z maslom ali marmelado,« je svoje dodala žena Tončka.

PREŽIVELI SMO VOJNO

Žagarjeva Nežka je dejala, da je bila eno leto v službi pri baronu na Hmeljniku kot kuharska pomočnica. Na mesec je zaslužila za par čevljev. Ko se je poročila, je morala ostati doma. Med drugo svetovno vojno je zgubila moža in kar naenkrat je petim otrokom postala mati in oče. Pripovedovala je, da je skoz vas šlo več manjših ofenziv, od Italijanov in kasneje do Nemcev, ki so bili bolj surovi. V enem od zadnjih spopadov s partizani jeseni 1944 so jo Nemci nameravali skupaj z otroci postreliti. Tega niso storili, so ji pa pobrali vsa jabolka za ozimnico in spili 300 litrov vina. V vasi je gostovala tudi Gubčeva brigada. Takoj pod Žagarjevo hišo je bila partizanska bolnišnica, ranjence pa so imeli tudi po hišah. Po vojni so sledile nove težave. »Če smo preživeli vojno, bomo tudi ta težka povojna leta, smo si dejali« se je spominjala Nežka.

TUDI TELEFON BO ZAZVONIL

Nežkin sin Jože pravi, da se je v vasi življenje izboljšalo, ko so dobili elektriko. Deset let kasneje, to je leta 1970, so skupaj z GG Novo mesto razširili kolovozno cesto. Nekaj časa KS Trebelno sploh ni imela posluha za prošnje Jagodničanov, da bi dobili nekaj gramoza. Pred letom so ga dobili nekaj prikolic, vendar je cesta zopet vvsa v jamah. Kar nekako odrinjene se počutijo.

Leta 1980 so si posodobili električno omrežje in dobili v vas industrijski tok. »Dvožična napeljava je bila prešibka, ob nedeljah nam je odpovedal tudi TV sprejemnik, če pa je bila huda zima, nam je takoj podrlo nekaj drogov in že smo bili za nekaj dni brez elektrike,« je Jože razpredal svoje misli. Pred leti so v KS Trebelno, kamor spada tudi vas Jagodnik, izglasovali samoprispevek za gradnjo telefonskega omrežja. V Jagodniku sta se za telefon odločile dve družini, ostali, predvsem starejši, pa si ga ne morejo privoščiti.

Za bližnjo prihodnost pa je v načrtu gradnja ceste Jagodnik — Dol. Podturen, ki bo povezovala Jagodnik z trebjanskim območjem in Trebeljane z Novim mestom. »Nič več ne bomo tako odrezani od sveta, ko dobimo telefon in to cesto,« je dejala Jožetova žena Antonija. »Pesti nas tudi slaba pošta, poštar pušča pošto v trgovini v Karteljevem, vendar se je že večkrat zgodilo, da je pismo prišlo prepozno, pa tudi DL se je kar izgubil. Poštar bi moral prihajati v vas.« je potožila Antonija.

In tudi to ni najboljše zanje, da spadajo pod občino Trebnje, a vse od službe, šole, pošte in trgovine jih veže na občino Novo mesto.

DEKLETA, KJE STE?

Eden od vzrokov, da so mladi odšli v mesta, je velika oddaljenost kraja do prve avtobusne postaje — v Karteljevem. Do tja je kar tričetrt ure hoje po ozkih stezah, najhujše pa je pozimi. V vasi so štirje delavci, ki delajo pri GG Novo mesto in se vozijo na delo s kombijem, ostali pa morajo na delavski avtobus v Karteljevo.

Franc Zarabec in Ana se v službo vozita z osebnim avtomobilom. Vožnja ju kar dosti stane. Franc je po poklicu soboslikar in pravi, da popoldan nima avtobusa, ker pač dela do treh. Prvi gre šele ob pol šestih, takrat pa je že noč. Kljub vsemu sta se mlada dva odločila, da ostaneta v Jagodniku. Imata triletno hčer, ki bo morala osnovno šolo obiskovati v Bršljinu, saj so osemletko v Karteljevem zaprli že več kot pred desetimi leti. Vsak dan jo bo čakalo več kilometrov do avtobusa. Še sreča, da ne bo hodila sama, družbo ji bosta delala Žagarjeva fanta, ki imata za sabo že prvo leto osemletke.

Iz vasi so odšla skoraj že vsa dekleta, ostalo pa je nekaj mladih fantov. Ti si iščejo dekleta, ki bi bila pripravljena živeti v Jagodniku. Dekleta, kje ste?

Tudi v Jagodniku teče življenje dalje. Ljudje se ne dajo napeljati na misel, da bi vas kdaj izumrla. »Vrnili se bodo, ko bodo spoznali, kje je mir in kje je najlepše,« modrujejo.

Mogoče res, saj takega miru, lepega razgleda, čistega zraka in prijaznih ljudi zlepa ne sreča. povsod.

JOŽICA ŽAGAR

Sedeminosemdesetletni Anton Ljubi, nekdaj gozdar hmeljniškega barona, je kljub svojim letom še vedno bister in se na strmini okoli domačije loti vsakega dela. Njegovi spomini pa so prava narodna zakladnica.

Katka Zarabec je najmlajša prebivalka Jagodnika. Medtem ko sta mama Ana in oče Franc na delu v dolini, jo pazi stara mama. Katko čaka dolga pot do šole. Peš bo morala do Karteljevega, od tam pa z avtobusom v Bršljin. Sicer pa je deklet v vasi bolj malo. Fantje jih bodo morali »uvoziti«, da življenje v vasi ne bo izumrlo.

Foto: T. Jakše

Nekaj kilometrov za Hmeljnikom, ko se popotnik že boji, da se je izgubil v temnem gozdu, ga odreši kažipot. Tudi tukaj, bogu za hrbtom, so pridne roke naših prednikov ustvarile domovanja.

Traktorski obračalnik nima dostopa na Žagarjeve košenice. Preveč strmo je. Domači pes si bo že poiskal senco, tri generacije Žagarjevih pa morajo tudi v hudi sončni pripeki na roke grabiti seno.

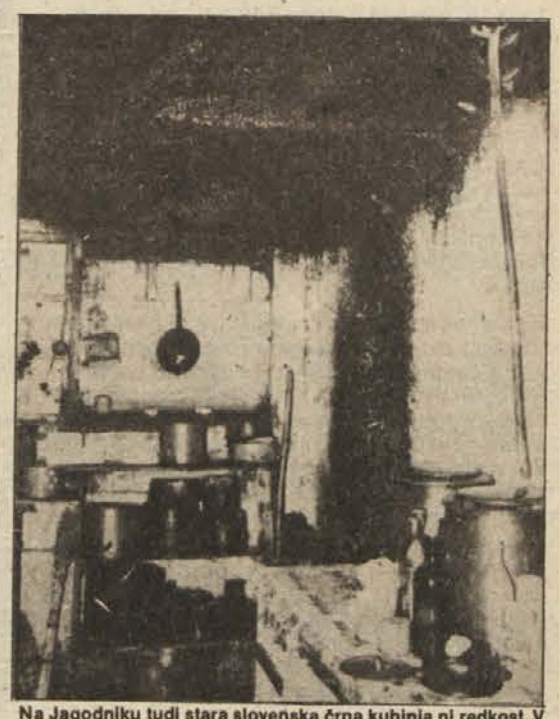

Na Jagodniku tudi stara slovenska črna kuhinja ni redkost. V leseni Ljubijevi hišici jo Anton in njegova hčerka Marija še vedno uporabljata za vsakdanjo kuho.

Kmetija

NIHČE JIH NE SILI, A VZTRAJAJO

Jermanova domačija na Pluski spada pod Otočec in je bila do nedavnega povsem na samem. Odmaknjeni od vasi, pa vendar blizu šole, so Jermanovi leta 1969 zgradili novo hišo in začeli kmetovati. Preselili so se v dolino s Starega gradu, ko ga je Krka začela obnavljati. »Pet otrok sva imela za šolo, zato smo hoteli biti bliže Otočcu,« je povedala mati Nežka, živahna in bistra ženska. Kmalu po preselitvi je ovdovela in morala sama nositi vse breme, ki jih nalagajo otroci. Ni bilo lahko vseh spraviti do kruha. Zdaj gospodari sin Miha.

»Oba z ženo sva hodila v mesto v službo, ko pa je začela kmetija rasti, najini trije otroci tudi, je žena ostala doma, jaz pa še vedno delam v Krki,« je družinske razmere na kratko opisal Miha Jerman.

Ta kmetija je pred meseci postala nenadoma zelo prometen kraj, saj mimo dan za dnem vozijo kamioni in razna gradbena vozila, potrebna na delovišču nove otoške šole. Prej so traktor lahko puščali kjerkoli okrog hiše, zdaj ga morajo sproti umikati na dvorišče, kar pa mlada dva Jermanova fantiča komaj čakata. Oba sta vešča ravnanja s stroji, najraje pa vozita traktor. Le dekle se za kmetovanje ne zanima. Ona bo bržkone izbrala poklic in redno zaposlitev, menijo domači.

Jermanova kmetija je zanimiv primer. Zrasla je nanovo, brez tradicije, pa vendar ni bojazni, kdo jo bo prevzel, ko sicer ata Miha, zdaj še v najboljših letih, del ne bo več zmogel. Marsikje, tudi v bližini, pa je zemlja v pušči, čeprav je prehranjevala več rodov.

»Oba fanta, Miha in Aleš, sta s srcem in dušo vdana zemlji, odkar imamo stroje. Čim pa koga zakličem, da bi gnal krave na pašo, se prerekata, kdo bo šel,« potoži stara mama.

Z dohodkih iz delovnega razmerja in kooperacije z zadrugo so Jermanovi nakupili prav vse kmečke stroje in tudi svoj kombajn imajo. »Vse, kar imam, sproti pretopim v stroje,« pravi gospodar. »Lani sem še cisterno kupil, letos traktor zamenjal, tako da ročnih del na kmetiji ne poznamo več, vseeno pa moramo vsi delati tudi ob sobotah in nedeljah, ko ostali delavci počivajo. Tako življenje smo si izbrali in nam je všeč.

Kljub temu da imajo Jermanovi, ki so v otroštvu rasli pod Gričevjem, nekdaj enem zelo zaostalih območij, kjer niso poznali drugih orodij kot ročen plug, motiko in srp, danes vso mehanizacijo, se ne čutijo velike in trdne kmete. »Samo trdni osebenjki smo, nič drugega,« meni gospodar Miha. Oddajajo pa vsak dan 30 litrov mleka, pogodbeno pridelujejo pšenico, vozijo teleta na odkup.

Menda ni kmeta, ki bi sedanje razmere v kmetijstvu pohvalil, tako so tudi pri Jermanovih vedeli povedati kup nesmislov, za katere pravijo, da jih vsak lahko vidi, če ni skregan s preprosto kmečko pametjo. »Skoro vsak dan se razburim, a spet pozabim, ko moram po šihtu brž na njivo ali v hlev in misli preusmeriti drugam. S tem ko so cene umetnim gnojilom in škropivom tako gromozansko narasle, bomo čez leto ali dve čutili posledice. Danes skoro nihče ne zmore nakupa tolikšne količine gnojil, kot jih priporočajo strokovnjaki. To si privoščimo v času, ko vsi politiki na glas poudarjajo, da je pridelovanje hrane važna stvar in ena glavnih nalog stabilizacije.

Imam tri hektare zemlje v najemu. Če mi pogodbo odvzamejo in z njo zemljo, bo šla kmetija. Rad bi kupil zemljo, a je v bližini ne morem dobiti. Tako se godi človeku in družini, ki s srcem kmetuje. Teleta nam plačujejo, kot se jim zdi, najsi gredo v klavnico ali v pitališča. Vedno so neki novi paragrafi, na katere se pri odkupu obešajo, ampak kmet ima občutek, da gre vse v njegovo škodo. Pri ostalih pridelkih smo na istem. Ko popsravljamo letino, še ne moremo izračunati, koliko nam bo dala. Lep primer je bil ob žetvi pšenice. Pravkar smo končali z žetvijo, zato se še dobro spomnim, da smo po radiu dan, preden smo šli pospravljat pšenico, slišali za njeno ceno. Spet pa me je vrgla s tira novica, da so cene za kilogram pšenice v Sloveniji toliko nižje kot v Slavoniji. Kolikor vem, v nobeni sosednji državi niso kmetje v taki negotovosti. Prav zaradi vsega tega se še držim službe. Počutimo se varnejše, če ima eden v družini reden mesečni dohodek. V malo trdnejših in pravičenjših razmerah za kmeta pa bi tudi jaz ostal doma. Še veliko meni podobnih je v novomeških kolektivih. Naenkrat bi bilo lahko dosti praznih delovnih mest za one, ki nimajo zemlje, in čakajo zaposlitve.

»Pa kaj to praviš, to vsak ve,« je še pridala stara mama Nežka, obenem pa požugala Alešu in Mihi (mlajšemu), ki sta spet ušla na traktor. Resda se zdi preprosti Jermanovi Nežki sinova ocena kmetijskega vsakdanjika samo po sebi umevna, res pa je tudi, da to vsi vedo, in res, da sprememb kljub vsemu ni.

RIA BAČER

Atletika

KRALJICA LETOŠNJEGA ZÜRICHA

Mary Decker je v teku na 1 miljo dosegla edini svetovni rekord letošnjega Weltklasse. Ta rekord je dobesedno vabil tekačice, saj je v primerjavi z najboljšim svetovnim dosežkom na 109 m krajši progi kar za približno 8 sekund šibkejši. Milja je namreč disciplina, ki jo dekleta tečejo še redkeje kot moški, posebej pa zanjo niso imele veliko priložnosti odlične vzhodnoevropske tekačice.

Prava kraljica letošnjega elitnega zürškega mitinga je bila trikratna olimpijska zmagovalka Valerie Brisco-Hooks. Atletinja, ki v istem večeru premaga Marlies Göhr in Marito Koch na njunih razdaljah, se lahko pohvali z razkošnim talentom. Za Valerie so rekli, da je bila po OI razočarana, ker ji zlate medalje niso prinesle večjih tržnih priložnosti pa tudi ne posebne pozornosti sredstev obveščanja. Toda ona se zaveda, da moraš biti v vrhu svojega športa nekaj let zapored, šele potem lahko od žetve na stezi pričakuješ tudi materialno korist. Za utrditev položaja v svetovnem atletskem vrhu pa ni boljšega načina od zmagovanja v Zürichu.

Leta 1979 je bila Valerie z 18 leti že deseta najboljša tekačica na svetu na 200 m. Toda takrat je srečala nogometaša Alvina Hooksa in z njim odšla v Philadelphijo. Po rojstvu sina Alvina je sledilo nekaj let, ki bi jih človek komajda lahko imenoval atletska kariera.

Spomladi leta 1983 pa se je po načrtih Bobbyja Kerseeja začel vračati na prizorišče vrhunske atletike. Vrnitev je bila več kot samo to, kajti ponesla jo je daleč nad vse, kar je dotlej dosegla. Vrhunec so bile tri zlate olimpijske medalje.

Kljub nenadnemu izbruhu slave in pozornosti jo najbolj zaposluje družina in še posebej mali Alvin. Zdaj je star tri leta in že spozna mamo na televizijskem zaslonu. Ve tudi, kdaj zmaga, seveda pa drugih pomenov mamine slave še ne razume. Rad posnema njene gibe, ko skupaj gledajo video posnetke olimpijskih zmagoslavij. Postavi se v startne bloke, steguje noge in sploh počne vse, kar znajo pravi atleti.

Valerie si bo lansko leto najbolj zapomnila po trdih treningih. Letošnjih s predolimpijskimi sploh ne primerja. Nekoč bi jo bil Bobby skoraj izločil iz ekipe, ker je na trening redno zamujala. Bilo je sredi decembra leta 1983, ko je Bobbyju prekipelo in je dejal: »Poznamo običajen čas in Valerijin čas. Če rečeš, naj pride ob dvanajstih, bo prišla ob pol enih.«

Bobby je postal glavno gonilo njene kariere leta 1983. Tedaj ji je zares veliko prigovarjal in spraševala se je, če si sama res želi skoz pekel napornih treningov. Samo trenirala je, tekmovanj skorajda ni poznala. »Zelo težko je biti srečen, če le trdo garaš in nikjer ne moreš pokazati svoje nadarjenosti,« pravi danes olimpijska zmagovalka.

Bobby jo je prepričeval, naj potrpi. Šele ko ji je obljubil, da jo bo vzel s sabo v Evropo, je našla smisel svojega početja.

Ko jo vprašate, kaj se je v njenem življenju spremenilo od lanskega avgusta, bo dejala, da v osebnem življenju malo. Še vedno zagnano trenira in počne približno iste stvari, kot jih je v pripravljanju na prejšnje sezone. Toda lahko si privošči počitnice in gre kamorkoli se ji zahoče.

Medalje pomenijo boljše življenje. Mnogo novih priložnosti se ji ponuja, saj je končno druga ženska v olimpijski atletski zgodovini, ki je na istih OI osvojila tri zlate medalje.

Njena mati je navdušena. Če se za šalo ravsa z brati, zaskrbljeno vzklikne, »Ne grabi je za noge. Saj veš, da jih potrebuje. Ne dotikaj se je tako grobo.«

Če jo brat uščipne, ga ostro opozori, naj tega njeni hčeri ne počne. Celo tako daleč gre, da jo sama masira. Prej je ni nikoli! »Boli me prst, dekle,« jo je navadno zavrnila.«

»Svoje čase so jo pogosto boleli prsti, zdaj pa so moje noge dragocene,« se muza Valerie.

Na vprašanje, ali je vedno tako srečna, kot jo slikajo v javnosti, Valerie pravi: »Zlobna sem, ko tečem. Na stezi nerada govorim. Takrat nisem razpoložena niti najmanj prijateljsko. Nekako taka sem kot Evelyn Ashford na dan tekme. Po tekmi sem zgovorna, toda pred tekmo me pustite pri miru. Veliko ljudi tako obnašanje obsoja, mislijo celo, da sem res naduta. Res je le to, da se rada umaknem vase in se osredotočim na pričakovani dosežek. Celo s trenerjem Kerseejem ne govorim, a on to razume.

Valerie Brisco-Hooks meni, da je njena najboljša razdalja 400 m, toda prav verjetno je enako dobra tudi v teku na 200 m. Vendar bi raje videla, da bi bil dolgi sprint njena najboljša disciplina, ker je zanj tako trdo trenirala. Zaveda se, da je najdlje rekord Jarmile Kratochvilove na 400 m, bliže pa je na pol krajši progi. Končno je na OI v tej disciplini le za 2 desetinki sekunde zgrešila svetovni rekord, in takrat je tekla utrujena in z mišičnim krčem v hrbtu.

Trdi, da rekordu na 200 m ni blizu le zato, ker ga Ashfordova, Göhrova in Kocova niso dovolj zavzeto napadle. Ne počuti se nič počasnejše od njih in to je Kochovi in Göhrovi v Zürichu vsaki posebej nazorno pokazala.

Pred OI se je naučila razločno občutiti vsako četrtino štiristometrskega teka. Ko je v zadnjem letniku srednje šole prvikrat tekla 1 krog, se ji je zdelo, da je treba le teči in upati, da se ti pred ciljem ne bo zvrtelo. Nato je s trenerji začela analizirati posamezne dele teka. Bobby Kersee je znal 400 m še posebej dobro razčleniti.

Kaj ji je pri hitrem teku najbolj všeč?

»Ko nastopam na 200 m in v zavoju dobim polno hitrost, se mi zdi, kot bi me kdo bičal po nogah. To je občutek, ki ga začutijo le vrhunski sprinteriji. 100 m mi ni všeč. V dirki rada mislim. Če misliš med tekom na 100 m, si pogorel. Vsako napako plačaš, ničesar ne moreš več popraviti.

V teku na 200 m lahko ukrepaš, in če tečeš 400 m in ga grdo polomiš, se še lahko rešiš. Najlepši del teka na 400 m se mi zdi prva ravnina, ko se resnično sprostim.«

In ko jo vprašate, ali ji je še kateri del proge posebej všeč, bo rekla: »Cilj, zato, ker je tedaj vsega konec!«

J. PENCA

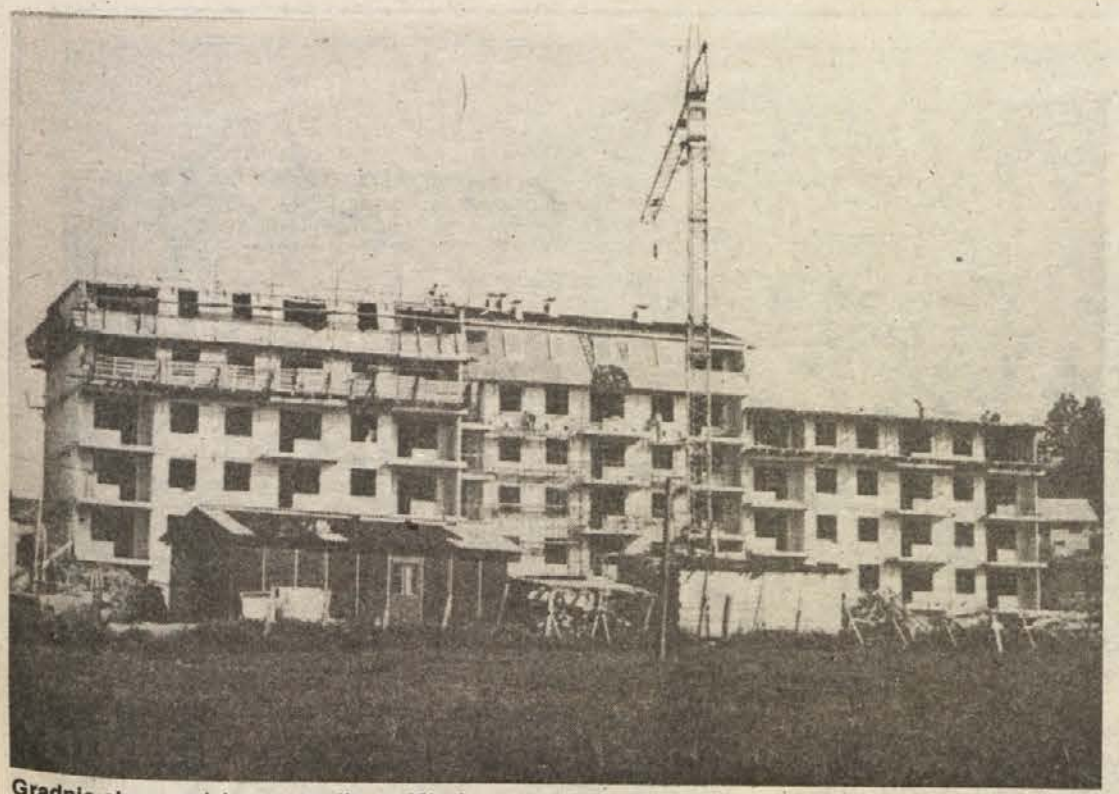

Gradnja stanovanjskega naselja na Mirni

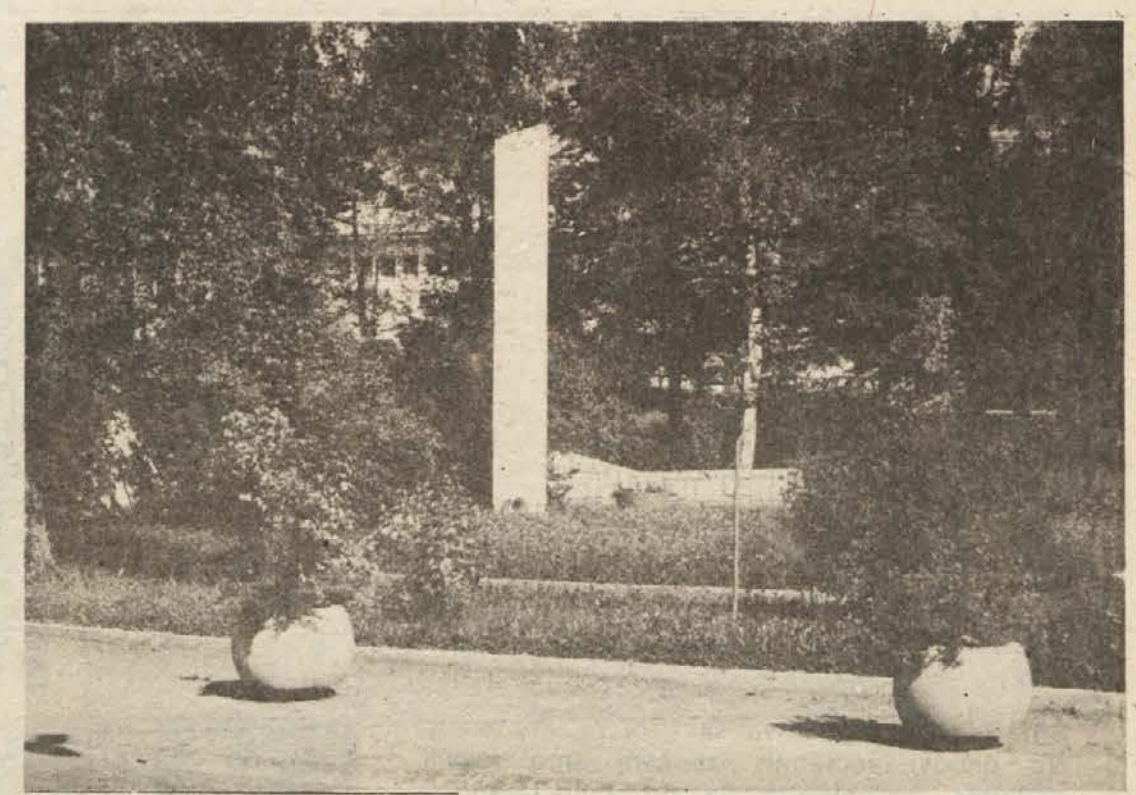

Spomenik padlim borcem v Trebnjem

PRAZNOVALI BOMO SKROMNO — PA VENDAR SVEČANO

Leto je naokrog in spet praznujemo naš praznik — praznik občine Trebnje. Letošnje praznovanje bo skromno, pa vendar svečano, saj že 40 let delamo v svobodi in tej obletnici moramo dati poseben poudarek.

Štiri desetletja pravzaprav ni veliko, za občino Trebnje pa ta leta pomenijo več kot stoletja. Znano je namreč, da je bila Dolenjska do druge svetovne vojne med najbolj zaostalimi predeli v Jugoslaviji. V vsej Dolenjski je bilo pred drugo svetovno vojno zaposlenih manj kot 1.500 delavcev, danes pa je samo v občini Trebnje 5.000 delovnih mest, imamo prek 100 km asfaltiranih cest in poti, 90 odst. gospodinjstev je oskrbljenih z vodo iz vodovoda, obnovljene in na novo so sezidane osnovne šole, Galerija likovnih samorastnikov v Trebnjem pa pove, da je tudi kultura blizu delovnega človeka.

V štirih desetletjih smo opravili veliko, pa vendar ne smemo ostati zadovoljni. V prihodnjih letih moramo razvijati začete gospodarske dejavnosti, pospeševati drobno gospodarstvo, še posebej zasebno gospodarsko dejavnost. Paziti moramo na standard kmeta, delavca v industriji, v šolstvu, zdravstvu — na dostojno življenje slehernega občana.

Vsem občanom čestitamo za praznik občine in jim želim uspehe v nadaljnjem delu in življenju.

Predsednik
skupščine občine
AVGUST GREGORČIČ

labod
tozd TEMENICA Trebnje

Proizvodni program je usmerjen v izvoz
cabane, plašči, suknjiči
in za domači trg moške in ženske hlače ter vseh vrst kril

OBČANOM OBČINE TREBNJE ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

Kmetijska zadruga Trebnje

Kmetijska zadruga Trebnje čestita vsem kooperantom, poslovnim prijateljem in ostalim občanom za praznik občine!

polikem trgovina

TOZD Chemo
TOZD Kemija Impex
Obrat »Proizvodnja«
Veliki Gaber

Občanom občine Trebnje in vsem poslovnim partnerjem čestitamo ob prazniku občine Trebnje.

PROIZVODNI PROGRAM
Čistilna in polirna sredstva za široko potrošnjo in industrijo
Reparaturni materiali za vulkanizacijo v široki potrošnji in industriji
Kemikalije za fotokopiranje, kopiranje in čiščenje fotokopirnih strojev
Specialni prašek za čiščenje in dezinficiranje laboratorijske opreme

TRELES

PODJETJE ZA IZDELOVANJE POHIŠTVENE OPREME VSEH VRST

T R E B N J E

68210 TREBNJE TELEFON: 44 038
Telegr.: TRELES-TREBNJE, ž. rač.: 52120-601-12071

TRELES TREBNJE — Proizvodnja individualne opreme po naročilu.
Občanom občine Trebnje in poslovnim prijateljem čestitamo za praznik občine.

10 let prizadevanj za kvaliteto TESNILA TREBNJE

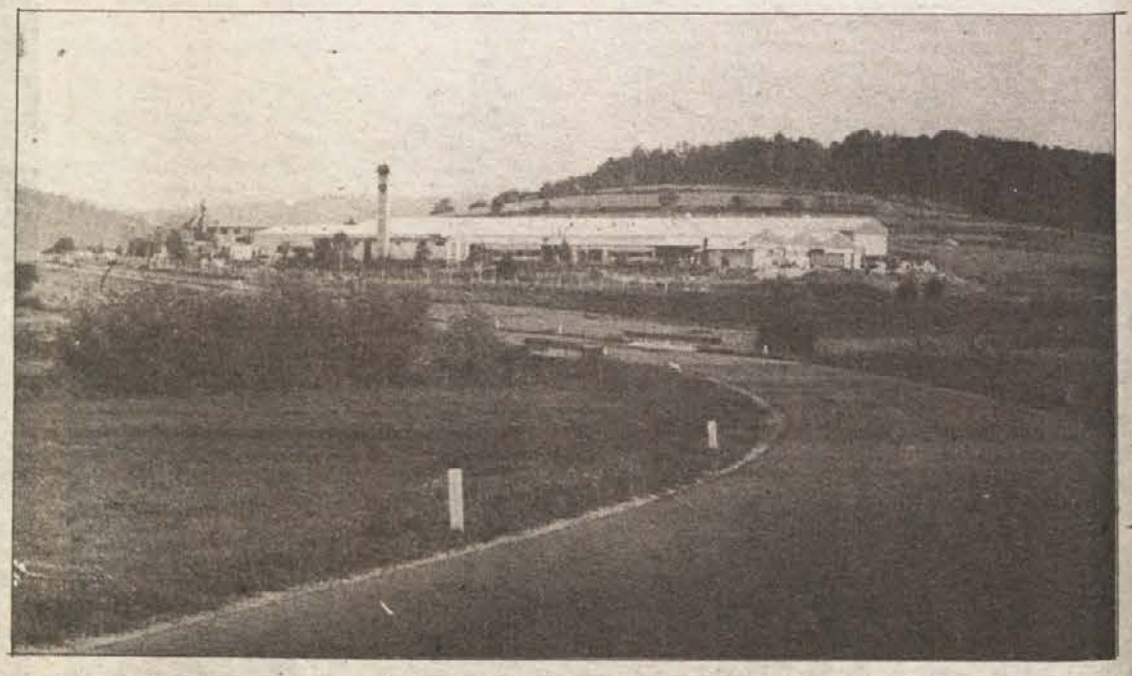

Smo največji jugoslovanski proizvajalec tesnil. Na osnovi večletnih izkušenj smo razvili sodobno tehnologijo na področju tesnilne tehnike.
S svojimi izdelki, ki so homologirani pri glavnih uporabnikih, zadovoljujemo potrebe jugoslovanskega in evropskega trga.

Naš proizvodni program obsega naslednje vrste tesnil:

MOTORNA TESNILA *— osebna vozila, tovorna vozila, kmetijska mehanizacija*
PTFE *— teflonska tesnila »TESFLON« (osnovni proizvodi: palice, plošče, cevi, folije, platno, tesnilni trakovi, pletenice)*
— končni izdelki iz teflona
INDUSTRIJSKA TESNILA *— (mehka tesnila, metaloplastična tesnila, kovinska tesnila)*

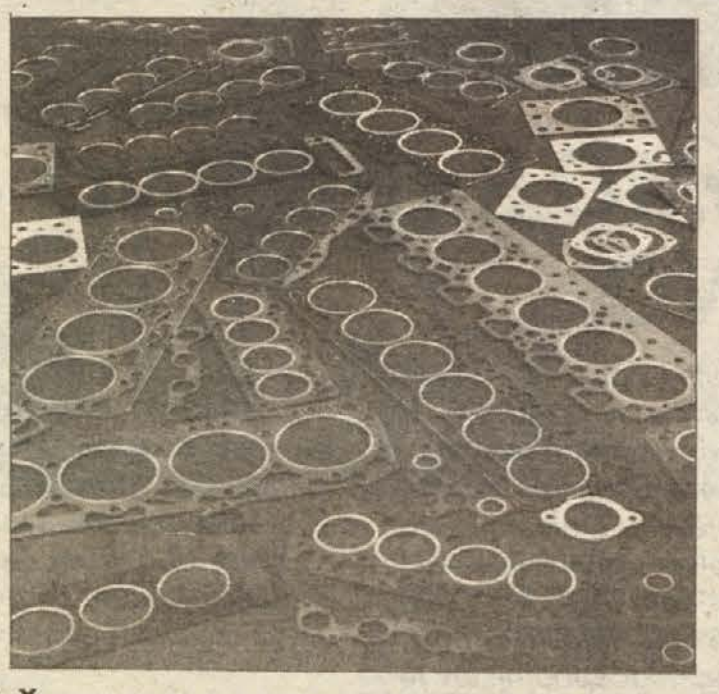

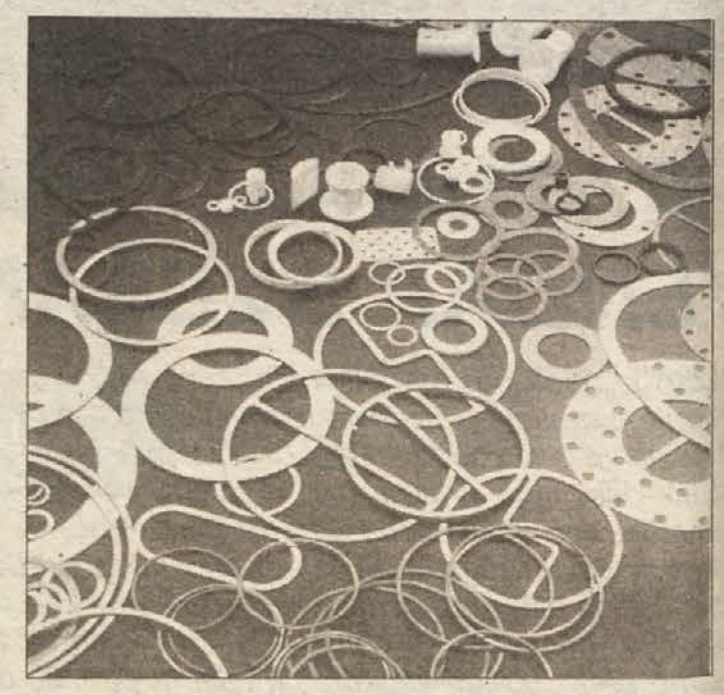

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM PARTNERJEM!

10 novoles
lesni kombinat n. sol. o. novo mesto-straža

TOVARNA AKRILNIH PROIZVODOV
Trebnje

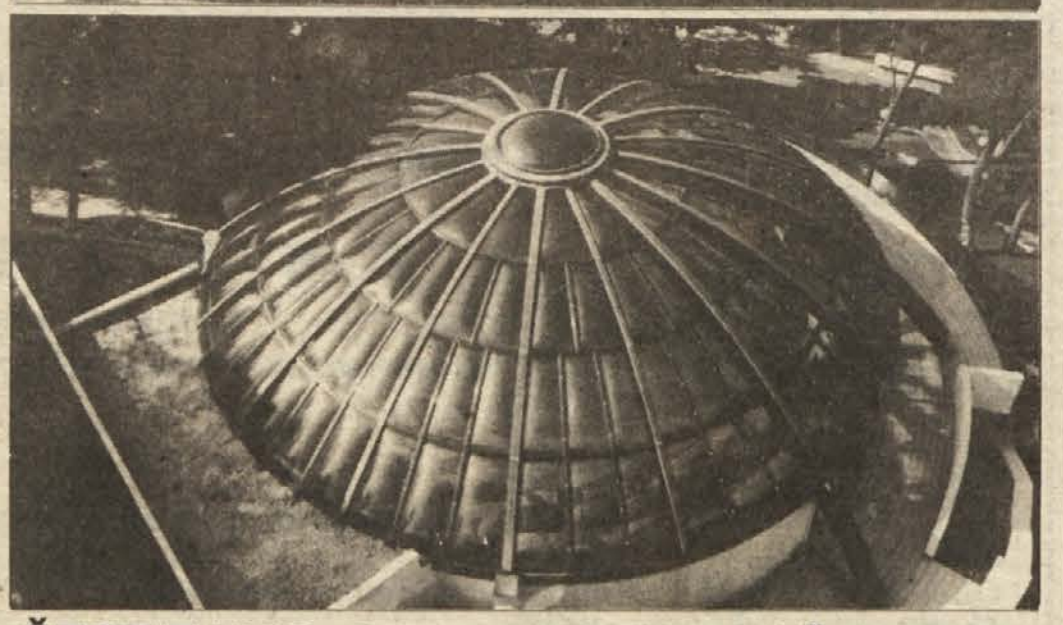

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!

Počitniška hišica TRIMO je nov proizvod Trima

trimo

MONTAŽNI OBJEKTI

Trebanjska industrija montažnih objektov n. sol. o. 68210 Trebnje, Jugoslavija — telefon: NC (068) 44-560, 44-321, teleks: 35735 yu TRIMO

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM PARTNERJEM!

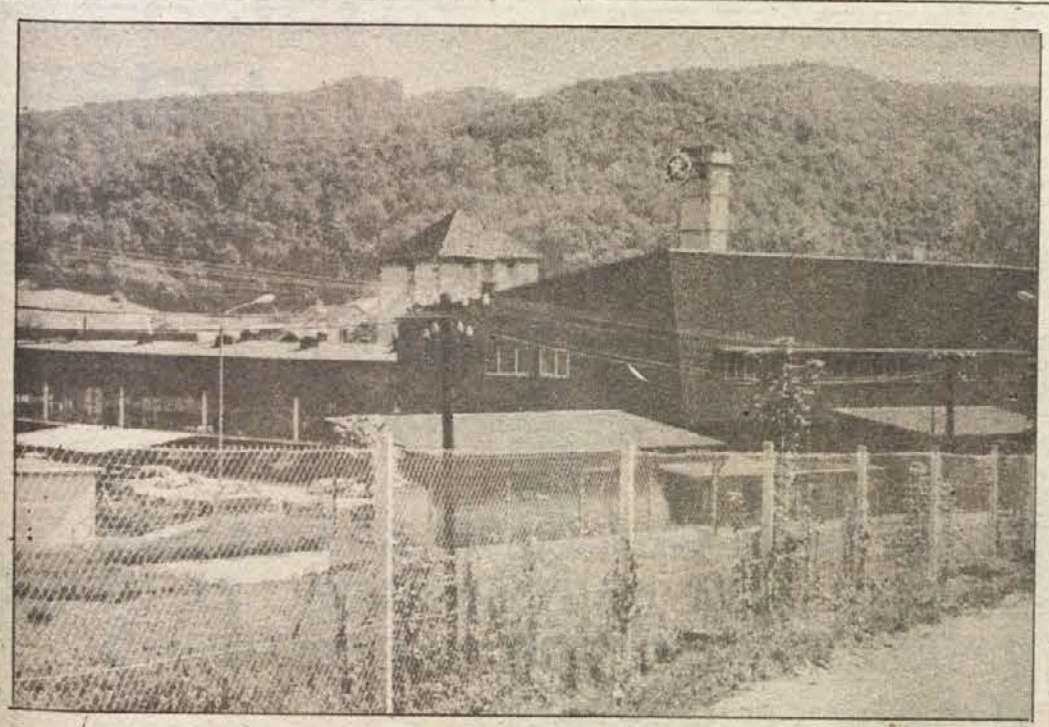

ISKRA

Industrija elementov za elektroniko Ljubljana

TOZD »ELEKTROLITI« Mokronog

Proizvajamo vse vrste elektrolitskih kondenzatorjev

Čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom!

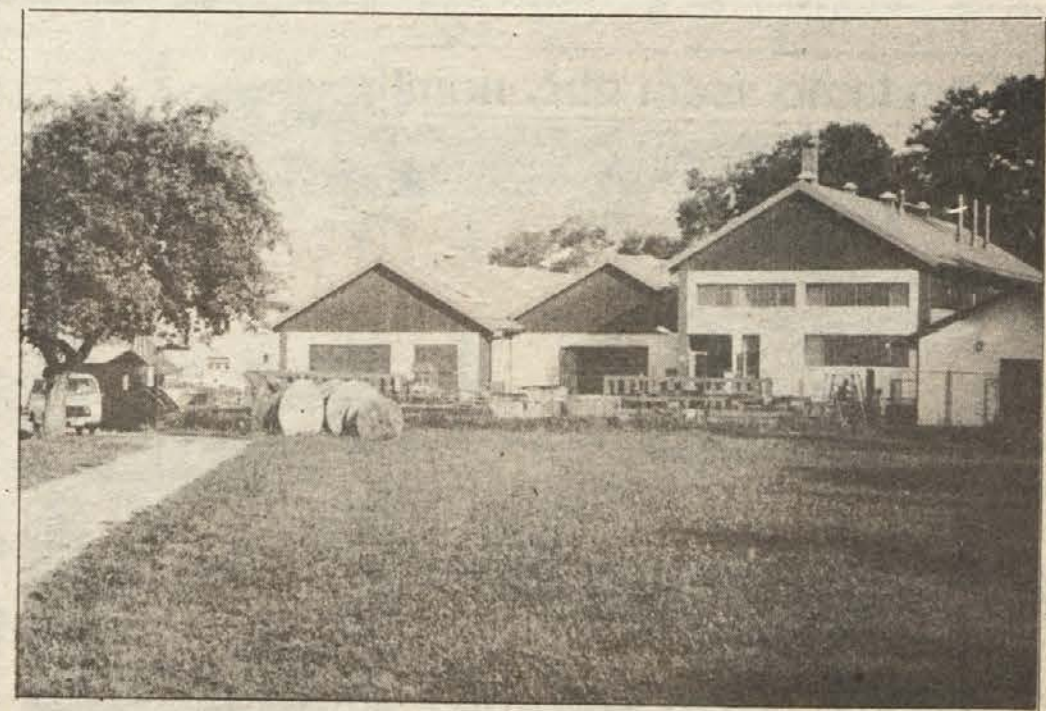

40 AGROSTROJ LJUBLJANA

TOZD KM — obrat Milan Majcen — Šentrupert

Proizvajamo:
— opremo za silose
— opremo za rudnike
— odlitke barvnih kovin.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM PARTNERJEM!

za tiste, ki jim ni vseeno

Prevelika telesna teža je danes izredno pogosta, saj ta neprijetnost bremeni nešteto ljudi. Naši zajtrki, kosila in večerje so često preobilni. Vmes pa so še mnoge »malenkosti«, ki nas neopazno redijo. Med njimi je cela vrsta limonad, tonikov in drugih sladkih napitkov, ki jih pijemo za žejo, pri tem pa se sploh ne zavedamo kolikšna je njihova kalorična vrednost. Te s sladkorjem bogate tekočine pa tehtno prispevajo k naraščanju naše telesne teže, kajti prav sladkor najhitreje dodaja neljube kilograme.

DANA

vitka®

VITKA sadni sokovi vsebujejo 75 % manj sladkorja, s tem pa njihova visoka vsebnost organizmu potrebnih mineralnih snovi in vitaminov ni zmanjšana. Prav to je največja prednost VITKA sadnih sokov; za tiste, seveda, ki jim ni vseeno . . .

Čestitamo vsem občanom!

dana mirna

Kolinska

Kolinska tozd Tovarna za predelavo krompirja Mirna

— bebi čoko
— bebi pomaranča
— bebi jabolko
— bebi medenko
— bebi riž
— bebi kakav
— bebi čokolešnik
— bebi nevtral
— pire krompir

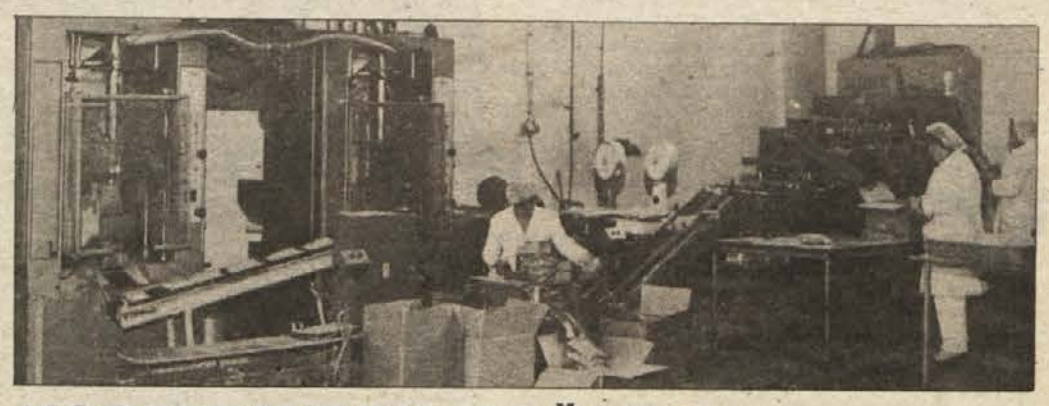

KOOPERANTOM, OBČANOM, SODELAVCEM IN DRUGIM POSLOVNIM PARTNERJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE TREBNJE!

TOZD TOVARNA OPREME MIRNA

Mercator-Rožnik n. sub. o.
tozd »Gradišče« Trebnje

ČESTITAMO OBČANOM ZA PRAZNIK OBČINE IN SE PRIPOROČAMO ZA OBISK V NAŠIH TRGOVSKIH IN GOSTINSKIH LOKALIH!

elma

tovarna
gospodinjskih aparatov in
elektromateriala
ljubljana, n. sol. o.

TOZD „PEM" ČATEŽ

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM PARTNERJEM!

OBČANOM OBČINE TREBNJE ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!

gkp
gradbeno in komunalno podjetje trebnje

OBČANOM OBČINE TREBNJE ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!

KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE

OBČANOM OBČINE TREBNJE ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!

emona dolenjka
novo mesto

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM PARTNERJEM!

Novoles lesni kombinat
Novo mesto-Straža, n. sol. o.
TOZD Lipa, Kostanjevica

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

1. Strugarja — vzdrževalca (1 delavec)
2. Struženje z nastavitvijo (3 delavci)

pod naslednjimi pogoji:
ad-1. oblikovalec kovin (strugar) in najmanj 2 leti delovnih izkušenj
ad-2. končana osnovna šola in 9 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas in s 60 oz. 45-dnevnim poskusnim delom.
Kandidati lahko oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave v splošnem oddelku TOZD Lipa ali v kadrovsko socialni službi DO v Straži.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju vlog.

572/35-85

KEGLJANJE ZA OBČINSKI PRAZNIK

IVANČNA GORICA — Ob trebanjskem občinskem prazniku bo jutri na kegljišču Čož v Ivančni gorici s pričetkom ob 17. uri tekmovanje najboljših dolenjskih ekip v borbenih igrah za pokal občinske skupščine. Nastopile bodo vrste Metlike, Rudarja iz Črnomlja, Novega mesta in domačega Mercatorja. S tem tekmovanjem, na katerem je lani zmagala ekipa Metlike s kegljem prednosti pred Trebanjci, se tudi uradno pričenja drugi del letošnje tekmovalne sezone.

N. G.

AVGUSTOVSKI TURNIR LAZIČU

SEVNICA — Zmagovalec hitropoteznega šahovskega turnirja ŠK Milan Majcen iz Sevnice za avgust je Predrag Lazič, ki je zbral 11 točk, sledijo pa: Kolman 10,5, Derstvenšek 9,5 itd. Nastopilo je 13 šahistov. Skupni vrstni red dosedanjih osmih turnirjev je: Lazič 61, Derstvenšek 55, Kolman 52, Mesojedec 42 itd.

J. BLAS

Narodnozabavna glasba

OŽIVLJENI VESELI MARTINI

Pri novomeškem obrtniku Martinu Hrastovšku je vsaj dvakrat na teden veselo: slišati je poskočne narodnozabavne viže, poje harmonika, brunda bas in slišati je kitaro ter klarinet, vmes pa zapojo še ubrani dekliški glasovi.

Ne, v hiši nimajo gostilne, ne prirejajo domačih veselic niti niso v dandanašnjih časih tamkaj prekomerno in nespoštljivo razposajeni, marveč se pri Hrastovšku zbirajo Veseli Martini in tam vadijo, da bodo postali dobri glasbeniki v igranju in prepevanju melodij, ki so mnogim našim ljudem pri srcu vsaj toliko, kot so mlajšim rodovom popevke, če ne celo bolj, saj iz teh melodij zveni odmev stare slovenske ljudske pesmi.

Veseli Martini seveda niso vsi Martini in niti niso kar naprej veseli, pač pa je tako ime ansamblu. Od aprila letos se pod tem imenom zbirajo: vodja ansambla, harmonikar in sestavljalec melodij ter besedil Martin Hrastovšek, njegova hči Leja, ki poje in igra klarinet, elektrikar Stanko Uhan iz Trebnjega igra na kitaro, na basovsko kitaro igra poslovodja Stane Vencelj, tudi doma iz Trebnjega, pojeta pa še učiteljica Ivi Mežan in dijakinja Andreja Gosenca, prva iz Trebnjega, druga iz Novega mesta (torej nimata dodatnih vaj v šolskem razredu).

Čeprav ansambel v taki sestavi igra šele nekaj mesecev, je že dobro uigran in ima za seboj tudi krstni javni nastop. Sodeloval je namreč na števerjanskem festivalu narodnozabavnih ansamblov, kamor se lahko uvrste le tisti ansambli, ki že nekaj znajo in imajo polg tega v svojem programu lastne, izvirne skladbe. Veseli Martini res niso segli po samem vrhu v uvrstitvi, vendar pa je že nastop na takšnem slovenskem festivalu dovolj spodbuden za nadaljnje delo.

Vsi čalni ansambla morajo namreč za igranje kar precej žrtvovati, ne samo prostega časa, marveč tudi denarja, saj so instrumenti in glasbena oprema zelo dragi, pa tudi bencin ni ravno zastonj. Trebanjski del ansambla se namreč vozi na vsakotedenske vaje v Novo mesto.

»Res smo iz dveh krajev, torej oddaljeni eden od drugega, a tako je pač naneslo. Srečali smo se, bi dejal, bolj po naključju. Z basistom Stanetom in pevko Ivi me je seznanil kitarist Stanko. Poskusili smo zaigrati skupaj in videli smo, da se Novomeščani in Trebanjci kar dobro ujamemo,« pripoveduje Martin Hrastovšek.

»In zdaj vadimo. Pred nami je dosti dela, saj ni naš namen, da bi postali eden od številnih ansamblov, ki igrajo po veselicah za denar. Raje bi ustvarili dober narodnozabavni ansambel s solidnim programom. Naša tiha želja pa je, da bi posneli ploščo z lastnimi skladbami. Če bomo tako delali, kot smo doslej, in če bomo še naprej dobro razumeli med seboj, potem, mislim, bomo cilj dosegli.«

Martin Hrastovšek je srce ansambla in kot prekaljen muzikantarski maček ve, kaj govori. Z glasbo se ukvarja že vrsto let. Začel je tako kot mnogi drugi harmonikarji: igral je po ohcetih. To je trda in naporna šola, težaven posel. Ohceti namreč trajajo ponekod po cele dneve in noči, plesalci si vmes odpočijejo, se zamenjajo, odspijo kakšno urico, muzikant pa ne pozna pravega počitka, dokler ni ohceti zares konec. Hrastovšek je raztegoval meh kar na 182 ochetih, toliko jih ima zabeleženih v svoji zasebni evidenci.

A igrati sam postane dolgočasno, zato je Hrastovšek že v Brežicah, od koder je in kjer je dolgo živel, ustanovil svoj prvi ansambel, ki je igral polnih 7 let. Še zdaj je kdaj pa kdaj slišati iz brežiškega radia kakšno od melodij, ki jih je Hrastovšek posnel pred leti in so bile nekatere med ljudmi precej priljubljene kot, denimo, Ob Savi in Krki, Tango sreče, Joselita.

Sestavljanja lastnih skladb se je prvič lotil leta 1958, ko je za oddajo »Pokaži, kaj znaš« priredil neko narodno pesem. Uspela priredba in odziv poslušalcev sta ga spodbudila, da je začel z ustvarjanjem povsem lastnih skladb, melodij in besedil.

Po preselitvi v Novo mesto je Hrastovšek ustanovil svoj prvi ansambel z imenom Veseli Martini. Letos tako mineva točno deset let, odkar Veseli Martini prepevajo in igrajo. Članstvo se je nekajkrat zamenjalo, muzikantje so prišli in odšli, zamenjale so se pevke, Martin pa je ostal trden. Za dve leti je ansambel povsem zaspal, letos pa je se prebudil in začel znova. Tokrat v dodobra obnovljeni zasedbi, z drugačnimi ambicijami in načrti.

Kakšne poti bodo Veseli Martini ubrali, bomo najbrž videli in slišali, fantje in dekleta iz ansambla vedo predvsem to, da to ni zapisano v zvezdah, temveč odvisno od njihovih sposobnosti in zagnanosti. To so edine prave zvezde, ki odrejajo življenjske poti, ljudem in ansamblom.

MiM

Vrtičkarstvo

ŽLAHTNA ČEBULA, KI JE NI MOČ DOBITI

Ravninski del Bele krajine, predvsem okrog Gribelj in Krasinca, je bil včasih dobro znan po čebuli, ki so je ljudje pridelali toliko, da so jo na vozovih vozili prodajat po Sloveniji in Hrvaški. Danes ni več tako. V glavnem pridelajo čebulo le za potrebe v gospodinjstvu, zato ni čudno, da je prof. dr. Elza Leskovec iz tozda za Agronomijo Biotehniške fakultete v Ljubljani pred leti s pospeševalko črnomaljske kmetijske zadruge v Gribljah težko našla gospodinjo, ki bi bila pripravljena zanjo na poskusnem polju gojiti čebulo. Leskovčeva je namreč želela, da bi bila tudi belokranjska čebula priznana tako kot ptujska, za to pa je bila potrebna nekajletna vzgoja na poskusnem polju.

Končno se je za pomoč raziskovalki odločila Ana Jakofčič, ki je že od mladih nog morala pomagati pri pridelovanju čebule, v nekaj desetletjih pa si je nabrala veliko izkušenj. Te so ji prišle še kako prav, ko sta z Leskovčevo tako rekoč od začetka začeli z vzgojo čebule, ki so jo pri Jakofčičevih — in ne le pri njih — pridelovali že leta in leta in ki je ponesla sloves Bele krajine tudi onkraj njenih meja.

»Prvo leto sva posejali seme in posadili čebulček, a ne le od naše čebule. Elza je prinesla s seboj še kakšnih pet drugih sort čebulčka, a se je najbolje obnesla čebula iz našega semena,« pripoveduje Jakofčičeva. Čeprav je Leskovčeva pogosto prihajala v Griblje, je morala veliko dela po njenih navodilih opraviti Ana. »Plela sem, škropila, reči pa moram, da je tudi Elza vzorno skrbela za svoj pridelek,« si noče pripisovati zaslug Jakofčičeva, čeprav prizna, da se je raziskovalka popolnoma zanesla nanjo in ji je malo v šali in malo zares večkrat omenila, da bi Ano vzela kar v službo, če bi bila mlajša. Pridelek so ji celo pošiljali v Ljubljano, kjer ga je Leskovčeva merila, tehtala...

Naslednje leto so na poskusnem polju v Gribljah posadili tudi čebulo za seme. Seme so morali zavarovati s polivinilastimi vrečkami, da se čebula ne bi oplodila z drugo čebulo. Tako so ta cikel, seme-čebulček-čebula, ponavljali štiri leta. Ob tem so se marsičesa naučili tudi študenti, ki so z Biotehniške fakultete večkrat prišli na ogled, kako uspeva čebula in tudi sami poprijeli za delo.

»Elza je med našim čebulčkom izbirala okroglega in podolgovatega. Iz slednjega je zlasti rada vzgajala čebulo imenovala pa jo je belokranjske hruškice. Ta čebula je bila decembra 1983 priznana kot žlahtna. In kot je zapisala Leskovčeva, je nova sorta, imenovana »belokranjka«, požlahtnjena iz populacije v Beli krajini,« razpreda Ana.

Čebula iz Jakofčičevega semena je sedaj priznana kot žlahtna, Jakofčičevi jo sadijo, kot so jo že leta doslej. »Za nas ni to nič posebnega. Skrbi pa me, kje bodo ljudje dobili seme ali čebulček, če jo bodo hoteli posaditi. V Gribljah jo sadijo le še toliko, kolikor jo potrebuje zase. Zato bi kmetijska zadruga morala spodbujati pridelovalce na našem območju, da bi se odločili za vzgojo semena, čebulčka, da bi ga vsaj vrtičkarji lahko kupili v trgovinah. Če pa ga ne bo moč dobiti, ostanejo vsa prizadevanja in raziskave Elze in njenih sodelavcev na pol poti,« se jezi Ana, ki je prepričana, da bi se vzgoja semena in čebulčka splačala, saj vsak dinar prav pride. »A mi smo starejši, ne zmoremo več, mladi pa hodijo v službe in ne utegnejo,« potarna Jakofčičeva in ne more si kaj, da ne bi obudila spominov na tista leta, ko so z vozom na konjsko vprego prodajali čebulo po Gorskem kotarju, Delnicah, Čabru, Sodražici, Blokah, Loškem potoku in Ribnici v Karlovac pa so jo peljali v nahrbtnikih in vrečah kar z vlakom. »Ko smo se vrnili domov, je prišel financar in nam odnesel skoraj ves zaslužek,« se danes smeji Ana. V tistih težkih časih, ko jim je čebula dajala enega redkih prihodkov, pa ji ni bilo do smeha. Za smeh je bil čas šele potem, ko so se, veseli, da so vnovčili pridelek, vračali z »žbularije«. Prej pa so morali hiteti, da so čebulo čimprej spletli v vence (v katerih je bilo po 10 glav, tehtali pa so kilogram, dva ali celo tri) ter jo peljali naprodaj.

»Tudi po 600 kilogramov čebule smo pridelali. Po dvakrat, trikrat na leto smo se podali na pot. Mož je vozil s svojim in sosedovim konjem, s sosedo, ki je bila zelo dobra trgovka in moja vodička, pa sva pridelek prodajali po hišah. Marsikdaj nam je bilo težko, a smo vedno vse jemali z lahke, vesele plati. Nič kolikokat nas je na vozu močil dež, v Ribnici smo nekoč ostali celo brez kosila. Prenočevali smo v hlevu, nahrbtnik, v katerem je bila pečena kokoš, pa smo prislonili k vratom. Pečenka je seveda zadišala psu in ko smo se zjutraj zbudili, smo ugotovili, da se bomo morali zadovoljiti s skromnejšim kosilom, kot smo v začetku načrtovali,« se spominja Ana.

Potem so začeli ceste asfaltirati in po asfaltu niso več dovolili voziti s konji. Poleg tega se je čebula že dobila v prodajalnah, mnogi so si jo posadili doma. »Žbularije« je bilo tako za Jakofčičeve konec. V Karlovac so še vedno vozili prodajat krompir, danes pa tudi to ne splača, zato krompir v glavnem prodajo kmetijski zadrugi. Toda Ana je predolgo časa prodajala čebulo, da bi lahko v trenutku pretrgala tradicijo. Čeprav pravi, da je pridelala le toliko, kolikor je potrebuje zase, pa na tihem vsako leto preračuna tako, da ji je nekaj kilogramov ostane. »Ne bi bila srečna, če ne bi vsaj enkrat na leto odšla ponudit svoj pridelek na metliški semenj. To je poleg spominov še edino, kar mi je ostalo do naših velikih ‚žbularij'« pove s prizvokom nostalgije Jakofčičeva Ana.

M. BEZEK

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba in dobra mama, babica, prababica, tašča in sestra

PAVLA BRADAČ

Selišče 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih nudili pomoč, darovali cvetje in vence, izrekli sožalje in našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti. Hvala osebju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu za nudeno pomoč, podjetju Kovinar Novo mesto, Gozdarstvu Podturen, trgovskim podjetjem Modna konfekcija Veletekstil Ljubljana, KZ Krka Novo mesto, Emona Dolenjka Novo mesto, sodelavcem z Drske, ter Triglav konfekcija Kranj za podarjene vence. Iskrena hvala tudi župniku za poslovilne besede in lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sinova Jože z družino in Drago, hčere Micka, Pepca, Milena, Ivanka, Pavla, Anica, Fanika z družinami, brat Jože z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni tragični nesreči, v kateri je izgubil življenje naš dragi sin, brat, stric, svak, nečak

BRANKO RŽEN

iz Gabrijel 40 pri Krmelju

se najlepše zahvaljujemo za pomoč vsem vaščanom in sorodnikom, še posebno sosedoma Viktorju Močniku in Ladiju Kovaču, ki sta nam v naši žalosti tako nesebično pomagala. Posebno zahvalo smo dolžni tudi ambulantnemu zdravniku dr. Moscatelliju, ki je nudil prvo pomoč svojcem v težkih trenutkih. Prisrčna hvala za izredno pozornost in podarjeno cvetje Stillesu iz Sevnice, Metalni iz Krmelja, Hotelu Sremič in Pizzeriji iz Krškega, občinskemu sindikalnemu svetu iz Sevnice, vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pokojnika. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Hvala tudi govornikom za poslovilne besede pri slovesu od doma in pri odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke in godbi za spremstvo do groba ter vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mama, ata, brata, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

Kje si, naš dobri ati,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje skrbne roke,
ki skrbele so za nas?

ZAHVALA

V svojem 51. letu nas je po hudi bolezni zapustil ljubi mož, ati, stari ata, brat in stric

DRAGO OBERSTAR

iz Soteske 15

Ob boleči izgubi se srčno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in vsem prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala za organizacijo pogreba Novolesu TOZD Žaga Straža, gasilcem Novolesa, godbi Novolesa ter pevskemu zboru Dolenjske Toplice. Zahvala velja tudi GD — sektor Dolenjske Toplice, TPI Soteska, Dolenji Straži, LB TDB Novo mesto, OŠ Katja Rupena, sosedom Novakovim in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po nepričakovani in tragični smrti nas je v 51. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama

MARIJA GAZVODA

iz Dol. Grčevja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojni podarili cvetje, jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli iskreno sožalje. Posebej se zahvaljujemo kirurškemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto. Prisrčno se zahvaljujemo tovarni zdravil Krka, tozdoma Tehnoservis in Grad Otočec, za podarjene vence. Še enkrat posebna hvala družini Jermanovi ter duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: mož Stane, sin Stane, hčerka Marinka z družino ter ostalo sorodstvo

Ljubil si svojo družino,
ljubil si zemljo in dom,
ostali smo z bolečino,
ti odšel si v svoj večini dom.

ZAHVALA

V bridki žalosti nas je zapustil naš dragi

FRANC PERPAR

s Krušnega vrha 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali in izrekli tolažilne besede sožalja. Vsem hvala za pokojniku podarjeno cvetje. Hvala zdravniku dr. Humarju za njegova prizadevanja, hvala sosedom za nesebično pomoč, hvala DO Tesnila Velika Loka, Labod Novo mesto, porodnišnici v Novem mestu, pogrebcem, pevcem za lepo zapete pesmi in vsem, ki so se tako dostojno poslovili od njega. Posebna zahvala škofu Leniču in ostalemu duhovnemu osebju za svečano opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

IVAN MLAKAR

iz Kostanjevice na Krki

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Še posebej hvala kolektivu Doma starostnikov v Sevnici, Labodu TOZD Libna, GD Kostanjevica, KUD Lojze Košak in sekciji Šelma, ZZB NOV, oktetu in govornikoma za poslovilne besede. Od pokojnega Ivana smo se poslovili 26. 7. 1985.

Žalujoči: brat Lojze z družino, žena Tončka in ostali sorodniki

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 61. letu starosti zapustil

FRANC URŠIČ — BRACO

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za iskreno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala osebju zdravstvenega doma Metlika za nesebično pomoč, kolektivu Mercator Metlika, ZB Metlika, govornikoma Videtiču in Mihelčiču za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 37. letu je sredi dela in skrbi nenadoma zastal korak našemu dragemu sinu, bratu, stricu in svaku

JOŽETU ŠUŠTERIČU

iz Reštanja 92

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoči: mama, sestre in brat z družinami ter ostalo sorodstvo

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško

tozd Transport objavlja prosta dela oz. naloge za:

voznika V. stopnje

— za 1 delavca

Pogoji:
— strokovni izpit cestno-prometne stroke
— izpit B, C in po možnosti E kategorije
— srednja šola III. stopnje kovinske ali avtomeh. usmeritve
— 3 leta delovnih izkušenj pri vožnji tovornega vozila nad 3,5 ton nosilnosti
— odslužen vojaški rok
— delo za določen čas za 1 leto

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše DO 8 dni po objavi.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

564/35-85

Iskra industrija za avtomatiko TOZD tovarna energetske elektronike Novo mesto, Velika Cikava 22

Delavski svet TOZD

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo

— osebnega avtomobila FIAT 132, letnik 1979, prevoženih 198.730 km. Vozilo ni registrirano, je pa v voznem stanju.
Izklicna cena 180.000 din.
— sušilne peči CER ČAČAK S 150, leto izdelave 1963, dimenzije komore 150 x 150 x 180, moč 35 kW, delovna temperatura 120° C.
Izklicna cena 40.000 din.
— sušilne peči CER ČAČAK S 120, leto izdelave 1963, dimenzije komore 120 x 120 x 150, moč 35 kW, delovna temperatura 120° C
Izklicna cena 30.000 din.

Licitacija se izvede dne 3. 9. 1985 ob 14.00 uri.
Ogled možen istega dne od 13.00 ure dalje.
Pred licitacijo interesenti položijo 10% kavcije.
Prometni davek plača kupec.
Dodatne informacije dobite po telefonu 21-050, interna 23.

obzorja

knjižna

PREBRALI SMO

življenje kot usoda

»Usoda ima rada ponavljanja, variacije, simetrije.« To misel iz Borgesovega Zapleta si je slovenski pisatelj Drago Jančar sposodil za moto ene od šestih novel, ki so nedolgo tega izšle v knjigi Smrt pri Mariji Snežni v založbi Mladinska knjiga. Z mislijo o ponavljajoči se in simetrični usodi je Jančar označil eno od poglavitnih razsežnosti novel, priobčenih v novi knjigi. V središču pisateljevega zanimanja je namreč človekova usoda, ki pa je ne vidi kot enostavno začrtano življenjsko pot, marveč v neizogibnosti dogodkov bistvenih človeških izkušenj in v ponavljanju nemoči, da bi jih človek prešel, ker je zgodovinsko zavezano bitje, ki ga razmere usodno zavezujejo.

Ta razsežnost je še najbolj razvidna iz prvih dveh novel: Smrt pri Mariji Snežni in Dve sliki.

V prvi noveli, po kateri knjiga nosi naslov, Jančar izrisuje usodo ruskega zdravnika, ki je bežal po svetu, da bi našel miren in varen kotiček pred revolucijo in smrtjo, katerima je svoj čas kot pripadnik ruske bele garde ušel. Nastani se v zakotni slovenski vasici ob Muri. Toda usoda ga je pripeljala med slovenske kmete »zgolj zato, da bi zapisala drugo varianto zgodbe, ki se je nekoč razrešila s srečnim koncem« Ko leta 1945 Rdeča armada prodira proti Muri, je za ubežnika to jasno znamenje, da je usoda »prišla za njim«, in trenutek spoznanja, da usodi ni mogoče ubežati. Da bi prehitel namenjeni mu strel, se zdravnik sam ustreli. In v tem dejanju namišljene svobode, v begu v izničenje, je težka ironija, saj je bil junak s tem dejanjem le orodje usode, sam sebi je bil usoda. Rdeča armada namreč ni prodrla do vasice, kjer je živel.

Druga novela je morda še bolj izrazita. Govori o simetrični usodi očeta in sina. Prvi je bil kot slovenski belogardist ustreljen v Kočevskem Rogu, drugega pa so kot levičarja likvidirali v neki južnoameriški državi. Tako oče kot sin sta bila žrtvi »najbolj nesmiselne vseh vojn v zgodovini človeštva — tretje svetovne ideološke vojne«. Za njima je ostalo dvoje slik in upanje v srcu ženematere, uboge starke, ki se v tuji deželi udeležuje demonstracij za vrnitev in pojasnitev usode tisočero »desaparecidov« (izginulih). Starka kaže obe sliki, čeprav gre za različni žrtvi, če gledamo z očmi »objektivne zgodovine, v človeškem srcu pa ni ideoloških meril, marveč le žalost in upanje.

Nadvse zanimivi sta tudi zadnji noveli Zalezovanje človeka in Zoževanje prostora, saj gre za nekakšno komplementarno pisanje, izrisavanje istih dogodkov skozi usodo različnih ljudi, hkrati pa je to pronicljiva analiza tistih odnosov med ljudmi, ki lahko privedejo do stalinističnih pojavov oziroma jih omogočajo.

V celoti velja za Jančarjevo novo knjigo, da je zares vredna temeljitega branja, saj bo vsakdo, ki bo knjigo zbrano prebral, našel v Jančarjevem pisanju še veliko razsežnosti, ki jih v tej kratki oceni niti omeniti ne moremo.

M. MARKELJ

lautréamont

Četudi po obsegu na moč drobno si je pesniško delo Isidora Ducassa, grofa de Lautréamonta, zagotovilo trajno mesto na straneh svetovne književnosti. To gre najprej na račun do skrajnosti izzivalnih stvaritev, ki še sto in več let po nastanku begajo bralce in proučevalce, slednji pa so pri zagovarjanju svojih pritrditev ali zanikovanj tolikanj prizadevni, da že s tem pesnika rinejo v ospredjem, mu odmerjajo nenehno prisotnost v okviru literarnokritiških razmišljanj.

Glede na umetniški pomen, ki je za Lautréamontovo poezijo v francoski in svetovni književnosti nesporen, smo na Slovenskem Maldororjeve speve in Poezije dobili razmeroma pozno. A bolje kasneje ko nikoli, če gre za pomenljivo stvar — zato Aleš Berger, ki se je lotil nelahkega prevajalskega opravila, in Cankarjeveva založba, ki je v zbirki Bela krizantema izdala dokaj nenakladno knjigo (v kateri do zbranega dela manjka le šest pisem), nedvomno zaslužita priznanje.

Maldororjevi spevi in Poezije so bili po zgodnji pesnikovi smrti (23-leten je sušičen umrl 1870) pozabljeni skoraj do konca prejšnjega stoletja, nato proglašeni kot nenavaden dokument omračenega uma, dokler niso nadrealisti Lautreamonta priznali za svojega duhovnega predhodnika, celo najbolj zaslužnega za izbruh t. i. nadrealistične revolucije. Okoli teh izzivalnih stvaritev se kopja še zmeraj križajo, vseeno pa je že utrjeno dognanje, da šest v poetični prozi spisanih spevov na eni strani nadaljuje romantično samosvojost in obupavanje, na drugi pa so svojevrstna napoved nadrealističnega pesnjenja. Razen naslovnega junaka bi med spevi stežka našli kako smiselno vsebinsko povezavo, Maldoror pa je do začetka od konca utelešenje upora proti življenju, kakršneg živi človek s svojim Bogom. Zoper nesmiselnost bivanja, polnega bojazni, trpljenja, se junak kot poosebljeno zlo zaganja v človeka in njegovega stvarnika, pri tem pa kot duh spreminja podobo, pogosto je žival, in to petinosemdesetkrat drugačna, okruten, ironičen, parodičen, poln črnega humorja, mestoma pa tudi lirično tankočuten.

Kakor v spevih, ki s čudesnim jezikom prevzamejo bralca, Lautreamont tudi v Poezijah ni razkril, kaj je končni cilj njegovega upora zoper človeka, njegovo pehanje in nehanje. In kakšne so te poezije? V bistvu gre za dva predgovora k nikoli napisani knjigi pesmi, predgovora, v katerih z enako silovitostjo kot v spevih Lautreamont obračunava z literarnimi pa filozofskimi deli in njihovimi pisci, s preobračanjem njihovih misli pa podaja lastna spoznanja o svetu, človeku, umetnosti, literaturi, poeziji, katero po njegovem morajo ustvarjati vsi, ne samo posamezniki.

D. RUSTJA

odkrivanje talentov

Pri Mladinski knjigi je izšla drobna knjižica Jana Makaroviča Odkrivanje talentov. Namenjena je sicer pedagoškim delavcem, vendar pa je v nji marsikaj zanimivega tudi za običajneg bralca, saj se pisec v nji loteva izjemno važnega vprašanja — odkrivanja talentov. Nemogoče je pričakovati, da bo v nekaj poglavjih in na nekaj straneh bralca naučil te »neizmerne umetnosti«, toda veliko je že to, da je Makarovič s knjižico opozoril na vprašanje.

Avtor izhaja iz ugotovitev, da resnično bogastvo posameznika in vsakega naroda ni toliko v količini materialnih dobrin kot v njegovih sposobnostih. Res je seveda tudi, da si sposobnejši prej ustvari bogastvo in zna materialne dobrine

bolje izkoristiti. Zato ne bi smelo presenečati, če nekateri narodi, ki niso ne surovinsko ne energetsko bogati, silovito napredujejo in bogatijo, medtem ko tisti, ki imajo naravnih bogastev v obilju, slede razvitim in sposobnejšim z zaostankom in le z malimi koraki. Silovit vzpon Združenih držav Amerike so svoj čas nedvomno spodbudili številni talentirani posamezniki, ki jih je dežela odprtih možnosti privabila z vseh koncev sveta. In tudi novejši zgled, Japonska, kaže, da je znanje tisti pravi motor vsestranskega razvoja družbe.

Zaradi vsega tega je še kako pomembno, da družba odkrije svoje talentirane posameznike in jim omogoči razviti njihove sposobnosti. Prav od tega, kako znajo v posameznih družbah odkrivati talente in spodbujati njihov razvoj, je veliko odvisno. Ni namreč izrazito talentiranih narodov in ne izrazito netalentiranih, kot tudi ni že po naravnih danostih bolj spsobnih in nesposobnih ras. V vsakem narodu in vsaki rasi se rojevajo talenti, le odkriti jih je treba in razviti.

Jugoslovani se s tem ne moremo prav posebno pohvaliti. Če pogledamo na lestvico prijavljenih izumov, kar je seveda le eden od pokazateljev, vidimo, da se tiščimo pri dnu.

Pri odkrivanju talentov ima pomembno vlogo učitelj. V šoli je namreč najlažje odkriti talentiranega posameznika in takrat je še čas, da se ga pravilno usmeri in se mu omogoči razvoj. Nemalokateri talent je namreč, ker ga niso odkrili, jalovo zamrl. Velikih talentov, ki se prebijejo in uveljavijo vsemu navkljub, pa ni nikjer na pretek. Učitelji bi zatorej morali pri svojem delu upoštevati tudi to nalogo.

Kot smo že zapisali, Makaroviča knjiga jih tega ne bo naučila, morda pa bo obudila zamrli klic v njih, jih spomnila na pomembno nalogo.

M. MARKELJ

tri iz moje knjižnice

Knjižna zbirka Moja knjižnica letos praznuje že 20. leto izhajanja pri založbi Mladinska knjiga. V dveh desetletjih si je zbirka pridobila lepo število stalnih bralcev, predvsem med šolarji, saj so jo v založbi načrtovali z namenom, da šolsko mladino seznanja z najboljšim, kar je bilo za mlade bralce ustvarjenega v slovenski, drugi jugoslovanski in svetovni književnosti. V zbirki izhajajo dela, ki jih morajo šolarji prebrati kot obvezno šolsko čtivo ali v tekmovanju za bralno značko, med njimi pa so tudi taka, ki sicer niso zajeta v učnih načrtih, so pa priljubljena med mladimi ali pa so za njihov razvoj koristna.

Zadnji paket Moje knjižnice zajema tri knjige: Smiljana Rozmana Ta glavna Urša, Janeza Kajzerja Mimo dnevnega načrta in izbor zgodb iz narodnoosvobodilnega boja.

Zgodbe iz narodnoosvobodilnega boja je iz obsežnega tovrstnega gradiva v vseh jugoslovanskih književnostih

izbralo več urednikov, nazadnje je v izbor prišlo 23 avtorjev, ki so doma iz vseh jugoslovanskih republik in od katerih nekateri pripadajo tudi narodnostim. Predvsem gre za avtorje starejše generacije, ki je vojno skusila na svojih plečih, zato je razumljivo, da je njihova pripoved realistična, da mladim rodovom v teh pripovedih posredujejo tisto podobo vojne, ki je ni toliko oblikovala pisateljeva domišljija kot resničnost sama, torej podobo krutih, nečloveških in neusmiljenih časov, v katerih pa so posameznik in celi narodi zoreli v osmišljene celote. Spremno besedo in opombe je napisal Janez Kajzer.

Povest Smiljana Rozmana Ta glavna Urša je sicer izšla pred 4 leti, vendar pa je bilo zanjo med mladimi bralci toliko zanimanja, da je takratna naklada že davno pošla in je ponatis povesti umesten. Kaže, da je pisatelj s pripovedjo o deklici Urši, ki je živa, prisrčna in iskrena osnovnošolka, znal zabrenkati na pravo struno.

Bralcem iz najvišjih razredov osemletke je namenjena knjiga Janeza Kajzerja Mimo dnevnega načrta, v kateri je natisnjenih devet med seboj povezanih zgodb o zgodah in nezgodah fantov in deklet, ki so hoteli biti odrasli, pa so zato večkrat naleteli na težave pri starejših. Pisatelj je v teh zgodbah zajel svoje lastne izkušnje, kar se odraža v neposrednosti in pristnosti humorno začrtanih pripovedi.

Smiljanovo in Kajzerjevo knjigo sta ilustrirala Melita Vovk in Jože Ciuha.

iz izložbe

Pred časom smo lahko v štirinajstdnevniku Naši razgledi sledili seriji zapisov, v katerih so slovenski razumniki podajali svoja razmišljanja o stalinizmu in vsak na svoj način poskušali opredeliti in pokazati bistvo tega zgodovinskega pojava. Zapisi so pokazali, da stalinizem ni preprost, enoplasten pojav, saj se je izmikal enoviti označbi. Ta mala slovenska časopisna razprava je jasno pokazalo to, s čimer se soočajo raziskovalci stalinizma že od tistih dni, odkar je stalinizem postal predmet zgodovinskih, znanstvenih raziskav — da gre namreč za izjemno razslojeno in zapleteno zgodovinsko dogajanje svetovnega pomena.

Zaradi takšne narave samega pojava, je razumljivo, da je v svetu nastalo več smeri ali šol v razlagi stalinizma. Po mnenju italijanskega zgodovinarja Giuseppeja Boffe, pisca številnih knjig o Sovjetski zvezi, nobena od opredelitev ni povsem zadovoljiva, čeprav je v »sleherni moč najti plodno zrno«, kot je zapisal v Povzetku svoje zgodovinopisne razprave Fenomen Stalin. Po zaslugi Cankarjeve založbe je letos izšel slovenski prevod tega Boffovega dela, v katerem je avtor pripravil poglobljen pregled najpomembnejših smeri in tokov v zgodovinskem raziskovanju in razumevanju stalinizma. V pregledu je upošteval raziskave, ki so izhajale tako z marksističnih kot nemarksističnih izhodišč, od sovjetske razlage, teorije kontinuitete do šole termidorja in totalitarizma ter drugih. Delno je upošteval tudi jugoslovanske poglede na stalinizem, pri čemer pa se je omejil bolj na bežno ugotavljanje zgodovinskih dejstev, se pravi predvsem na praktično ravnanje jugoslovanskih komunistov v odnosu do Stalina oziroma njegove politike.

Avtor se pri pregledu ne omejuje samo na predstavitev pomembnejših šol in tokov, marveč poskuša tudi opozarjati na njihov nastanek, razvoj, na vrline in slabosti, hkrati pa vzporeja in primerja posamezne smeri interpretacij stalinizma. Skozi različne teorije ga vodi predvsem premislek, da je stalinizem eden najpomembnejših pojavov v našem stoletju, ki nikakor ni odrinjen v zgodovino, marveč še vedno v verigi posledic deluje. Prav zato je razumevanje stalinizma pomembno, pregledni sprehod skoz razslojena spoznanja o njem pa nam pomaga, da lahko izostrimo vprašanja, ki ostajajo odprta.

Boffova razprava je napisana v klenem, poljudnem jeziku, zato bo pritegnila širok krog bralcev, kar si tudi zasluži. Njeno mesto ni v knjigarniških izložbah, marveč v bralčevih rokah.

M. MARKELJ

PESEM LOVSKIH ROGOV

Nekdaj so bili Slovenci tihi lovci. Divjad v gozdu je bila last zemljiškega gospoda, lovski užitki pa so priličili in bili dovoljeni samo gospodi. Zato je moral naš praded loviti na črno in razumljivo, da ni delal nikakršnega hrupa, ko se je odpravljal na lov, in ne, ko se je vrnil s plenom. Danes je seveda že dolgo drugače. Lov ni privilegij gospode, vsem je dostopen, zato je lahko zdaj v lovski družčini veselo, lahko pojo lovski rogovi in se glasi slovenska pesem. Slovenski lovci imajo svoje stanovske pesmi, oglašajo se tudi že rogovi. Nič čudnega zatorej ni, da iz blagajne v lovskih zvezah odrinejo kakšen dinar tudi za kulturo, predvsem za lovske pevske zbore in rogiste.

Slednji so novost v naši množični ljubiteljski kulturi. Ta čas v Sloveniji piha v lovski rog nekaj desetin rogistov, a med njimi so najbrž najmlajši rogisti belokranjske lovske zveze. Vodi jih Brane Podgornik iz Semiča, velik ljubitelj petja in glasbe, samouk, zborovodja in seveda lovec ter ljubitelj narave. Prav njemu gre zasluga, da je nastal pionirski zbor rogistov, edini v Sloveniji.

Pred leti, ko se je začel uveljavljati lovski rog, je Podgornik kot eden od redkih lovcev znal zaigrati nanj nekaj melodij. Ker je bilo veliko zanimanja za to popestritev lovskega življenja, so v belokranjski lovski zvezi pripravili tečaj za rogiste, ki je lepo uspel. Vanj so se vključili lovci iz 10 lovskih družin, žal pa se novo pečeni rogisti niso združili v zbor, živeli so pač preveč oddaljeni eden od drugega. In tako je moral Podgornik ponovno sam pihati v rog na raznih lovskih slovesnostih in prireditvah.

Tako se je domislil, da bi ustvaril zbor, v katerem bi bili pionirji, mladina torej, ki ima več časa, volje in jo je lažje zbrati skupaj.

V dogovoru s starši in s privoljenjem semiške osnovne šole je zbral nekaj pionirjev in začel z njimi delati. Zanimanje za sodelovanje v zboru rogistov je bilo precejšnje, vsekakor večje, kot je bilo na voljo rogov. Ti instrumenti, kakor so enostavni, niso poceni, za nameček pa so, tako kot še marsikaj drugega, samo iz uvoza. No, fantje so se hitro naučili igranja in sedaj jim gre pihanje kar dobro od rok. Za seboj imajo že tudi nekaj javnih nastopov, v programu pa že dovolj skladb, da niso v zadregi. Večino priredb je pripravil kar sam Podgornik.

V pionirskem zboru rogistov zdaj nastopajo: Dušan Plut, Igor Poč, Dušan Kofalt, Aleš Malnarič, Toni Jelenič in Igor Joh.

Brane Podgornik poleg lovskih rogistov vodi še dva pevska zbora. Že pet let pod njegovim vodstvom prepeva lovski moški pevski zbor, v Semiču pa so zaupali tamkajšnji pevski zbor tudi Podgornikovemu vodenju, čeprav je 55-letni organizator usmerjenega izobraževanja v Iskri tako dobil novo skrb na ramena.

»Res mi ne manjka dela,« pravi Podgornik. »A k sreči lahko vse opravim strnjeno. Najprej vadijo rogisti, potem pa se zvrste še pevci. Posebno veselje imam pri delu z mladimi rogisti. Ne samo zato, ker me tovrstna glasba spremlja od mladih nog — moj oče je bil godbenik v ruški pihalni godbi — pač pa, ker je res lepo delati z mladimi, ki se znajo navdušiti in tudi z voljo napredovati. Pred nami je namreč pomemben cilj. Prihodnje leto bo republiška revija lovskih pevskih zborov in rogistov v Beli krajini. Seveda bi na nji radi pokazali, kaj zmoremo.«

OBRAZI

VES SVET JE NJEGOVA DELAVNICA

Srečala sva se daleč na severu Evrope. Pod mogočnimi lipami, katerih krošnje varujejo slovenski dom v Stockholmu pred močnimi severnimi viharji, sva se pogovarjala o njegovem življenju in delu. Dolenjec je, doma z mokronoške strani in njegova govorica je prav po mokronoško počasna in premišljena. Po dolgih letih, ki jih je prebil v tujini, se je še upočasnila. Misel kot da že preleti ves nebeški svod po dolgem in počez, preden se združi s pravo besedo. Tako je pač, če človek le poredkoma sreča Slovence, če je njegovo delovišče širni svet in če mora biti vsak trenutek pripravljen za več mesecev odpotovati v Tunis ali Ameriko, v Honkong ali v Južno Afriko. Tudi na Balkan ga kdaj zanese službena pot in tedaj se za nekaj dni oddanne med dolenjskimi griči.

Božo Lamovšek je sedaj po poklicu monter in serviser tiskarskih strojev znane švedske firme Solnaoffset. Že ko ga je pred kakimi tridesetimi leti pot iz rodne Kostanjevice pri Mokronogu po končani osnovni šoli vodila v svet, si je želel pridobiti tehnično izobrazbo, vendar takrat ni šlo vse po načrtih. Doma je bil s kmetije, v družini je bilo veliko otrok in na ugodno priložnost pač ni mogel čakati. Sprejeti je moral prvo ponujeno možnost in tako je postal knjigovez pri Ljudski pravici v Ljubljani. Ta posel ga ni nikoli prav veselil in iskal je možnosti, da si razširi svoje znanje in izobrazbo. Ker teh možnosti ni bilo, se je, tako kot mnogi drugi mladi ljudje v tistem času, leta 1966 podal najprej v Zahodno Nemčijo, od tam pa naprej na Švedsko. Tudi tam mu ni bilo takoj vse z rožicami posiano. Izobrazbo, ki jo ima sedaj, delovne izkušnje in pa razgibano in dokaj donosno delo, ki ga sedaj opravlja, si je priboril postopoma in z velikim trudom.

Božo je ves predan tiskarstvu in tiskarskim strojem, zlasti tistim velikanskim hrumečim strojem, ki nepretrgoma požirajo ogromne bale papirja in bruhajo nepretrgoma, iz dneva v dan, potiskane časopisne strani. To so rotacije, ki jih uspešna švedska firma namešča na vseh koncih sveta. In z njimi potuje Božo kot inštruktor montaže in prvega zagona, pa potem še kot serviser, če je po določenem času obratovanja treba še kaj uravnati. To pa je priložnost, da se spozna s številnimi tujimi deželami, z različnimi ljudmi, jeziki, rasami in sistemi. S sabo pa vedno nosi fotografsko kamero. Fotografira tuja mesta in ljudi, znamenitosti in prizore iz vsakdanjega življenja. »Za spomin pa tudi za dokaz mi bodo ti posnetki,« pravi Božo, »saj mi sicer ne bo nihče verjel, kje vse sem potoval in kaj vse sem videl.« Ta njegova fotografska zagnanost pa mu je včasih tudi že škodila. So režimi na tem svetu, ki jim je že vsak tujec s fotografskim aparatom skrajno sumljiv. Nekoč ga je v Gdansku potegnila s sabo množica ljudi. Sledil ji je in še preden se je dobro zavedel, da je med demonstranti, so množico počez in po dolgem presekali do zob oboroženi policijski avtomobili. Znašel se je v obroču, potem v policijskem kombiju in končno za rešetkami in na dolgotrajnih zaslišanjih. Fotografski aparat, s katerim pa takrat ni napravil nobenega posnetka, je bila glavna obremenitev. Potem pa še za policiste neverjetna zgodba: Jugoslovan, ki dela za švedsko firmo, s fotoaparatom med stavkajočimi poljskimi delavci. Zdel se jim je tako sumljiv, da so imeli švedski sodelavci kar precej dela, da so ga iztrgali iz rok poljskih preiskovalcev.

Službena pot je Boža Lamovška večkrat popeljala tudi v Jugoslavijo. Tudi tukaj je kot predstavnik tuje firme, ki namešča nove stroje za jugoslovanske kupce, doživel marsikaj. Njegova doživetja bi vsekakor koristila našim ekonomistom in gospodarstvenikom, ki se ubadajo z varčevanjem in s stabilizacijo. S čisto drugega zornega kota in z mnogoterimi izkušnjami od drugod se je moral pri nas soočiti z nemarnim in škodljivim ravnanjem do uvoženih strojev milijardnih vrednosti. Medtem ko so na enem koncu države delo komaj zmagovali z zastarelimi in iztrošenimi stroji in zaman prosili za uvozno dovoljenje, so se nove uvožene rotacije na drugem koncu kvarile pod milim nebom, da so potem stroški namestitve in popravila znesli vrtoglave vsote. Da potem ti stroji niso imeli dovolj dela, je pa že drugo poglavje.

Čeprav je Božo že skoraj dvajset let v tujini, potuje križem sveta še vedno z jugoslovanskim potnim listom. Sodelavci ga sicer nagovarjajo, da bi prevzel švedsko državljanstvo, vendar se Božo ne da. Tudi naš potni list ima v svetu ugled, zlasti v državah tretjega sveta. Do zapletov, ki nastanejo, če človek potuje med državami s tako različnimi sistemi, pa vsekakor prihaja. Trenutno je najbolj nerodno, če mora potovati v Južno Afriko ali v Izrael, kajti vrata v številne druge države se mu potem avtomatsko zapro.

Pa še zaradi ene stvari Božo ostaja zvest jugoslovanskemu potnemu listu. V rodni Dolenjski ga čaka parcela, na kateri namerava nekoč postaviti svoj dom. Kdaj se bo vrnil za stalno v domači kraj, Božo sicer ne more reči, za trdno pa ve, da se bo enkrat odpovedal širnemu svetu in ga zamenjal za mir med dolenjskimi griči. Takrat bo lahko pripeljal s sabo tudi kakšen tiskarski stroj in delovna organizacija, ki bo dobila v svoje vrste tako izurjenega strokovnjaka, bo res lahko vesela.

TONE JAKŠE

VSAKDANJI KRUH NA TISOČ NAČINOV

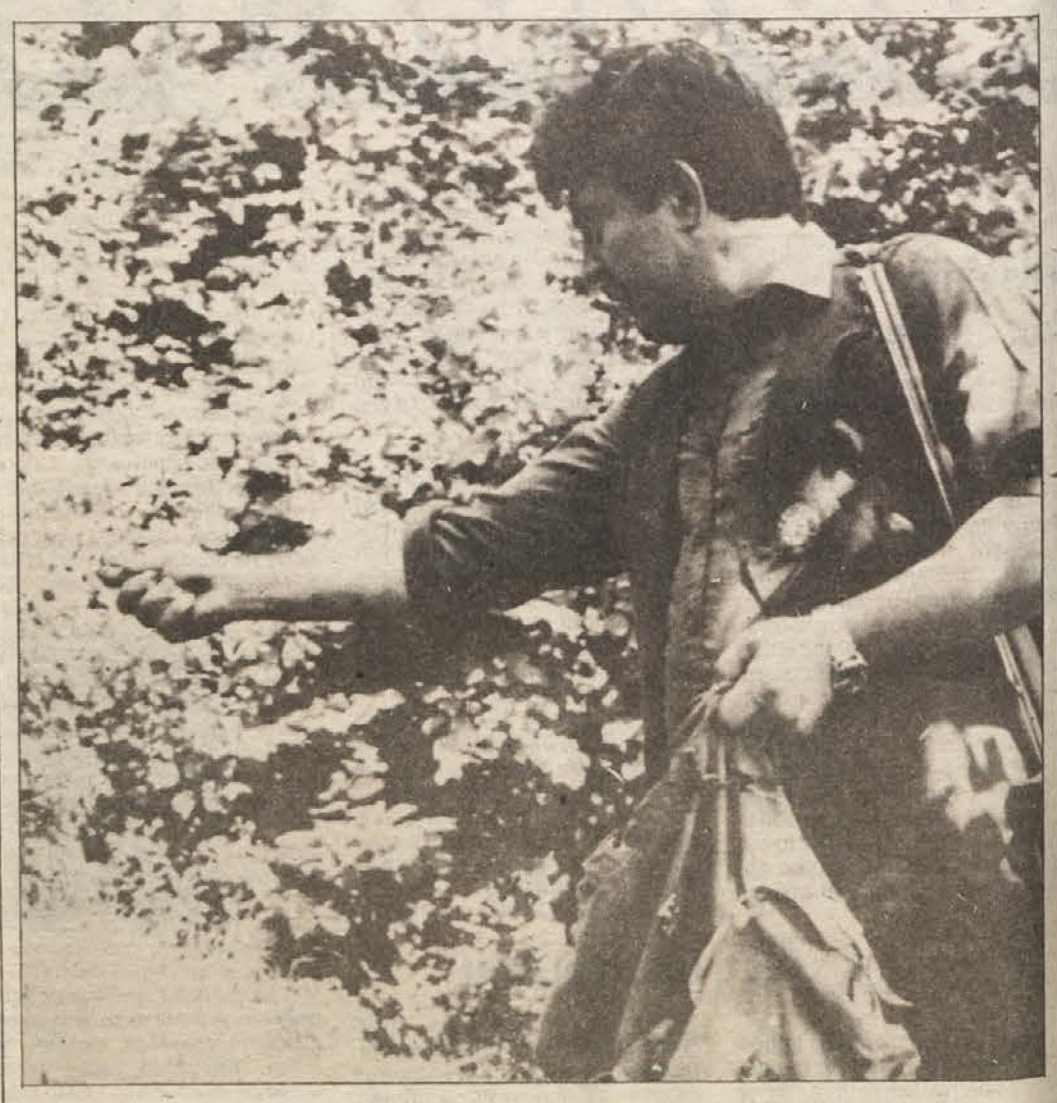

LOVCI — ČUVARJI NARAVE

Marjana Dajčmana iz Gabra pri Semiču je težko dobiti doma. Če ga ni v semiški Iskri, kjer je zaposlen kot razrezovalec materiala, je skoraj zagotovo v gozdu. Marjan je namreč že 9 let, torej od takrat, ko je naredil lovski in čuvajski izpit, lovski čuvaj v lovski družini Smuk. Čeprav bi kdo mislil, da je to zanj le konjiček, pa pomeni za Dajčmana zvrhano mero obveznosti in odgovornosti. To je, skratka, delo, pri katerem mora biti prav tako zbran kot pri tistem v Iskri. In četudi bi si z zaslužkom, ki ga dobi kot čuvaj, rezal kaj tanko rezino kruha, Marjan spoštuje čuvajsko službo, je ponosen nanjo in jo opravlja tako skrbno, da bi ga lahko postavili za vzor marsikateremu lovcu. In za vse to delo do letos ni dobil niti dinarja. V letošnjem letu bo prvič dobil simbolični honorar, ki bo za celoletni trud znašal 30 tisočakov.

Tudi tokrat smo ga dobili na enem od dveh krmišč, ko je s koruzo krmil divje prašiče. Delo lovskega čuvaja namreč ni, kot si nekateri zmotno predstavljajo, le preprečevanje krivolovov. Marjan vsak drugi dan prinaša divjim prašičem koruzo na krmišča, vodi akcijo za krmljenje srnjadi, kot vodja sektorja pa tudi skrbi, da so njive lovske družine na gozdnih jasah posejane z repo in koruzo. Te njive posejejo lovci zato, da ima divjad, ko prihaja na prezimovanje s Kočevskega Roga na območju semiške lovske družine, kjer je manj snega, dovolj hrane. Lovci pridelka na teh njivah ne poberejo, pač pa ga pustijo, da si ga živali same izkopljejo. S tem preprečujejo, da divjad kmetom ne dela škode po njivah.

»Za razliko od njiv v dolini Kolpe, predvsem od Starega trga do Vinice, ki kljub ograji niso varne pred divjačino, pri nas skoraj ni primerov, da bi živali kmetom uničile pridelek. To pa je predvsem po zaslugi naših njiv na jasah. Če že pridejo divji prašiči v dolino, jih s skupnimi lovi preženemo. Za škodo, ki jo na lovsko družino prijavijo kmetje, odštejemo letno le okrog 50 tisoč dinarjev,« pripoveduje Marjan. Kmetje sicer nimajo težav z loci, Marjan pa potoži o kmetu, ki že nekaj časa dela sive lase lovcem in gozdarjem. »Na Hribu nad Rožnim dolom ima kmet okrog 70 koz, ki se pasejo v gozdu in uničujejo smrekove in macesnove nasade, s tem da glodajo lubje, drevesa pa se potem posušijo. Čeprav mu je pašo domačih živali, ki ni dovoljena, gozdna inšpekcija prepovedala, opozorili pa smo ga tudi lovci, zaenkrat še ni prav nič zaleglo. Koze so uničile tudi repo na anši krmni njivi in vprašanje je, ali bo do zime zrasla nova. Najbolj nas je prizadelo, ko je kmetu zmanjkalo 17 koz, potem pa je namigoval na lovce, da smo mi krivi za to izgubo. Ne zaveda se, da gozd ni primeren za pašnik tudi zato, ker v njem grozi vrsta nevarnosti, ki se jih domače živali ne morejo ubraniti,« razlaga Dajčman.

Lovska družina Smuk, ki šteje 100 lovcev in upravlja z 8200 hektari lovne površine v semiški krajevni skupnosti, je ena največjih družin v Beli krajini in po Marjanovih zagotovilih tudi ena najbolj trdnih, povezanih. Dajčman ima pregled nad 3500 hektari velikim območjem na Vimolu, drugi čuvaj pa skrbi za nižinsko področje. Laiku se zdi nemogoče, da bi en sam človek lahko nadzoroval toliko hektarov pretežno gozdne površine, Marjan pa le zamahne z roko. Pozna vse poti, vsako stezo in marsikdaj zadostuje že bežen pogled, da ugotovi nepravilnost. Da pa ima vse to v mezincu, mora veliko časa prebiti v gozdu in Dajčmanu ni nikoli žal spanca, ko se že ob treh zjutraj odpravi na obhod v gozd, čeprav začne delati v dopoldanski izmeni. Pa tudi ko se ob 10. uri zvečer vrača s popoldanskega »šihta«, gre nemalokrat pogledat, če je na Vimolu vse v najlepšem redu. Poleti si pomaga z avtom, pozimi pa se mora zanesti le na svoje noge.

Semiški lovski čuvaj pravi, da bi moral biti vsak lovec tudi čuvaj. Priznava, da krivolovcev med člani lovskih družin tako rekoč ni, pred leti pa jih je še bilo nekaj. »Danes ima vsak toliko denarja, da lahko odkupi divjačino. Najde pa se še kateri, ki še vedno misli, da bo delal po starem, da si bo torej prilastil divjega prašiča ali kos divjačine. Vendar mora med nami veljati poštenje in red tudi zato, ker je bil še pred desetletjem ali dvema plan odstrela 10 glav srnjadi na leto, sedaj pa 80. Tako velik plan je težko doseči, če pa bi si nekateri prisvojili živali, bi bilo še veliko težje. Verjetno pri kom še tli želja po prisvajanju, kajti če bi bili vsi pošteni, lovskih čuvajev ne bi potrebovali,« pove Dajčman. Doda, da v glavnem zadostuje že to, če lovci vedo, da so lovišča nadzorovana in da zato ne morejo loviti na črno.

Marjan na svojem področju še ni odkril divjih lovcev, slišal pa je, da prihajajo v državno lovišče Medved, ki ima sedež v Kočevju, del pa ga leži tudi v semiški krajevni skupnosti. Ti lovci pridejo ponoči in z lučmi odkrivajo divjad. Še nikoli pa na svojem območju ni dobil nobenega, ki bi imel pri sebi žival in bi jo hotel utajiti. Našli so kožo od košute, niso pa mogli ugotoviti, kam je odšlo meso. Za čuvaja je zelo pomembno, da je povezan z lovci, to pa Dajčman nedvomno je. Pripomni, da bi tudi policija morala imeti več posluha za odkrivanje krivolova. »Nekaj prijav smo ji že dali, a je v glavnem tipala v temi.«

Čeprav na Marjanovem območju v glavnem vladata red in disciplina, pa je odkril tudi nekaj primerov, ko lovci niso imeli s seboj lovske knjižice ali v njej ni bilo vpisanega vstopa v lovišče. Če pozabijo lovsko knjižico, jih prijavi izvršnemu odboru lovske družine ali vodji lovsko-čuvajske službe. Knjižico tudi odvzame in dokler je lovec nima, ne sme z orožjem na lovišče. »Take primere obravnava disciplinska komisija lovske družine, ki je zelo stroga. Lovci se zavedamo, da moramo sami narediti red v svojih vrstah, če hočemo biti uspešni. Za tistega, ki išče le koristi, je bolje, da ga ni v zeleni bratovščini,« je odločen Dajčman.

M. BEZEK

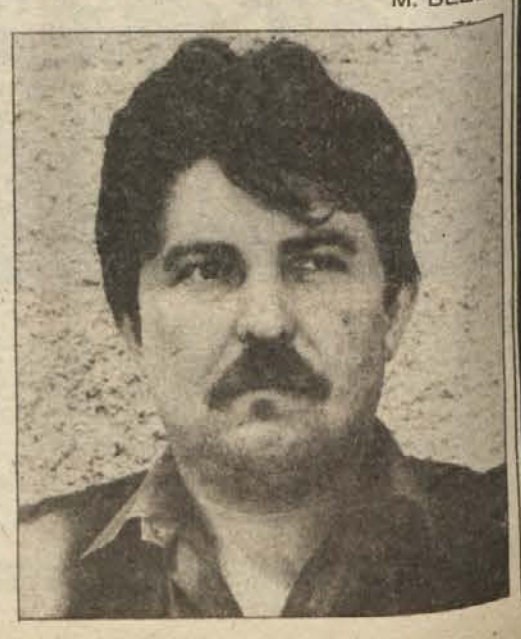

DVOJE NAGRAD

Ker se je pri določanju datuma, do katerega je bilo treba poslati rešene križanke na uredništvo, zapletlo, smo do tega ponedeljka prejeli kar po dvoje rešitev, predzadnje in zadnje križanke, zato smo dvakrat žrebali. Tako je za rešeno predzadnjo križanko žreb dodelil HELENI FRANKOVIČ iz Leskovca zanimivo mladinsko povest Smiljana Rozmana »Ta glavna Urša«, medtem ko je pri žrebanju reševalcev zadnje križanke imel največ sreče FRANCE SMOLE iz Ljubljane. Za nagrado bo prejel knjigo Janeza Švajncerja »Dež na Silvestrovo«.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljive najkasneje do 6. septembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

prgišče misli

Vsakdo je pač lahko samo na svoj način srečen.

V. BARTOL

Jezikovna neenakopravnost vodi k splošni narodni neenakopravnosti.

A. GLOSAR

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

POLMER · IZOLANT · SNOV ZA CEPLJENJE · PLOŠČA ZA TISKANJE SLIK · DL · KILOVOLT · ORGAN VIDA · PEVEC JEVREMOVIĆ · EDINA HČI · DELAVEC V TISKARNI

ZVEZDA REPATICA /ODDELEK KONJENICE

GR. DINASTIJA (POTOMCI SELEVKOSA)

EG. SVETI BIK · OKSID/AZ. SKUPINA LJUDI

MAJHNA MIŠ/ TRAVNIK · PRIPADNIK AM. NARODA/ FR. FILOZOF

KARLOVAC /ANALOGIJA

DL · VELIKA MNOŽICA · ODREZEK · GLINA/ DRŽAVA V ZDA · NAJETI DELAVEC ZA DAN/ TRAM

SNOV · KEPA ZEMLJE/ PREVOZ SLAME · PRIPAD. RUSKE KMEČKE STRANKE · IT. MESTECE (VINO)

RUDNINA (ZA PRIDOB. KOVIN) · MAKED. KOLO · kraj v j. Italiji(filozof. šola)/rim. boginja prirode

ZNIŽANJE NIVOJA · KOOR POJE TENOR/ MURSKA SOBOTA

TVOREC ISLAMA · IGRA NA KARTE

ČEŠKA PRITRDILNICA · BEG. TERME · GOSPODAR

Po 16 letih našel svoj zaklad

Mel Fisher je odkril enega največjih potopljenih zakladov doslej — Na tone srebra s španske galeje — Dragocenosti tudi za arheologe

Zadnje dneve julija sta potapljača Andy Matroci in Greg Wareham opravljala rutinske preglede morskih tal v Mehiškem zalivu. Plavala sta nad dnom v modro zelenih vodah in prisluškovala zvokom elektronske naprave, s katero sta ugotavljala gostoto dna. Take naprave uporabljajo v vojski za odkrivanje sovražnikovih min, pod morsko gladino pa služijo bolj vznemirljivemu početju — odkrivanju dragocenosti s potopljenih ladij, se pravi iskanju zakladov.

20. julija popoldne je naprava nad nekim koralnim grebenom začela silovito piskati. Potapljača sta odkrušila nekaj koral in presenečena zagledala motni sijaj srebra. Objela sta se in nato hitro splavala na površje ter ljudem na krovu ladje, ki ju je spremljala, sporočila, da sta našla zaklad.

Res sta ga našla. Zdaj se že ve, da je bil tistega dne kakih 60 km zahodno od Key Westa odkrit najverjetneje največji potopljeni zaklad vseh časov, vreden po približnih ocenah najmanj 120 milijard dinarjev. Tolikšna naj bi bila vrednost srebra, dragih kamnov in zlatnikov. Z najdbo je bilo kronano dolgotrajno iskanje zaklada potopljene španske galeje Nuestra Senora de Atocha, ki je potonila leta 1622 med divjanjem silovitega viharja.

Vso akcijo je vodil 62-letni Mel Fisher, zagrizen iskalec potopljenih zakladov. Na lov za bajnim zakladom s španske galeje se je prvič odpravil pred 16 leti. Po šestih letih iskanja je izgubil najstarejšega sina in snaho, ki sta se pri potapljanju utopila. Iskanje zaklada ga je pripeljalo na rob finančnega poloma in le nekaj najdb z drugih potopljenih ladij ga je rešilo, da je dočakal dan zmagoslavja. Z njim vred pa so slavili tudi člani posadke in vsi tisti, ki so dosedanje akcije finančno podpirali in morda že opustili vsakršno upanje, da bodo kdaj dobili kaj drobiža nazaj za vložen denar.

Ko se je razvedelo za odkritje potopljene galeje, so se pregreli telefoni, svetovno časopisje se je razpisalo, snemalci so pohiteli na kraj dogodka, skratka ves svet je prisluhnil srečnemu, a redkemu dogodku, o katerem sanja na tisoče iskalcev zakladov po svetu, doživi pa ga le malokateri, običajno le tisti najbolj vztrajni in finančno dovolj podprti.

Mel Fisher je takšen vztrajnež. Vedel je za galejo Atocha, ki je 1622. leta odplula iz Havane proti pristanišču Cadiz z bajnim tovorom na krovu. Pomorske kronike pišejo, da je tovorila 300 kg zlata, 1.038 srebrnih palic in 250.000 srebrnikov, težkih skupaj 24 ton. Poleg teh dragocenosti je bilo v ladijski blagajni tudi premoženje 43 bogatih Špancev, ki so potovali na tej ladji. Torej je bila Naša gospa iz Atoche, kot bi prevedli špansko ime galeje, zares vredna zasledovanja. Mel Fisher jo je zagrizeno iskal.

Leta 1973 je našel prvo sled. V plitvih vodah je naletel na 3 srebrne palice in sidro nesrečne španske galeje, nato pa je polnih 12 let križaril nad območjem, kjer naj bi bila galeja potonila, in iskal osrednji del zaklada. Marsikdo bi obupal in se zadovoljil s tistim, kar je našel. Fisher se ni. Končno pa tudi ni smel pustiti na cedilu podjetja, ki je zraslo na njegovo pobudo. Za iskanje zakladov je namreč treba veliko denarja in precej izkušenih ljudi. Fisher je ustanovil podjetje Treasure Salvors, denar pa zbral z vseh vetrov, kdor je bil pač pripravljen tvegati in vložiti denar v nezanesljivo početje. Zdaj je jasno, da je bil denar dobro vložen.

Najdba namreč ni samo goli zaklad materialne vrednosti. Skoraj enake vrednosti, kot so žlahtna kovina in dragulji, je sama galeja. Strokovnjaki menijo, da je odkritje tudi pravi arheološki zaklad, zato vse nadaljnje dviganje zaklada poteka nekoliko drugače, kot je bila navada pri iskalcih potopljenih zakladov. Potapljači se svojega posla lotevajo tudi s kamero in metrom in beležijo lego vsakega predmeta, ki ga tudi fotografirajo. Tako zbirajo dokumentacijo, katere vrednost znajo ceniti arheologi. Fisherjevo iskanje potopljenega zaklada je tako nekaj več kot samo ropanje žlahtnih kovin in dragega kamenja.

»Ne gre le za pobiranje dobrin, ampak tudi za nekakšno mešanico znanstvenega raziskovanja in iskanja zaklada,« pravi morski arheolog Duncan Mathewson, ki je eden od članov dokaj številne posadke. Ker je galeja zelo dobro ohranjena, bodo iz njenih ostankov arheologi in zgodovinarji zvedeli veliko dragocenih podatkov o načinu gradnje ladij, o življenju in delu na španskih galejah ter sploh o kulturnem utripu španskih prekomorskih kolonij.

Odkrita galeja je za arheologe kot »nedotaknjena časovna škatlica«, ki v naše čase in našemu znanju prinaša delček nevrnljivo minulega. Mathewson primerja najdbo celo z odkritjem Pompejev in Tutankamonove grobnice.

Najbrž gre pri tem za nekaj preveličevanja, a če je galeja res takšen arheološki zaklad, potem je v srečni najdbi tudi nekaj nesreče. Iskalci zakladov, naj bodo tudi nekoliko bolj razgledani, kot so Fisherjevi, iščejo v prvi vrsti le tisti pravi zaklad, ki ima takojšnjo ceno na trgu, manj pozornosti posvečajo tistemu, kar zaenkrat nima cene, obogati pa ne samo najditelje, ampak tudi vse človeštvo. To pa so nova spoznanja.

MiM
(Vir: Newsweek)

Nadležna luna

Polna luna vpliva na porast nasilja

Odkar so objavili rezultate najnovejših statističnih raziskav, strokovnajki za kriminal na ameriških policijskih postajah zelo skrbno spremljajo spreminajnje mesečevih men. Statistika je namreč pokazala, da se v obdobju polnega meseca močno poveča število posilstev, oboroženih ropov in roparskih napadov. V New Yorku so zabeležili, da se v obdobju rastočega meseca podvoji število podtaknjenih požarov. Raziskava, v katero so zajeli celotno ozemlje ZDA, pa je pokazala, da se poveča število umorov kar za polovico.

Vendar pa statistične številke ne govore nič novega, saj so ljudje na mesec vedno gledali kot na povzročitelja mnogih nadlog in bolezni. Danes razmišljanje o vplivu meseca na ravnanje ljudi ni več obsojeno kar na hitro kot navadno vraževernošt.

Profesor farmakologije dr. Ralph W. Morris je odkril, da polna luna izziva močnejše delovanje encimov in hormonov, dviga krvni tlak in pulz ter da pospešuje presnovo v človeškem organizmu. Posledice takšnega dogajanja v človeku so lahko pokanje želodčnih čirov, srčni napadi, epilepsije, krči, paralize. Če mesec sproža takšne pojave, potem bi bilo mogoče odkriti tudi razloge za povečano agresivnost pri ljudeh, ki so nagnjeni k agresivnemu ravnanju, tudi v procesih, ki jih polna luna spodbuja v telesni kemiji.

Varčna hiša

Svetovna rekorderka pri energetski varčnosti

Japonci so znani varčevalci. Njihovi avtomobili požro manj bencina kot drugi, električni aparati, ki jih naredijo, so prav tako energetsko nezahtevni, vsakršno porabo razumno omejijo na najboljšo možno mero. Nič nenavadnega ni torej, če so ta svoj način življenja in sposobnost prenesli tudi v gradbeništvo in skonstruirali super varčne zgradbe.

Gradbeno podjetje Obajaši gumi je izdelalo prototip takšne izjemno varčne hiše, in sicer so postavili v mestecu Kijose, nedaleč od Tokija, trinadstropno poslovno zgradbo. Zgradba je narejena iz betona, vendar vsa prekrita s steklenim zidom. Posebnost tega zidu je, da so ga konstruktorji nagnili pod kotom 5 stopinj in s tem dosegli, da poleti v visokem dnevu odbija sončne žarke, se pravi, da stavbo hladi, pozimi pa toplotne žarke vsrkava in s tem stavbo ogreva.

Toda to je le ena od energetskih varčevalnih iznajdb. Na streho so jih načrtovalci spravili še nekaj: različne sončne celice, zbiralce deževnice, agregate za izrabo vetra in razlik med nočno in dnevno temperaturo.

Vse skupaj je zgradbo naredilo tako varčno, da se nobena na svetu ne more primerjati z njo. Je torej absolutni energetski varčevalec. Zanimivo pri vsem tem pa je, da gradnja ni bila bistveno dražja, saj stane le za petino več kot podobne poslovne zgradbe, ki so energetsko precej bolj požrešne.

Nad požare z oblaki

Kako pogasiti gozdne požare velikih razsežnosti v težko dostopnih in neobljudenih krajih

Letos so pri nas, v sosednji Italiji in Grčiji ter v Franciji zagoreli številni gozdni požari, ki so pogoltnili na hektare gozdov in povzročili veliko škodo, katere posledice bo čutiti poldrugo stoletje. Gorelo je na otokih, ob obali, na celini, ponekod na izredno težko dostopnih krajih, kar je dodatno oviralo gašenje in omejevanje gozdnega požara. V takih razmerah se je pokazalo, kako koristna naprava je posebno gasilsko letalo, ki učinkovito pomaga gasilcem na tleh.

Požare smo pri nas dokaj uspešno gasili in omejevali. V svetu pa prihaja tudi do gozdnih požarov velikanskih razsežnosti, pred katerimi so gasilci brez moči in jim tudi z letali niso kos. Predvsem gre za velikanske gozdne požare v prostranstvih sibirske tajge in kanadskega severa. To so neobljudeni in težko dostopni kraji. Ko požar izbruhne in bi ga bila še lahko pogasiti, nihče ne ve zanj. Opazijo ga običajno šele, ko zavzame take obsežnosti, da ga ni mogoče več pogasiti.

V Sovjetski zvezi so strokovnjaki začeli razvijati poseben način gašenja velikanskih gozdnih požarov. Ugotovili so namreč, da se nad območjem požarov tvorijo oblaki, v katerih je nekaj tisoč ton vode. Vode je za gašenje torej dovolj, treba jo je le izliti na goreči gozd. In prav to se da narediti tako, da oblak »posejejo«, kot temu pravijo, s posebnimi kemičnimi snovmi, ki spodbujajo tvorbo dežnih kapelj.

V zadnjih letih so v Sovjetski zvezi opravili nekaj poskusov. Zasejali so oblake v bližini požara in čez 10 do 12 minut se je iz njih izlil obilen dež, ki je pogasil požar.

Pri sejanju oblakov je važno predvsem to, da oblake zasejejo pravi čas, da dež pade tja, kjer opravi največ koristnega dela.

Ljudje, ki nimajo prijateljev, so ljudožerci lastnih src.

F. BACON

Alkoholik je človek v stiski z nezadostno oceno iz umetnosti življenja.

J. RUGELJ

ITPP — Industrija termičnih aparatov, žičnih tkanin in plastike p. o. Ribnica, Šeškova 17

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. 2 razvojna tehnologa
2. 3 orodjarje

Pogoji:

Pod 1:
— višja oziroma srednja izobrazba tehnične smeri
— odslužen vojaški rok
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Pod 2:
— končana ustrezna poklicna šola
— odslužen vojaški rok
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Delovno razmerje bo z izbranimi kandidati sklenjeno za nedoločen čas, z obveznostjo opravljanja poskusnega dela tri mesece.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave v osmih dneh po objavi na naslov: ITPP Ribnica, Šeškova 17 (z oznako: »za komisijo za delovna razmerja«).
Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po končanem izbirnem postopku.

569/35-85

OBVESTILO O DERATIZACIJI

(zastrupljanju podgan in miši)

V OBČINAH ČRNOMELJ, METLIKA, TREBNJE, KRŠKO, BREŽICE IN NOVO MESTO

Po odlokih o obvezni splošni deratizaciji v občinah Črnomelj, Metlika, Trebnje, Krško, Brežice in Novo mesto bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto opravil obvezno deratizacijo (nastavljanje zastrupljenih vab) na območju v odloku citiranih naseljih v dneh od 2. 9. 1985 do 15. 12. 1985.
Program in načrt deratizacije za posamezno občino kot tudi točna navodila in opozorila bodo objavljena pravočasno in povsod, kjer bomo izvajali deratizacijo.

Zavod za socialno medicino
in higieno Novo mesto
Mej vrti 5, telef. 21-253

566/35-85

Delavski svet Metalne Maribor, TOZD Tovarna lahkih konstrukcij Krmelj,

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

Vodenje tehničnih služb

(ni reelekcija)

Poleg zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:
— da imajo visoko izobrazbo tehnične smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
— da imajo opravljen strokovni izpit za izvajanje investicijskih del,
— aktivno znanje enega svetovnega jezika.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.
Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: »Metalna« Maribor TOZD Tovarna lahkih konstrukcij Krmelj, 68296 Krmelj, s pripisom »za komisijo za delovna razmerja«.
Vsi kandidati bodo v roku 30 dni po končanem zbiranju vlog pisno obveščeni o izbiri kandidata.

568/35-85

Priznani zahodnonemški firmi lahko zaupamo

Motorne žage »DOLMAR« 113 so izredno praktične, srednje velike, težke le 6,5 kg, opremljene z blažilci vibracij po D2M sistemu. Dolžina meča 45 cm, moč 2,2 KW (3 KS)

Servis zagotovljen — ugodne cene!

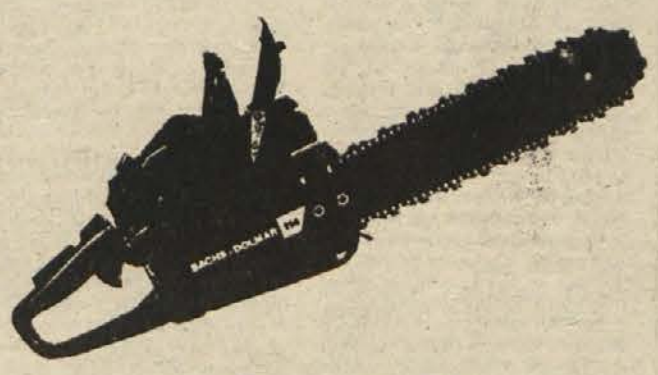

metalka
BLAGOVNICA LJUBLJANA

Lahko si prvi v državi, a boš doma šele četrti

Tako pravijo odbojkarji Pionirja ob pripravljeni prednostni razvrstitvi športnih panog v Novem mestu — Kdaj konec zdrah v novomeškem športu?

NOVO MESTO — Vse kaže, da se novomeškemu športu ponovno obeta zelo vroča jesen. Krivca ni potrebno posebej iskati. Predlagana metodologija za opredelitev športnih panog v novomeški občini namreč že dalj časa povzroča vročo kri v mestu ob Krki, prekipelo pa je, ko so bili opravljeni prvi izračuni. Mesta v prioriteti, ki prinaša denar, podporo in vrsto drugih ugodnosti so le za tri športe in izračuni pa so pokazali, da so to kolesarstvo, atletika in rokomet. Pričele so deževati pripombe in obsodbe, o njih in njihovi upravičenosti pa nekoliko kasneje.

Poglejmo najprej »izide«. Po izračunu osnovnih kriterijev in seštevku točk, ki jih prinašajo dosedanji rezultati v posamezni panogi, je bil skupen vrstni red tak: 1. kolesarstvo 1.638,3 točke, 2. atletika 1.503,3, na 3. mestu je rokomet s 1.389,2 točke, 4. je odbojka (1.056,7), 5. košarka (977,5), 6. smučanje (826,7), da ne naštevamo v nedogled. Prednostni športi v Novem mestu naj bi torej bili kolesarstvo, atletika in rokomet. Določili so jih kriteriji, ki so jih sprejeli delegati zborov skupščine TKS, drugo vprašanje pa je, kako ohlapni so ti kriteriji ter kako in koliko se je dalo v njihovih okvirih pridobivati ali izgubljati točke, ki so odločale o razvrstitvi. Sicer pa, kaj bi se šli skrivalnice! Najbolj glasni in nezadovoljni so odbojkarji. Ni jih v prioriteti, čeprav so — roko na srce, sliši se zares čudno— ta hip edini zvezni ligaš na Dolenjskem. Ligaš, ki bi se rad v letu, dveh prebil celo v I. zvezno ligo.

»Jasno nam je,« pravijo novomeški odbojkarji, »da si kolesarji po organiziranosti, delu in uspehih nedvomno zaslužijo najvišje mesto, strinjamo se tudi, da je v prioriteti atletika, zanima pa nas, kako se je v to skupino prebil rokomet. Čeprav je po drugi strani res tudi tole: v sprejetem predlogu metodologije za opredelitev prednostnih športnih panog je kot posebna zahteva zapisano, da morata biti med tri prednostne uvrščeni dve panogi, ki sta opredeljeni kot kolektivni (igre z žogo), in ena, v kateri je poleg ekipnega možen tudi posamičen uspeh.«

Ali to pomeni namig, naj iz prednostnih športov izpade atletika in ob kolesarstvu prepusti prostor rokometu in odbojki? Upajmo, da ji takšnega absurda v novomeškem športu ne bomo privoščili, poglejmo raje še nekaj pripomb, ki so jih ob opredelitvi novomeških prednostnih panog zapisali v OK Pionir.

Odbojkarji pravijo, da jih je strokovna komisija, ki je pripravljala točkovni izračun, oškodovala v več primerih. Tako naj bi jih bili prikrajšali pri oceni kadrovske strukture v novomeški odbojki, ki je navzlic temu, da ekipo vodi prof. Vladimir Janković, bivši zvezni trener in selektor državne reprezentance, po mnenju komisije le »zadovoljiva«. Podobno naj bi bila komisija napak ravnala pri oceni kriterija o organiziranosti in potem še kvalitete, saj ni upoštevala rezultatov republiške mladinske in kadetske selekcije. Tudi število kategoriziranih športnikov v novomeški odbojki po mneju izvršnega odbora kluba zasluži kaj več od ocene »zadovoljivo«. Med drugim so odbojkarji zapisali še tole:

»Vsi dosedanji uspehi in dejstvo, da je danes odbojka daleč najkvalitetnejši ekipni šport v občini, tej panogi ne dajo možnosti, da se uvrsti med prednostne. Obstoječi kriteriji in merila so celo takšni, da odbojka ne bi prišla v novomeško prioriteto niti, če bi osvojila 1. mesto v I. zvezni ligi in naslov državnega prvaka. To pa je že na meji popolnega nesmisla. Današnji sistem ima toliko odklonov in deformacij, da o objektivnem točkovanju ne more biti govor. Tako pa nič čudnega, da je prišlo do povsem nelogične razvrstitve športnih panog, ki jih objektivni poznavalec športa ne more sprejeti!«

Kakšen tehtnejši komentar na vse to si prihranimo za kasneje, ko bodo na očitke odgovorili tisti, katerim so namenjeni. Naposled bomo morali le postaviti vprašanje o odgovornosti za razmere v novomeškem športu. Krivili smo posameznike, na njihova mesta postavljali nove, a se zdi, da se je kaj malo spremenilo, da je bilo zatišje le navidezno. Kajti še zmeraj je več nezadovoljnih, kot zadovoljnih. Celo med tistimi športi, ki jim je uspelo prebiti se med prioritetne. Letošnja jesen bo torej zagotovo vroča, a bojimo se, da ne le letošnja in ne le jesen.

BOJAN BUDJA

Tokrat mlajši reševali čast

Uspela dvodnevna tekmovanja za »Veliko nagrado Krke« — Gostiteljem zmage le v mlajših kategorijah — Eržen republiški prvak

NOVO MESTO — Čeprav brez Papeža, Smoleta, Pavliča, Lampiča in še nekaterih najboljših jugoslovanskih kolesarjev, ki ta čas nastopajo na svetovnem prvenstvu v italijanskem Trevisu, je dvodnevna kolesarska prireditev v Novem mestu, ki je tokrat prvič štela za »Veliko nagrado Krke«, nedeljska dirka sta še za republiško prvenstvo, dobro uspela. Prek sto kolesarjev iz Jugoslavije, Avstrije in ČSSR je na Grm, Drsko in v nedeljo ob krožno progo med Novim mestom in Otočcem privabilo številne gledalce, ki so bili priča razburljivim in kvalitetnim dirkam.

Po pričakovanju so v članski konkurenci ob oslabljeni domači vrsti vodili glavno besedo kolesarji Save, Roga in Astre, medtem ko so v mlajših kategorijah novomeški kolesarji dokazali, da bodo dostojni nasledniki svojih starejših klubskih kolegov. To še posebej velja za pionirski vrsti, ki sta letos tako v posamični kot ekipni razvrstitvi izgubili vsega eno tekmo.

Rezultati:

12. dirka okoli Grma — pionirji B: 1. Mervar, 2. Badovinac, 3. Ravbar (vsi Krka); pionirji A: 1. Fink (Krka), 2. Škerlj (Grosuplje), 3. Šturm (Metlika), mlajši mladinci: 1. Zaletelj, 2. Šmajdek (oba Krka), 3. Jakomin (Rog); starejši mladinci: 1. Božič (Krka), 2. Bonča (Sloga), 3. Zorman (Sava); člani: 1. Povirk, 2. Penko, 3. Žaubi (vsi Rog);

3. nočni kriterij okoli Drske — mlajši mladinci: 1. Ječnik (Sava), 2. Sirnik (Rog), 3. Golob (Sava); starejši mladinci: 1. Bonča (Sloga), 2. Božič (Krka), 3. Zorman (Sava); člani: 1. Povirk, 2. Penko, 3. Žaubi (vsi Rog),... 7. Novak, 8. D. Papež (oba Krka);

8. dirka za memorial Milana Novaka in prvenstvo SRS, ekipno in posamično: pionirji A (36 kilometrov): 1. Eržen (Krka), 2. Bizjan (Astra), 3. Škerlj (Grosuplje); ekipno: 1. Krka, 2. Grosuplje, 3. Metlika; pionirji B (18 kilometrov): 1. Perger (Branik), 2. Mervar (Krka), 3. Vergot (Metlika); ekipno: 1. Krka, 2. Metlika, 3. Branik; mlajši mladinci (72 kilometrov): 1. Zupanc (Rog), 2. Zaletelj (Krka), 3. Golob (Rog); ekipno: 1. Rog, 2. Krka, 3. Soča; starejši mladinci (108 kilometrov): 1. Bonča (Sloga), 2. Lapajne (Sloga), 3. Hoferica (Žilina ČSSR); ekipno: 1. Sloga, 2. Astra, 3. Hrastnik; člani (162 kilometrov): 1. Žaubi (Rog), 2. Šebenik (VP Kranj), 3. Polanc (Sava),... 7. Novak (Krka); ekipno: 1. Astra, 2. Krka itd.

Skupna razvrstitev za »Veliko nagrado Krke« — mlajši mladinci: 1. Ječnik (Sava), 2. Zaletelj (Krka), 3. Golob (Rog); starejši mladinci: 1. Bonča (Sloga), 2. Božič (Krka), 3. Premužič (Rog); člani: 1. Žaubi (Rog), 2. Šebenik (VP Kranj), 3. Penko (Rog) itd.

Ob koncu je potrebno dodati, da je velika vročina na nedeljski dirki, ki je potekala na progi, koder so pred poldrugim mesecem vozili udeleženci balkanskega kolesarskega prvenstva, terjala precej odstopov, pa tudi poprečna hitrost najboljših je bila nekolikanj pod pričakovano. Zato pa je bilo z organizacijske strani storjeno vse, da je prireditev uspela, stoodstotno je bilo ob popolni zapori cest poskrbljeno tudi za varnost tekmovalcev, čeprav je bilo prav na račun zaporę slišati tudi nekaj pripomb občanov, ki so bili prikrajšani za predvidene izlete ali poti. Letošnjo prireditev za »Veliko nagrado Krke« je pripravilo KD Krka pod pokroviteljstvom tovarne zdravil ter krajevnih skupnosti Grm in Drska.

B. B.

DVA DNI ZANIMIVIH BOJEV — Novo mesto je v soboto gostilo prek sto kolesarjev iz Jugoslavije, Avstrije in ČSSR, ki so se v treh dirkah pomerili za »Veliko nagrado Krke«, nedeljska memorialna dirka na krožni cestni progi med Novim mestom in Otočcem pa je štela tudi za letošnje republiško prvenstvo. Posnetek je z nedeljskega starta mladincev na Glavnem trgu. Obrazi so bili čez uro, dve neprimerno bolj kisli, saj je tekmovalce pričela zdelovati huda vročina. (Foto: B. Budja)

TENIŠKI TURNIR VUJOŠEVIĆU

NOVO MESTO — Na teniških igriščih v Portovaldu je bil pred dnevi klubski turnir za avgust. Med 34 posamezniki so bili v četrtfinalu doseženi tako rezultati: Vujišević — A. Wachter 6:1, 4:6, 6:2; Uhl — Frelih 6:1, 6:4; Šefman — Šekoranja 6:2, 6:3; Stokanović — S. Turk 6:1, 6:1; polfinale: Vujošević — Uhl 2:0 (q.o.), Stokanović — Šefman 7:6, 6:3; finale: Vujošević — Stokanović 2:6, 6:2, 6:2. V igri dvojic sta v polfinalu Splichal in Stokanović ugnala Gričarja in Poredoša s 6:1 in 6:1, S. Turk in J. Turk pa Uhla in Wachterja s 3:6, 6:4 in 6:2. Finale: Splichal, Wachter — S. Turk, J. Turk 6:4, 6:2. Konec tedna bo na teniških igriščih odprto prvenstvo Novega mesta z udeležbo nekaterih najboljših slovenskih tenisačev.

TEKSTOR PRVAK NA OVIRAH

CELJE — Sandi Tekstor je dvema srebrnima medaljama z republiškega prvenstva za starejše mladince dodal še naslov prvaka in eno drugo mesto med maljšimi. Na republiškem prvenstvu v Celju je zmagal v teku na 110 m z ovirami s časom 16,15 s, drugi pa je bil v teku na 300 m z ovirami z osebnim rekordom 40,56 s. Srebrno medaljo je v teku na 400 m osvojil Žulič (50,82 s), drugo in tretje mesto pa sta osvojila metalca kladiva Macedoni (40,76 m) in Markelič (39,48 m). Starejši in mlajši mladinci so letos zbrali na republiških prvenstvih več medalj kot kdajkoli pred tem. Osemnajst mladih Novomeščanov je stalo na zmagovalnih stopnicah, od tega 5 na najvišji, 8 na drugi in 5 na tretji.

J. P.

Večji naskok Omerzela?

V nedeljo v Krškem nadaljevanje DP v speedwayu

KRŠKO — V nedeljo, 1. septembra, ob 16. uri bodo na stadionu Matije Guca v Krškem spet zahrumeli motorji, kajti AMD Krško je organizator četrte dirke za državno prvenstvo v speedwayu. Ker sta prav na vrhu lestice najboljših jugoslovanskih speedwayistov domačina Omerzel in Zibert, prireditelji pričakujejo dober obisk.

V krajšem premoru med tretjo in četrto dirko za državno prvenstvo so najboljši tekmovalci speedwaya zastopali jugoslovanske barve na mednarodnih speedwayskih dirkah v Belgiji in na Nizozemskem. Omerzel, Gerjevič in Pavlic so v moštveni vožnji dosegli delitev 3. mesta, med posamezniki pa se je najbolje odrezal Krešo Omerzel. Na mednarodni pozivni dirki na Nizozemskem, ki je bila pod reflektorji, kar je za naše razmere dokaj nevsakdanje, naši tekmovalci niso posegli po vidnejših uvrstitvah.

Poglejmo si pobliže lestvico vodilne trojke za DP: 1. Krešo Omerzel (42 točk), 2. Jože Žibert (39 točk) in 3. Zvonko Pavlic (36 točk). Vsi trije so še kako resni kandidati za najvišji naslov državnega prvaka. Najmočnejši motiv ima gotovo Omerzel, ki se mu je lani naslov izmaknil za las. Preložan Pavlic je med najbolj nadarjenimi dirkači speedwaya pri nas in je zadnje leto tudi ves čas pod vrhom, nanj pa se še ni vzpel, kot je to že uspelo Žibertu, ki tiho, a vztrajno razmišlja o ponovni osvojitvi prvenstva. Tudi zato v nedeljo v Krškem nihče ne pričakuje veliko taktiziranja, ampak predvsem neizprosen boj za zmago v vsaki vožnji.

P. P.

Primc dvanajsti na EP

Igor Primc za 8 metrov in pol zaostal za svojim letošnjim najboljšim dosežkom — Popravni v Avstraliji?

NOVO MESTO — Državni rekorder v metu diska Igor Primc na evropskem prvenstvu v Cottbusu ni imel sreče. Po letošnjih rezultatih bi se moral uvrstiti nekje od 5. do 7. mesta, toda po dopoldanskem uspešnem nastopu v kvalifikacijah, ko se je z desetim rezultatom uvrstil v finalni del, je popoldne imel smolo. S prvimi tremi meti bi se moral uvrstiti med osem najboljših, ki so nato lahko opravili še tri mete in si razdelili medalje. Žal pa sta prva dva njegova meta padla izven predpisanega segmenta za met diska, s čimer je njegova usoda na EP postala odvisna od tretjega mesta. Tega je sicer »spravil« v segment, toda na račun dolžine, 47 m, kolikor je dosegel v finalu, je kar 8 m in pol manj, kot je Igor pred nedavnim vrgel v Postojni.

Ko je Primc razčlenjeval svoj nastop na mladinskem atletskem evropskem prvenstvu, je ugotovil, da mu manjka močnih mednarodnih nastopov, s katerimi bi se navadil na vtis, ki ga velika tekma napravi na atleta, še posebej, če je na njegovih plečih odgovornost, kakršna je nastop na EP. Rezultati, ki so jih mladinci dosegli v Cottbusu, prav nič ne zaostajajo za seniorskimi. Zmagovalec na 110 m z ovirami je na primer dosegel celo boljši čas kot zmagovalec nedavnega največjega atletskega mitinga na svetu v Zürichu.

Primc je tudi opazil, da so trenerji neločljiv del vrhunske atletike, saj gredo nekateri celo tako daleč, da se s svojimi atleti pred nastopom ogrevajo. V pogovoru s finskim trenerjem je zvedel, da ne gre več drugače kot tako, da je v vrhunski atletiki za vsako disciplino poseben trener. Ker kaže, da bodo prihodnje leto za prvo mladinsko svetovno atletsko prvenstvo prišli v poštev še leto dni starejši atleti kot doslej (zdaj 19 let), Primc že razmišlja, da bi ob sedanjem trendu napredka lahko realno pričakoval nastop na tem, za atletiko zgodovinskem dogodku, ki bo v Avstraliji.

J. P.

V NEDELJO SLALOM NA KRKI

NOVO MESTO — Novomeška ZTKO organizira v nedeljo, 1. septembra, v okviru letošnjega meseca turizma na Dolenjskem tekmovanje v slalomu na Krki za pokal »Loka 85«. Veslanja se lahko udeležijo vsi občani, starejši od 12 let, pogoj pa je, da so plavalci. Tekmovalci bodo razdeljeni v pet starostnih skupin, pomerili pa se bodo v kajaku in kanuju, v slednjem so možne tudi mešane ekipe. Prijave za tekmovanje je potrebno poslati do jutri na novomeško ZTKO, p. p. 30.

Pionir trka na vrata prve lige

Odbojkarji novomeškega Pionirja žele v dveh letih vstopiti v I. zvezno ligo — Okrepljeni v novo sezono — Prof. Vladimir Janković še naprej trener

NOVO MESTO — Te dni so pričeli s pripravami na novo drugoligaško prvenstvo, ki starta 5. oktobra, tudi odbojkarji novomeškega Pionirja. Želje Novomeščanov, ki so lani kot novinci v ligi prijetno presenetili in osvojili 5. mesto, so letos še višje. Nobena skrivnost ni več, da hočejo pionirjevci v dveh letih stopiti v prvoligaško družbo, kar bi bilo za novomeški šport, ki v igrah z žogo že vrsto let tava v sivi poprečnosti, res izredna pridobitev.

Zdi se, da so odbojkarji Pionirja na dobri poti, da želeni cilj uresničijo. Omenimo le, da bodo poslej za klub skrbeli trije sponzorji, ob Pionirju še Novoles in Krka, in da je v klubu poskrbljeno za dovolj strokovno in kvalitetno delo. Na čelu ekipe namreč ostaja bivši zvezni trener in selektor prof. Vladimir Janković, pri vadbi mlajših pa bo sodeloval Davorin Gregurek, bivši standardni igralec zagrebške Mladosti, ki je v lanski sezoni tako uspešno prestal krst v dresu Pionirja.

● Odbojkarji so si brez dvoma zastavili zelo smele cilje, za dosego le-teh pa je potrebno zagotoviti tudi prave pogoje dela. V Pionirju pa se bojijo, da bi kot neprednosten oziroma rekreacijski šport, kot je opredeljeno sedaj, prišli v podrejen položaj pri odrejanju terminov v športni dvorani za treninge, tekme in podobno.

Prav tako je izredno pomembno to, da ekipa ostaja neokrnjena. Letos bo celo močnejša za Praha in Černača, ki se vračata s služenja vojaškega roka, najpomembnejša novica iz tabora odbojkarjev Pionirja pa je, da bo v novi sezoni najverjetneje zanje igral tudi dosedanji igralec zagrebške Mladosti Komadina. Slednji že ima izpisnico kluba, prav tako pa je že vse dogovorjeno o njegovem prestopu v novomeški Pionir. Po besedah trenerja Jankoviča bi lahko Pionir s tako ekipo že letošnjo sezono pristal povsem pri vrhu, naslednje leto pa dokončno startal na 1. mesto in vstop v I. zvezno ligo.

Odbojkarji Pionirja, ki so od 23. avgusta na pripravah v Škofji Loki, žele dolenjski odbojki povrniti ugled, ki ga je pred leti že imela. Želja vseh v klubu pa je, da se poleg moške prej ko slej razvije tudi dobra in kvalitetna ženska vrsta. Za kaj takega pa bo verjetno potrebno sesti za mizo in združiti moči. Kajti vse bolj dolenjska posebnost postaja to, da imamo veliko majhnih ekip brez prave kvalitete in brez možnosti za napredovanje.

B. B.

Z novo stezo v korak

Motokros vse bolj priljubljen šport v Brežicah — Okrogla miza radia Brežice — Na novi progi tudi državna prvenstva?

BREŽICE — Avto-moto šport je med Brežčani zelo priljubljen, o problemih tega športa in še marsikaj zanimivega so na nedavni okrogli mizi o avto-moto športu, ki jo je za svoje poslušalce pripravil Radio Brežice, povedali gostje oddaje, ki je bila odprta tudi za klice poslušalcev. Gostje so bili: Marjan Avbelj in Ivan Slopšek, tekmovalca avto-moto društva Brežice, Ivan Plohl, predsednik športne sekcije tega društva, in še Veljko Jukič, fotoreporter in novinar Avto revije, sicer pa tudi Brežčan.

»Na progi v Prilipah motokrosisti niso dirkali že deset let,« je dejal Ivan Plohl, »Letos pa smo jo ponovno usposobili in zanjo dobili verifikacijsko dovoljenje, ki velja tri leta. Problemi so bili predvsem organizacijski in finančni. V progo so vložili zlasti mnogo lastnega dela, saj so morali izkrčiti precej zarasel teren. Veliko so jim pomagali zasebni obrtniki.«

Marjan Avbelj se že 15 let ukvarja z motokrosom. Ljubiteljem avto-moto športa je znan njegov prestop iz Lukovice v Brežice. »Z navijači iz Brežic smo že dolgo dobri prijatelji in lepo sodelujemo. To je tudi razlog, da sem prišel v Brežice. Trenutno nas je v sekciji AMD šest tekmovalcev,« pravi zgovorni Avbelj, ki je po poklicu avtomehanik. Potem doda: »Za treninge porabim precej manj časa kot za probleme v avto-moto športu.«

Tudi domačin Ivan Slopšek, ki na motokrosističnih progah tekmuje tri leta, ni zadovoljen s položajem avto-moto športa. Najprej je tekmoval za Savski marof, ob ustanovitvi kluba v Brežicah pa je prestopil v ta klub. »Tekmujem na dirkah, ki so republiškega in državnega pomena. Dve leti sem vozil jamaho, ki pa se je iztrošila, tako da sem si moral nabaviti nov motor. Pri tem so mi dosti pomagali prijatelji. Veliko stane že sam motor, tu pa so še drugi stroški. Za dirke je treba tovarniške motorje preurediti, če hočeš kaj doseči na državnem prvenstvu, je to že obvezno. Seveda tudi gorivo, olja, gume in rezervni deli niso zastonj.«

S strokovne plati je brežiške tekmovalce in progo prikazal Veljko Jukič, ki se kot novinar in fotoreporter Avto revije udeležuje tudi mednarodnih tekem. »Avbelj ima pomembne dosežke z mednarodnih dirk, vendar brez večje finančne pomoči v mednarodnem merilu ne more kaj več doseči. Težava je tudi v tem, da pri nas motociklistična industrija ni razvita. Steza v Brežicah spada med najatraktivnejše proge v Jugoslaviji. Na njej je možno videti veliko lepega, na primer skoke, dolge tudi do 25 metrov. Avto-moto društvo razmišlja tudi o organizaciji državnega prvenstva.«

BREDA DUŠIČ

KONČNO IGRIŠČE NA LISCI — Naj so se varuhi okolja, predvsem sevniški planinci, uporali in upravičeno bali, kaj bi se pripetilo s priljubljeno izletniško točko Lisco, če bi asfaltna preproga prekrila košenico ob Tončkovem domu, pa je dejstvo, da je od srede avgusta tam več kot tisoč kv. metrov velika asfaltna površina. Rokometno igrišče je po splošni oceni uspešno prestalo svoj krst. V prvih srečanjih so rokometašice sevniške Lisce premagale močno okrnjeno ekipo Novega mesta (posnetek je s te tekme) z 18:10, sevniški rokometaši pa Krčane s 30:23. Kot je dejala Marjanka Strgar, vodja Tončkovega doma, ki je simbolično izročila igrišče v uporabo (naložbo je pokril Liščin tozd Blagovni promet) s podajo žoge Novomeščankam, se je izjemno povečalo zanimanje športnikov za priprave na Lisci. (Foto: P. Perc)

USTANOVNI ZBOR VESLAŠKEGA KLUBA

NOVO MESTO — Včeraj je bil v prostorih doma športov na Loki ustanovni občni zbor veslaškega kluba Krka iz Novega mesta. Udeleženci zbora so pregledali predlagani statut novega kluba in si zastavili program dela. Beseda je med drugim tekla o izvedbi drugega slaloma za pokal Loke, o družabnem veslaškem večeru, o gradnji splava za privez čolnov, gradnji veslaške lope za shranjevanje čolnov in o možnostih rekreacijskega veslanja na Krki.

DANES IGRATA ELAN IN SLOVAN

NOVO MESTO — V okviru tekmovanj za pokal NZS se bosta danes ob 17.30 na stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu pomerili enajsterici domačega Elana in Slovana iz Ljubljane, člana SNL. Kot zanimivost zapišimo, da bo pri Ljubljačanih igral tudi Čedo Kršič, ki je prve nogometne korake naredil pri Elanu. Poleg Slovana imajo Novomeščani v svoji skupini za nasprotnike še Olimpijo, Ljubljano in Domžale.

Memorial Inlesu

Domači rokometaši četrti

SEVNICA — Tradicionalni Lovrekov memorial je dober preizkus pripravljenosti moštev pred začetkom ligaških tekmovanj. V soboto so številni prijatelji rokometa vztrajali do končnega razpleta kar pozno v noč.

Prehodni pokal so tokrat osvojili ribničani. Inles je v finalni tekmi premagal Šoštanj s 23:17 (polčas 10:8). Izredno borbena je bila tekma med Sevnico in Šoštanjem. Domačini so vodili domala vso tekmo in na koncu izgubili za las z 19:20. Končni vrstni red: 1. Inles, 2. Šoštanj, 3. Usnjar-Šmartno, 4. Sevnica, 5. SC Ferlach—Borovlje. Pokal za najboljšega igralca turnirja je prejel Karpov iz Ribnice, najboljši vratar je bil domačin Možic, strelec pa Trbuye.

● Danes popoldne se sevniškemu občinstvu spet obeta rokometna poslastica. V goste pride moštvo prve francoske lige Besancon.

Kot po navadi se je izredno izkazala družina Lovrekovih. Poleg tega, da so prispevali vse pokale, so sevniškim rokometašem kupili vso opremo od dresov do potovalk in copat.

A. Ž.

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

IZ BARAKE ODNESEL MOTORNO ŽAGO — Še neznani storilec je v noči na 23. avgust vlomil v barako, last gradbenega podjetja »Gradbenik« iz Žužemberka. Baraka je postavljena na delovišču za tovarno Novoteks v Bršljinu, vlomilec pa je iz nje odnesel motorno žago Stihl, vredno okoli 60 tisočakov. Za storilcem še ni otipljivejših sledi.

VLOMILI V OSEMNAJSTICO — V noči na 23. avgust je nekdo vlomil v osebni avtomobil R-18, ki je bil naložen na vagonu. Avto je bil last novomeške IMV, ki je vozilo iz Francije po železnici prepeljala k nam, v Bršljinu pa je iz njega izginil radiokasetofon. IMV je s tatvino oškodovana za preko 40 tisočakov, saj je bilo vozilo očitno službeno. Dolgoprstnež se pred roko pravice zaenkrat še skriva.

RAZGRAJAL DOMA IN PRED MILIČNIKI — Žužemberški miličniki so 23. avgusta pridržali do izstrezitve 34-letnega Draga Lavriča iz Žužemberka. Možakar je najprej razgrajal doma, ko pa so ga prišli umirit miličniki, je bil enako nedostojen tudi do njih. Za vse storjeno se bo moral pokesati pred sodnikom za prekrške.

KDO JE POSEKAL ENAJST SMREK?

HRIB PRI ŠMARJEŠKIH TOPLICAH — 41-letni Janez Pirc s Hriba pri Šmarjeških Toplicah je 23. avgusta prijavil miličnikom, da mu je nekdo v gozdu pri Pristavici posekal enajst smek in ga tako oškodoval za okoli 30 tisočakov. Prostovoljnega sekača možje postave še iščejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● 50-letni Žužemberčan Jože Šenica je bil prejšnji teden na tem, da si brezplačno dodobra posodobi in olepša stanovanje, a možakar na srečo da nekaj na poštenost. 22. avgusta je namreč v popoldanskih urah na cesti med Dvorom in Žužemberkom našel zajetno rolo toplega poda, ki je bil še tovarniško pakiran. Šenica je o najdbi obvestil žužemberške miličnike, ti pa skušajo najti lastnika, ki bi kaj lahko bil ob nekaj deset tisoč din.

● Gradnja je danes preklemano zahtevna, predvsem pa draga zadeva. A ne za vse enako. Medtem ko morajo nekateri telefonirati in iskati vreče cementa, jih potem še nalagati in seveda krepko plačati, se drugi odločajo za enostavnejše poti. Takšno je izbral tudi neznanec, ki se je podal v hlev v Šmihelu pri Žužemberku, koder je imel Rafael Kastelic skladiščen gradbeni material. Lastnik je miličnikom prijavil izginotje kar petintrideset vreč cementa. Malo čudno je le, da se nikomur ni zdelo sumljivo, kako neznanci tovorijo vreče iz hleva.

Po nesreči še pobegnil

29-letnega Turka prijeli šele v Šentjerneju — Kriv nesreče, v kateri sta bila dva mrtva

GMAJNA — V soboto, 24. avgusta, ob 11.20 je magistralna cesta med Ljubljano in Zagrebom vnovič terjala dvoje življenj. V razbitinah osebnega avtomobila sta umrla naša zdomca, začasno stanujoča v Zahodni Nemčiji, 40-letni Anton Lokanc in 54-letni Mirko Borovička.

Hudo prometno nesrečo, ki se je pripetila blizu Gmajne, je zakrivil 29.letni turški državljan Mustafa Demirkurt, ki je za nameček po nesreči še pobegnil. Demirkurt je peljal osebni avtomobil proti Ljubljani, v blagem levem in preglednem ovinku pa je pričel prehitevati neki osebni avtomobil. Čeprav je moral videti, da mu nasproti prihaja drugo vozilo, je vztrajno nadaljeval s prehitevanjem in ko je bil s svojim avtomobilom na levi strani ceste, je prišlo do usodnega trenutka. 24-letni Branko Fabjančič, ki je pripeljal nasproti, se je hotel čelnemu trčenju izogniti, zato je zapeljal na skrajni desni rob ceste, pri tem pa zavozil na travnati vsek, od koder je avtomobil z nezmanjšano hitrostjo zaneslo v drevo. Trčenje je bilo tako silovito, da so potniki popadali iz vozila, pri čemer sta bila Lokanc in Boroviška na mestu mrtva, medtem ko so materialno škodo ocenili na 700 tisočakov.

Kot že rečeno, je Turek, ki je zakrivil nesrečo, odpeljal dalje kot da se ni nič zgodilo. Miličniki pa so Demirkurta izsledili že po kratkem času, prijeli so ga v Šentjerneju, preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča pa je zanj odredil pripor.

POJASNILO

NOVO MESTO — Približno takšne vsebine pismo smo prejeli prejšnji teden od našega dolenjskega rojaka Janka Korena, ki živi v Ljubljani: »V zadnji številki vašega lista ste objavili fotografijo in tekst o prometni nesreči na Težki vodi, v kateri sem bil sam udeležen. Rad bi dodal naslednje: moja katrca je bočno zadela levo zadnje kolo avtomobila in prikolice nemškega turista, ki je z veliko hitrostjo pripeljal nasproti v levi ovinek. Nemški turist je potem, ko je prikolico popravil in zamenjal zadnje avtomobilsko kolo, odpeljal naprej. Čudim se poročanju vašega dopisnika, ki vali vso krivdo za trčenje le name, čeprav tudi nemški turist pri vsej zadevi ni čisto nedolžen.« K pisanju dr. Janka Korena lahko dodamo le, da nam je podatke o nezgodi, kot tudi njen opis in krivca, posredovala novomeška UNZ in smo takšne tudi objavili.

PADLA Z VOZA IN SE POŠKODOVALA

GRADAC — 50-letni Jurij Jurajevčič iz Gradca je 23. avgusta peljal traktor iz Metlike proti Črnomlju. Imel je pripet vprežni voz, na katerem je sedela 40-letna Dragica Štravs iz Gradca. Ko je Jurajevčič pripeljal skoz Gradac, je zaradi prevelike hitrosti zavozil prek obcestnega jaška, pri tem pa je Štravsova, ki je sedela na vprežnem vozu, izgubila ravnotežje in padla. Poškodovanko so prepeljali v metliški zdravstveni dom, od tam pa po nudeni prvi pomoči v novomeško bolnišnico.

SKRB ZA VARNO POT V ŠOLO — V začetku prihodnjega tedna bodo ulice in ceste spet polne otrok. Svet za preventivo in vzgojo v prometu se je skupaj z delavci milice dodobra pripravil na prve dni pouka. Kontrole ob prometnih poteh in prehodih bodo še posebej poostrene, za kršitelje so v teh dneh pripravljene še strožje kazni. Vozniki naj še posebej pazijo na prvošolčke, ki bodo prvič sami na cesti in prehodih na poti v šolo. Na sliki: delavci Komunale so za varno pot v šolo že minuli teden poskrbeli s svežim pleskanjem označb na vozišču.

NAŠEL TOPOVSKO MINO

SOTESKA — 22. avgusta se je na postaji milice v Dolenjskih Toplicah oglasil Franc Bukovec iz Loške vasi in miličnike obvestil, da je na travniku v Soteski našel topovsko mino. Izkazalo se je, da je šlo za mino kalibra 75 mm, ki izhaja iz časov NOV. Za uničenje streliva je pirotehnik že poskrbel.

IZGINULO VOZILO NAŠLI PREVRNJENO

TELČJI VRH — 28-letni Franc Kobetič iz Drežnika je 22. avgusta parkiral svojega golfa na gradbišču SGP Grosuplje na Telčjem vrhu. Nekako med 2. in 6. uro je v vozilo sedel še neznani voznik in se z njim odpeljal v neznano. Očitno mu sreča ni bila naklonjena, saj so pogrešano vozilo še istega dne okoli 20. ure našli nad vasjo Bistrica. Avto je bil prevrnjen, povzročeno škodo pa cenijo na 50 tisočakov. Za neznancem še poizvedujejo.

Z življenjem plačana neprevidnost

83-letni Rudolf Štimpfel je ranam kmalu podlegel

MOKRONOG — 21. avgusta nekaj pred 6. uro zjutraj je prišlo na križišču pri mokronoškem pokopališču do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje 83- letni kolesar Rudolf Štimpfel iz Mokronoga.

Tega jutra ob 5.55 je 33-letni Anton Završnik iz Dolenjega Boštanja peljal avtobus na redni progi med Puščavo in Mokronogom. Ko je privozil do križišča pri pokopališču v Mokronogu, mu je z desne stranske poti pred avtobus zapeljal kolesar Rudolf Štimpfel. Završnik je sicer skušal trčenje na vsak način preprečiti, vendar avtobusa v tako kratkem času ni mogel ustaviti. Kolesarja je zbil po tleh, pri čemer je ta dobil tako hude poškodbe, da jim je še istega nekaj po 10. uri v novomeški bolnišnici podlegel. Gmotno škodo so ocenili na 10 tisočakov.

ZAPELJAL V KOLESARJA

MALI VRH — Novomeščan Rudolf Madronič se je 22. avgusta peljal z osebnim avtom iz Mirne peči proti Novemu mestu. Vozil je kot zadnji v koloni vozil in ko je pripeljal do odcepa za vas Mali vrh, je pred seboj nenadoma zagledal dva kolesarja, ki sta privozila s stranske ceste. Madronič je močno zaviral in se umikal, pa vendarle je enega od kolesarjev, 11-letnega Ljubljančana Roberta K., zadel in zbil na tla. Poškodovancu so zdravniško pomoč nudili v novomeški bolnišnici, materialno škodo pa so ocenili na 20 tisočakov.

KRONIKA NESREČ

POŽAR NA AVTOMOBILU — 47-letni Drago Cvijić, začasno zaposlen v Zahodni Nemčiji, je 20. avgusta med vožnjo z osebnim avtomobilom iz Zagreba proti Ljubljani opazil, da se iz motorja vali gost dim. Vozilo je kar najhitreje zapeljal na parkirni prostor v Poljanah in odprl pokrov motorja, da bi ugotovil vzrok dima. Takrat pa je izbruhnil požar, ki je kmalu zajel ves avto. Na srečo so bili blizu tudi miličniki, ki so Cvijiću hitro priskočili na pomoč, tako da jim je uspelo požar pogasiti. Pa vendarle je ogenj povzročil za okoli 200 tisočakov materialne škode.

ZARADI PREVELIKE HITROSTI V OBCESTNI NASIP — 20. avgusta je prišlo do nesreče tudi na cesti pri Soteski. 21-letni Jože Hribar z Vrha pri Križu se je peljal z osebnim avtomobilom iz Soteske proti Dvoru. Zaradi prevelike hitrosti ga je kakih 400 metrov od mostu v Soteski na levem blagem ovinku pričelo zanašati, tako da je z desnim delom avta trčil v obcestni nasip. Hribar se je v nezgodi poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, od koder pa so ga že odpustili. Materialno škodo so ocenili na 180.000 din.

Z AVTOM ZBIL PEŠCA — 28-letni Janez Barič iz Stare Lipe se je 20. avgusta peljal z osebnim avtomobilom iz Črnomlja proti Vinici. Vozil je za avtobusom, ki je v Dragatušu ustavil, da je izstopil potnik, 39-letni Anton Adlešič. Slednji je prečkal cestišče v času, ko je za avtobusom pripeljal Barič. Avtomobil je pešca zbil po tleh, pri čemer se je ta poškodoval in so mu nudili zdravniško pomoč v črnomaljskem zdravstvenem domu. Materialne škode je bilo za 10 tisočakov.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 30. VII.

17.35 — 00.10 TELETEKST

17.50 POROČILA
17.55 NEPOMEMBNO IN POMEMBNO, 5. del nanizanke
18.10 OBISKOVALCI, 7. del češko-slovaško-zahodnonemške nadaljevanke
18.45 ŽELELI STE — POGLEJTE, poučno zabavna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.05 ŽIVI PLANET: Sladka, sveža voda, 8. del angleške dokumentarne serije

21.00 NE PREZRITE
21.15 GANGSTERSKA KRONIKA, 10. del ameriške nadaljevanke
22.00 DNEVNIK

22.10 LENA RAIS, zahodnonemški film

Lena Rais, poštna delavka, je ženska iz ljudstva. Njen delovni dan je zmeraj enak. Poleg službe so tu še otroci, gospodinjska dela in seveda mož, za katerega je žena sploh objekt. Resnica njune zakonske zveze je preprosta: moževo obzorje ne sprejema vase ničesar razen žretja, lova za denarjem in občasnega seksa, vse ostalo pa bodi Lenin problem. Zato se seveda zakon sesuje, za nameček pa avtorji dostavijo kot možnost še Lenino nadaljnjo usodo.

DRUGI PROGRAM

17.40 Test — 17.55 Dnevnik — 18.15 Vsak petek nov začetek — 18.45 Zabavna oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Piranski glasbeni večeri — 21.40 Formula ljubezni (sovjetski film)

TV ZAGREB

14.30 Poletno popoldne — 17.50 Video strani — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Vsak petek nov začetek — 18.45 Zabavna oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Hobotnica (6. del italijanske nadaljevanke) — 21.00 Melodija morja in sonca — 21.45 Dnevnik — 22.00 Kulturni magazin — 23.30 Program plus: Reportaža z Univerziade v Kobeju, Benny Hill, Poročila

SOBOTA, 31. VIII.

13.30 — 23.50 TELETEKST
13.45 POROČILA
13.50 N. Kuret: OBUTI MAČEK, 2. del lutkovne predstave
14.05 BELI CIGANČEK, 6. del nadaljevanke
14.35 NEPOMEMBNO IN POMEMBNO, 5. del nanizanke
14.50 MITI IN LEGENDE — Srednjeveški miti: KRIMHILDINO MAŠČEVANJE, nanizanka TV Beograd
15.05 POLETAVČEK, 10. del nanizanke
15.35 OD OHRIDA DO HERAKLEJE, oddaja TV Zagreb
16.05 ŽIVI PLANET: Razžarjene puščave, 6. del angleške serije
17.00 Doboj: MEDNARODNI ROKOMETNI TURNIR, polfinale METALOPLASTIKA : SLOGA BOSNAPREVOZ 18.30 RISANKA
18.40 BOJ ZA OBSTANEK: Deževje je prišlo, angleška dokumentarna serija
19.05 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.56. VREME
20.00 ZVEZDA JE ROJENA, ameriški film

Film znanega režiserja Cukorja z Judy Garland in Jamesom Masonom v glavni vlogi govori o propadanju zakona, v katerem je mož vse manj uspešen, medtem ko se njegova žena kot plesalka bliskovito vzpenja in postaja atrakcija ameriških glasbenih gledališč. Imenitna Judy Garland je pokazala vse svoje pevske in plesne sposobnosti.

DRUGI PROGRAM

14.45 Test — 15.00 Moški (jugoslovanski film) — 16.30 Šibenik 85: Plesi iz Gane — 17.30 Črni tulipan (francoski film) — 19.00 Domači ansambli: Ansambel Trim — 19.30 Dnevnik — 20.00 Galerija opernih značajev: Mojstri preoblačenja — 20.40 Feljton — 21.25 Poročila — 21.35 Športna sobota — 22.00 J. S. Bach (1. del zahodnonemške nadaljevanke) — 23.30 Poezija

TV ZAGREB

15.40 Sedem TV dni — 16.10 Domači ansambli: Ansambel Henček — 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar — 17.00 Rokomet Metaloplastika : Sloga Bosnaprevoz — 18.30 To je to — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vasa Železnova (sovjetski film) — 22.25 Dnevnik — 22.40 Za konec tedna — 00.10 Program plus: Benny Hill, Zanimivosti, Baletna oddaja, Poročila

NEDELJA, 1. IX.

8.40 — 13.05 in 15.30 — 22.25 TELETEKST
8.55 POROČILA
9.00 ŽIV ŽAV: Risanka, Mačkon in njegov trop
9.50 OBISKOVALCI, ponovitev
10.20 DERRICK, zahodnonemška nanizanka
11.20 KARNEVAL NA TRINIDADU, glasbena oddaja
11.45 625, pregled tedenskega sporeda
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.45 JADRANJE Z DESKO, ameriški kratki film
15.55 ZGODBE IZ DELAVNICE, 4. del humoristične nadaljevanke TV Beograd
16.45 POROČILA
16.50 VIDEO GODBA, ponovitev
17.45 ANGELI SO IZGUBILI SIJAJ, ameriški film

Film je narejen po romanu Williama Faulknerja, v njem je Rock Hudson upodobil nekoliko zapitega novinarja, ki ga povsem prevzame svet akrobatskih letalcev, ki zabavajo gledalce, ki v teh nastopih vidijo gladiatorske igre. Eden najboljših tovrstnih letalcev je nekdanji letalski as iz prve svetovne vojne.

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 JAGUARJEV SKOK, nadaljevanka TV Novi Sad
21.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
21.35 ŠPORTNI PREGLED
22.20 POROČILA

DRUGI PROGRAM

8.45 Test — 9.00 Oddaje za JLA — 12.30 Gib, ki traja (baletna oddaja) — 16.45 Test — 17.00 Finale mednarodnega rokometnega turnirja — 18.25 Posebna generacija — 19.10 Na štirih kolesih — 19.30 Dnevnik — 20.00 Terra X (dokumentarna oddaja) — 20.45 Poročila — 20.55 TV kinoteka: Potemneli angel (ameriški film) — 22.20 Ljubičevske konjeniške igre

PONEDELJEK, 2. IX.

17.15 — 22.30 TELETEKST

17.30 POROČILA
17.35 POLETAVČEK, otroška serija
18.05 ŽE JESENI POSKRBIMO ZA MRZLO ZIMO
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 VIDEO GODBA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 ŽELEZNA CESTA, 2. del nemško-jugoslovanske nadaljevanke
21.10 AKTUALNO: Vince rumeno, kdo te bo pil, prenos z Gospodarskega razstavišča
22.15 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Telesport — 19.30 Dnevnik — 20.00

Raziskovanja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Orgelski koncert iz ljubljanske stolnice — 21.25 Dinastija — 22.15 Zabavna oddaja

TOREK, 3. IX.

17.25 — 22.30 TELETEKST
17.40 POROČILA
17.45 PESEM DANAŠNJEGA TRENUTKA
18.05 MITI IN LEGENDE — Srednjeveški miti: PESEM O CIDU, nanizanka
18.25 SEVERNOPRIMORSKI OBZORNIK
18.40 NAŠE REKE: Gacka
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 Maja Volk: SLAMNATE VDOVE, drama TV Novi Sad

Pet deklet ima fakultetne diplome, a so brez zaposlitve, so neporočene, nimajo fantov, so apatične, skeptične in sarkastične. Ljubosumne so na tiste, ki so uspešni, na ženske, ki se sprehajajo z otroki, in na tiste, ki so naredili kariero. Počutijo se stare in hrepenijo po doživetjih, ki jim bi spremenila življenje.

21.10 Marjan Kozina: EKVINOKCIJ, opera

Kozinova opera je na letošnjem mednarodnem TV festivalu »Zlata Praga« doživela velik uspeh, saj je dobila nagrado za najboljšo televizijsko priredbo glasbeno-scenskega dela.

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Festivalske otroške delavnice — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Rock koncert mediteranskih dežel — 19.30 Dnevnik — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Žrebanje lota — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Po poteh svobode — 21.50 Izobraževalna oddaja — 22.20 Svet in mi

SREDA, 4. IX.

17.15 — 22.40 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 N. Kuret: OBUTI MAČEK, 3. del lutkovne predstave
17.50 BELI CIGANČEK, zadnji del nadaljevanke
18.25 GORENJSKI OBZORNIK
18.40 ZVOKI GODAL, 1. del glasbene serije
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 SVET NA ZASLONU
21.00 Film tedna: LEILA IN VOLKOVI, libanonski film

Leila, mlada študentka, se trudi, da bi ohranila preteklost, a na potovanju skozi zgodovino ne pije prelesti, ampak gleda nasilje, kaos, smrt. Svojo pot začne v času britanskega protektorata nad njeno deželo in jo konča v trenutkih izraelske agresije. Poleg nasilja tujcev pa opaža tudi odpor, v katerem poleg moških sodelujejo tudi ženske, ki se tako osvobajajo spon patriarhalne družbe. S svojo požrtvovalnostjo celo presega moške. Film je visoka pesem libanonski ženski. Za svoj film je režiserka Heiny Srour prejela vrsto nagrad.

22.35 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Muppet show — 18.15 Tokovi samoupravljanja — 18.45 Prijatelji glasbe — 19.30 Dnevnik — 20.00 Okno v glasbeno delavnico — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 James Joyce — 21.40 Medigra — 21.50 Jazz koncert

ČETRTEK, 5. IX.

17.15 — 22.25 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 KAPA NEVIDNICA, ljudska pravljica
17.55 SLIKAR IVAN GROHAR

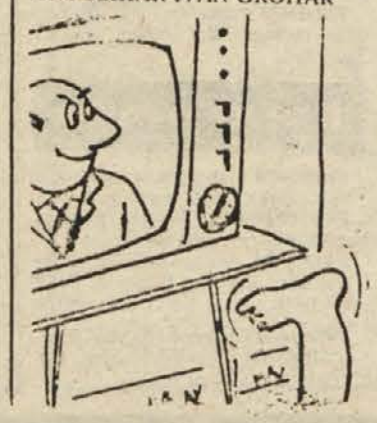

18.25 ZASAVSKI OBZORNIK
18.40 OBRAMBA IN ZAŠČITA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.10 PANKRT, 3. del vzhodnonemške nadaljevanke
22.10 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Beli ciganček — 18.15 Znanost — 18.45 Neverjetni show — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nekaj ljudi dobre volje (zadnji del francoske nadaljevanke) — 20.55 Poročila — 21.00 Umetni. večer

ZAČASNEGA MOSTU NE BO?

KOČEVJE — V Kočevju so začeli obnavljati most pri cerkvi. Prvotno je bilo predvideno, da bodo med obnovo, ki naj bi trajala okoli 4 mesece, most zaprli za ves promet. Za pešce so nameravali postaviti začasni mostiček, vozila pa bi morala po obvozu prek drugega mostu. Kaže pa, da z mostičem za pešce ne bo nič, ker bi veljal kar okoli 1,5 milijona din in bodo zato pešci hodili tudi med obnovo kar po delu mostu, ki bo za to določen.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 29. avgusta — Sabina
Petek, 30. avgusta — Feliks
Sobota, 31. avgusta — Rajko
Nedelja, 1. septembra — Egidij
Ponedeljek 2. septembra — Doroteja
Torek, 3. septembra — Gregor
Sreda, 3. septembra — Rozalija
Četrek, 4. septembra — Lovrenc

LUNINE MENE
30. avgusta ob 10.27 — ščip

KINO

BREŽICE: 30. in 31. 8. ameriški film Kačje pleme. 1. in 2. 9. francoski film Veliki vojni karneval. 3. in 4. 9. ameriški film Obsodba.

ČRNOMELJ: 29. 8. in 1. 9. ameriški film Dirka Kenonbal. 30. 8. in 1. 9. hongkonški film Brezroki maščevalci. 3. 9. ameriški film Porkis. 5. 9. ameriški film Zgodba o Jacquline Kennedy.

KOSTANJEVICA: 31. 8. ameriški film Vztrajno zapeljevanje. 1. 9. ameriški film Pohiti, zabava se pričenja.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 30. 8. do 1. 9. ameriški film Teksaški renžer Mekved. Od 2. 9. do 4. 9. film Lovec iz prihodnosti.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 29. 8. in 1. 9. matineja Lari-fari zaječk. 29. in 30. 8. ameriški film (ob 17. uri) Heavy metal. 30. in 31. 8. japonsko-nemški film (ob 19. in 21. uri) ter 1. 9. (ob 18. in 20. uri) Žena z rdečim klobukom. Od 2. do 5. 9. jugoslovanski film Očka na službeni poti. 3. in 4. 9. (ob 20. uri) film Kaj se zgodi, ko se ljubezen rodi? 5. 9. (ob 20. uri) film Za naju dva.

SEVNICA: 29. 8. ameriški film Farmarke vijoličastih oči. 30. in 31. 8. japonski film Tisoč in ena noč v Tokiju. 1. 9. nemški film Leto nevarnega življenja. 4. in 5. 9. ameriški film Absurd v strašni noči.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM dva zidarja na delo. Naslov v upravi lista (4443/85).

ZAPOSLIM pridno kmečko dekle za pomoč v gospodinjstvu in strežbi. Golobič, Jarška 23, Ljubljana, tel. 445-667.

SPREJMEM sodelavce za delo v vrtnarstvu:
1. drevesničarja (vrtnar, gozdar, sadjar)
2. vrtnarja ali vrtnarico
3. NKV delavca ene izmed kmetijskih strok
4. žensko za delno pomoč v gospodinjstvu.

OD in nastop po dogovoru. Pisne ponudbe na naslov: Parkovo vrtnarstvo in drevesničarstvo, 61231 Črnuče, Hlebčeva 1.

SLUŽBO IŠČE

KV KUHARICA z dvema mesecema pripravništva išče zaposlitev. Vajena sem dela tudi v strežbi. Naslov v upravi lista (4437/85).

IMAM gostinsko šolo z vsemi izpiti, zato bi se rad zaposlil v gostinstvu ali pa tudi v privatni gostilni, morda tudi tako, da kdo želi odpreti gostinski lokal. Naslov v upravi lista (4439/85).

POUČUJEM angleščino za vse razrede srednjih šol. Naslov v upravi lista (4440/85).

STANOVANJA

ODDAM sobo s sanitarijami v Novem mestu. Prednost imajo študenti. Telefon 24-887 ali 23-725.

ODDAM neopremljeno sobo dekletu. Naslov v upravi lista (4441/85).

MAMICA s petletno hčerko nujno potrebuje začasno opremljeno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (4442/85).

5-sobno stanovanje v središču Novega mesta prodam. Telefon (068) 22-278.

Motorna vozila

YAMAHO 125 cross 84 in ELECTRONIC 90 prodam. Miran Košmrlj, Meniška vas 7, Dolenjske Toplice.

R 4 TLS, letnik 1979, prodam. Lovšin, Gotna vas 67. Tel. 20-256.

ZASTAVO 750, letnik 1973, v voznem stanju, po ugodni ceni prodam. Miklavčič, Bršljin 61, Novo mesto.

OSEBNI AVTO OPEL KADET, letnik 1967, registriran do februarja 1986, v voznem stanju, prodam. Ogled v četrtek, petek in soboto od 14. do 20. ure. Justina Jelaršič, Stari grad 43, Krško.

ŠKODO L 110, letnik 1973, v voznem stanju, prodam za 7 SM. Ciril Logar, Log 61, Boštanj, tel. 81-833.

ŠKODO, karambolirano, letnik 1979, prodam. Informacije na telefon (061) 343-398.

ŠKODO, letnik 1977, prodam. Martin Levičar, Gora 3, Krško.

R 4 GTL, odlično ohranjen, poceni prodam. Črmošnjice 48.

GOLF 78 D prodam. Krapež, Orehovec, Kostanjevica.

126 P, letnik 1976, prodam. Kličite zvečer na tel.: 23-657 (N. m.).

PRODAM, TOMOS APN 6, dodatno opremljen. Kaferle, tel. (068) 24-987, popoldne.

SPAČKA PRODAM. Naslov v upravi lista (4436/85).

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1980. Tel. 21-835, Abazovič, Drska 20, Novo mesto.

PRODAM R 4. Ločna 19, Novo mesto.

PRODAM 126 P, letnik 1977. Jože Avžin, Ragovo 15, Novo mesto.

KAROSERIJO za Z 101, 3 vrata, karambolirano zadaj na desni, ugodno prodam. (Uporaben sprednji del in leva stran). Jože Simonič, Kristanova 24, Novo mesto, tel. 84-530 od 7. do 15. ure.

PRODAM FIAT 850 special. Tel. (068) 23-041.

TOMOS APN 6, nov, prodam. Tel. 22-650.

AVTOMATIK, nov, in rabljen računalnik ZX spectrum 48 K ugodno prodam. Kelhar, Brezina 37, Brežice.

PRODAM KADET 1100, letnik 1970, registriran do maja 1986. Tel. 20-320 po 16. uri.

PRODAM Z 10L GT 55/5 V, letnik 1984 (maj). V račun vzamem gradbeni material. Tel. 22-835, Legiša, Drska 11, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1977. Franc Božič, Šmihel 48, Novo mesto.

PRODAM ŠKODO 120 L, letnik 1977. Blažon, Škocjan 9.

FIAT 126 P, zaleten, prodam. Bratkovič, Dol. Brezovica 7 a, Šentjernej.

R 4, letnik 1983, ugodno prodam. Tel. 26-248.

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam ali zamenjam. Dušan Štih, Gor. Poljane 21, 68351 Straža.

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Plot, Žužemberk 173.

Z 101 GTL, staro dve leti, prodam. Tel. 22-078, od 20. do 22. ure.

Z 101, dobro ohranjeno, prodam za 14 M. Štricelj, Dol. Ponikve 37, Trebnje.

R 4 TLS, odlično ohranjeno, in nov vinski sod 350 l prodam. Telefon 23-910.

ZASTAVO 101 mediteran, letnik 1983, prevoženih 25000 km, prodam. Telefon 25-916.

DIANO 6 prodam. Informacije tel 26-703.

FORD ESCORD 1,3 prodam. Jože Pirkovič, Šentjernej 231, tel. 32-127.

FIAT 126 P prodam. Manja Franz, Trška gora 2, Novo mesto, tel. (068) 24-380.

ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, 27000 prevoženih kilometrov, dobro ohranjeno, prodam. Informacije po telefonu (068) 25-297, vsak dan od 17. do 20. ure.

Z-750 LE, letnik 81, registriran do julija 86 prodam ali zamenjam za starejši letnik. Cegelnica 45.

PRODAM 126 P, letnik 80, prevoženih 32.000 km. Cesar Tomo, Šegova 10.

ZASTAVO 101 c, november 1979, prevoženih 45000 km, prodam. Anton Zajc, 21. oktobra 19/a, Črnomelj, tel. 52-145 int. 270, ob delavnikih od 6. do 14. ure.

126 P, letnik 1980, prodam. Emil Vidrih, Šentjernej 272, staro sejmišče, popoldne.

PRODAM tovorni avtomobil MERCEDES 1216 prekucnik in osebni avto JETA JL. Prodam tudi kombajn za obiranje koruze. Slavko Salmič, Stara Bučka 30, 68275 Škocjan.

VARTBURG, letnik 1977, prodam za 18 SM, motor generalno obnovljen. Franc Gril, Bušinec 3, Dolenjske Toplice.

SPAČKA, letnik 1975, registriran do julija 1986, prodam za 10 M. Igor Grguraš, Železničarska 4, Črnomelj.

RENAULT 4 GTL, letnik 1983, prva registracija 17. julija 1984, prodam. Telefon dopoldne služba 84-900/901, popoldne 20-545.

ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do konca leta, prodam. Telefon dopoldne 21-134 int. 31, popoldne 25-115.

ZASTAVO 750, letnik 1972, in PEUGEOT 404, neregistriran, prodam. Fink, Sela 6, Straža.

Kmetijski stroji

TRAKTOR IMT 542, 20 delovnih ur, prodam. Telefon 61-656, zvečer.

PRODAM novo nakladalko za seno SIP Šempeter, 19-kubično, hlevski gnoj in 8000 kg sena. Stjepan Benda, Samobor, Otok 65.

PRODAM štore 502, frezo Goldoni (8 KM) in vrtno kosilnico. Telefon 84-178.

TRAKTOR Univerzal 445 po ugodni ceni prodam. Henigman, Vapča vas 46, Semič, tel. (068) 56-332.

TRAKTOR Ferguson 35 prodam. Gašperšič, Sela 7, Straža.

TRAKTOR Ursus C 35, dobro ohranjen, prodam. Gorenje Dole 9, Škocjan.

TRAKTOR Ferguson 335 in brane prodam. Gričar, Dol. Vrhpolje, Šentjernej.

KOSILNICO BCS, staro pet let, v zelo dobrem stanju, prodam. Martin Perc, Doljni Suhor 13, Suhor pri Vinici.

TRAKTOR Zetor 25.11 s koso prodam. Tel. (068) 88-307.

PRODAM TRAKTOR DEUTZ D 4006 (40 km) 1300 ur. Podgora 13, Straža.

PRODAM traktor Zetor 6011-300 ur in Zetor 4710 — 1500 ur, kiper prikolico — 4 t in več krav po izbiri. Malenšek, Maline, Semič.

PRODAM kosilnico BCS (bencin, petrolej) žitni kombajn Zmaj 780, nahrbtno motorno škropilnico in osebni avto golf JL. Slavko Mikolavčič, C. 4. julija 179, Krško.

PRODAM kosilnico BCS 127 izpravno (bencin—petrolej). Irena Kump, Kot n. h., Semič.

PRODAM traktor IMT 533 Ferguson, dobro ohranjen. Nace Trunkelj, Orlaka 1, Žužemberk.

PRODAM

PRODAM 8 mesecev brejo telico in 5 ovac. Biška vas 1, Mirna peč.

PLEMENSKE ZAJKE prodam. Naslov v upravi lista (4444/85).

PRODAM diatonično harmoniko (CFB dur). Zdravko Poglajen, Drganja sela 19, Straža pri Novem mestu.

PRODAM kosilnico HONDA F 600 s priključkom. Mihelčič Marjan, Težka voda 31, telefon: 43-736.

VEČJO količino koruze in ovsa prodam. Tel. 67-558.

PRODAM gumi voz (15 col) in mešalec za Gorenje — muta. Telefon 44-557.

PRODAM nov stereoradiokasetofon CROWN z dvema glavama. Cesar Tomo Šegova 10.

PRODAM 8 m³ bukovih drv. Naslov v upravi lista (4445/85).

KOZE prodam. Alojz Oven, Regerča vas 177 (Sv. Rok), Novo mesto.

PRODAM betonske rešetke (geveje 31 kom), dolge 3,20, in rabljeno ostrešje (grušt) po ugodni ceni. Plantan, Rumanja vas 18, Straža.

UGODNO prodam novo diatonično harmoniko Delicia Bea. Alojz Križman, Trebnje, Obrtniška 5.

ZARADI selitve prodam rabljeno peč za centralno ogrevanje 35000 kalorij, 7 radiatorjev, leseno drvarnico z 10 m³ narezanih drv za centralno, razteglјiv kavč, dva fotelja, večje kolo poni itd. Ogled možen v soboto in nedeljo. Janez Jevnikar, Otočec ob Krki 21.

UGODNO IN POCENI PRODAM nov barvni televizor, še pod garancijo, in sedežno (rabljeno) garnituro. Tel. 23-907, zvečer.

PRODAM motorno žago STIHL 051, malo rabljeno. Martin Gazvoda, Črmošnjice 66 pri Stopičah.

PRODAM HI-FI AUDIO CENTER NHS-110 NIKKO, 2 x 50 W, zvočniki 2 x 75 W, daljinsko upravljanje, deklaracija. Zvone Ravnikar, Dolenja vas 19, 68216 Mirna peč.

POCENI PRODAM pralni stroj Gorenje. Tel. 21-835, Abazovič, Drska 20, Novo mesto.

PRODAM rabljen štedilnik (2 plin, 4 elektrika). Tel. 24-545.

V BLIŽINI železniške postaje Semič prodam en kubik suhih hrastovih plohov za sodarstvo in eno vinsko 1100-litrsko hrastovo kad. Naslov v upravi lista (4433/85).

PRODAM šest različnih gobelinov brez okvirja po zelo ugodni ceni. Ema Grahovec, Titova 112, 68281 Senovo.

PRODAM elektromotor ELEKTROKOVINA 220/380 V 1,1 KW s črpalko 20-50 1/min za hidrofor. Čulig, Zagrebška 11, Novo mesto ali tel. 21-698.

PRODAM diatonično harmoniko duri HEA, staro eno leto. Zvone Peterle, Žadovinek 23, Krško.

PRODAM narezan les (smreka) 5 x 3 m, primerno za drvarnico ali čebelnjak. Barič, Maverlen pri Črnomlju.

UGODNO PRODAM dve dobro ohranjeni kitari C-105. Gnidovec, Dolenja Straža 114.

PRODAM gumijast čoln Sport ter motor Tomos 4. Tel. 20-320 po 16. uri.

PRODAM 10 m³ suhih bukovih drv. Naslov v upravi lista (4434/85)

PRODAM hrastove plohe. Majerič, Potok, Novo mesto.

PRODAM KOLO FAVORIT. Peter Barborič, Šentjošt 4, Novo mesto, tel. (068) 43-721.

PRODAM 300 l vina — rdeč cviček; kvalitetno, neoporečno. Naslov v upravi lista (4435/85).

PO UGODNI CENI PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Ogled je možen vsak dan v popoldanskem času na naslov: Naselje heroja Maroka 21, Sevnica, stanovanje 29/4 nadstropje.

PRODAM barvni TV panorama. Tel. 25-713.

SPALNICO, dobro ohranjeno, in TV—ČB, ugodno prodam. Šinigoj, Bršljin 60, tel. 24-186.

PRODAM hidravično stiskalnico 30 t. Tel. 25-393, N.m.

PRODAM 150 m² »kombi« plošč 3,5 cm in 200 m² »arabec« mreže. Ponudbe na tel. 85-993.

OKNA, zasteklena, s polkni, ugodno prodam. Tel. po 21. uri 22-248.

PUNKTIRNI STROJ VST 4 P (631), nov, prodam. C. herojev 33 a.

PRODAM traktorsko prikolico in 16-colski gumi voz. Žonta, Potov vrh 4.

ZARADI bolezni prodam 25 AŽ panjev s čebelami in vso letošnjo zalogo medu. Lešnjak, Kristanova 55, Novo mesto.

ZAMRZOVALNO SKRINJO, rabljeno, Gorenje (210 l), po ugodni ceni prodam. Ivan Vovko, Sela pri Ratežu 16, tel. 85-950.

GAJBE za krompir prodam. Vodopivec, Smolenja vas 72 (steklarstvo), telefon 24-569.

HRASTOVE PLOHE, 22 m³, debeline 5 in 8 cm, 700 litrov rdečega vina in nov traktor TV 420 ugodno prodam. Tel. (068) 62-953, popoldne.

SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Stanko, Drnovo 23, tel. 72-781.

MOTORNO ŽAGO Stihl 038 AV electronic po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista (4447/85).

ŠTEDILNIK, rabljen, kombiniran, prodam. Tel. 22-903.

PRODAM skoraj novo harmoniko HA-E-A in dirkalno športno kolo Maraton (10 prestav). Naslov v upravi lista (4446/85).

PRODAM nov težji gumi voz za traktor. Janez Švalj, Dol. Brezovica 5, Šentjernej.

PRODAM rabljen električni mešalec (100 l). Tel. 23-578, zvečer.

KRAVO, brejo, staro 5 let, prodam. Pekolj, Češnjevek 4, Trebnje.

UGODNO prodam TV color, ekran 66. Informacije na telefon (068) 84-112.

HRASTOVE DESKE 2,5 m³, dolge 3 m, debele 3 cm, in smrekove plohe 1 m³, dolge 4 m, in debele 5 cm, prodam. Tel. 84-672.

KUPIM

KUPIM 2 m³ suhih hrastovih desk, dolžina 4 m, debelina 3 cm. Telefon 24-793.

KUPIM 300 kom. strešne opeke Vinkovci 333. Luzar, Šmalčja vas 12, telefon dopoldne 25-141.

KUPIM starejši barvni televizor v okvari. Tel. 24-259.

KUPIM vikend hišico v bližini Šmarjeških Toplic. Plačam v devizah. Interesenti naj se javijo na telefon 21-146.

POSEST

PRODAM starejšo hišo z 1000 m³ zemlje pri Krški vasi. Informacije po telefonu (063) 853-580.

ZEMLJO v bližini Dolenjskih Toplic (Cerovec) ugodno prodam. Informacije po telefonu (061) 373-622.

NEDOGRAJENO stanovanjsko hišo z vrtom v Dol. Boštanju pri Sevnici prodam. Franc Kuhar, NHM 27, 68290 Sevnica, tel. (068) 81-549.

POSESTVO, veliko 6 ha, v bližini Sevnice, prodam. Tel. (068) 81-765.

PRODAM lepo parcelo na sončni legi za vinograd in vikend pri Raki. Tel. (068) 75-584.

RAZNO

IŠČEM inštruktorja za matematiko za 6. razred osnovne šole. Telefon 22-367, od ponedeljka dalje.

KLJUČAVNIČARSTVO Drago Krošelj, Cirje 6, 68274 Raka, razpisuje v šolskem letu 1985/86 eno štipendijo za ekonomsko usmeritev na srednji šoli usmerjenega izobraževanja. Prijave sprejema do 31. avgusta 1985.

IŠČEM inštruktorja za matematiko za 7-8 razred. Naslov v upravi lista (4438/85)

IŠČEM mlajšo upokojenko za varstvo 5 let starega otroka. Vida Strojanšek, Poklek 47, Blanca.

PREKLICI

TONČKA PAVLIN, G. Brezovica 43, Šentjernej, pozivam Franca in Albino GORIŠEK, da takoj prekličeta oglas v Dolenjskem listu z dne 22. 8. 1985, posebno pa opozarjam Slavo GORIŠEK, da preneha s klevetanjem in lažnimi izjavami. V nasprotnem primeru bo uveden sodni postopek.

ČESTITKE

Dragim staršem, **ANGELI** in **MARTINU KOŠMRLJU**, iz Potovega vrha 6, želimo za rojstni dan vse najboljše še na mnoga leta in se jima zahvaljujemo za ves trud. Otroci z družinami.

ALOJZIJI CESAR vse najboljše zagod, ki ga je že praznovala. Želimo ji mnogo sreče ter veselo nedeljsko popoldne, Antonu pa lep pozdrav. — »Nekdo«.

Dragi mami JOŽEFI KOS iz Orehovice 6 za njen 81. rojstni dan želi vse najboljše Ivan z družino.

Dragima sestrama VERICI in REZKI, roj. PUGELJ, iz Amerike, sedaj na obisku v domovini, trenutno na Bledu, želimo prijetno bivanje v rojstnem kraju — v krogu svojih dragih: brat Jože z ženo Anico, nečaka Sašo in Jože z družinama iz Kočevja.

Dragima, očetu in staremu očetu ANTONU KRANJCU ter mami in stari mami JOŽEFI KRANJC iz Vel. Brusnic, iskreno čestijajo za 50. rojstni dan, jima želijo veliko zdravja in družinskega razumevanja — sin Sandi, hčerka Marjanca z možem Tonetom in vnukinja Sabina.

Dragi mami MARIJI CEMIČ iz Brega 5 pri Vinici iskreno čestitamo za njen 57. rojstni dan ter ji želimo še veliko zdravih in srečnih let v krogu svojih najdražjih. Hčerka Milena z družino iz Novega mesta.

ZAHVALA

V 86. letu življenja nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, ded, praded, tast, brat in stric

FRANC BARBO

iz Orkljevca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in ostalim za darovano cvetje in vsem, ki ste ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti, še posebna zahvala velja dobrim sosedom Zoranovim in Cesarjevim za vsestransko pomoč in župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

boleči izgubi ljubega moža, dobrega atka, najboljšega dedka

FRANCA HOČEVARJA

iz Puščave 6

se iskreno zahvaljujemo osebju splošne bolnišnice — kirurški oddelek v Novem mestu in osebju Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Zahvala vsem sorodnikom in znancem za izrečeno pisno in ustno sožalje. Hvala vsem za darovano cvetje, zahvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Ljubila si zemljo,
ljubila si dom
in v cvetočem poletju
odšla si v večni dom.

ZAHVALA

Po daljši bolezni nas je v 74. letu starosti zapustila naša draga žena in mama

ANA METELKO

iz Ornuške vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo osebju Doma ostarelih občanov Novo mesto za nego in lajšanje bolečin, sosedom, sorodnikom, znancem, Varnosti Novo mesto, DO Tesnila Velika Loka ter gospodu župniku iz Mokronoga za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 750 din, za razpise, licitacije ipd. 950 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 900 din, 1 cm na prvi strani 1.000 din. Vsak mali oglas do 10 besed 400 din, vsaka nadaljnja beseda 40 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

V SPOMIN

27. avgusta bodo minila tri žalostna leta, kar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi mož, očka, dedek, sin, brat, stric, nečak in svak

LOJZE NOVINA

iz Dolenjskih Toplic 25

Čas neizogibno beži, a bolečina ostaja, bolečina spomina. Ostal bo večno v naših srcih in mislih, ker je bil in bo ostal del našega življenja.

V tihi žalosti: vsi njegovi

S cvetjem ti grob krasimo,
v trajno ljubezen in spomin.
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

23. avgusta je minilo leto, polno bolečin, žalosti in praznine v naših srcih, odkar smo tragično izgubili našo ljubljeno hčerko, sestro in tetico

NATAŠO KOTAR

z Roj pri Čatežu

Hvala vsem, ki se jo spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

Vedno žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V svojem 69. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta, babica in prababica

ANA SIRK

iz Dolenjih Selc 17

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom za vsestransko pomoč, ZB, govornici za poslovilne besede, pevcem in duhovniku za lepo opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi osebju doma počitka TISJE v Šmartnem pri Litiji za nego v času njene bolezni.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Ob 5. obletnici smrti naše drage mame

MARIJE BUČAR

iz Jelš pri Krškem

se je z žalostjo v srcu spominjajo:

sinovi Jože, Franc, Lojze, Tone, Ivan, Stane

V SPOMIN

27. avgusta je minilo žalostno leto, odkar si nas po hudi bolezni za vedno zapustila draga mamica, žena, hčerka in teta

IVANKA PROGAR

iz Mirne peči 81

Vsem, ki obiskujete njen prerani grob, ji prižigate svečke in prinašate cvetje, se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njeni!

OSMRTNICA

Umrl je

JOŽE SIMONČIČ

nosilec partizanske spomenice 1941
iz Bistrice 8 pri Šentrupertu

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 26. avgusta 1985.

Skupščina in družbenopolitične organizacije občine Trebnje

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, deda in pradeda

ADOLFA REMICA

višjega komercialista v pokoju
predvojnega trgovca v Mirni peči,
borca za severno mejo in borca Cankarjeve brigade

od katerega smo se poslovili na ljubljanskih Žalah, se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na zadnji poti. Posebej velja zahvala predstavnikom republiškega odbora borcev za severno mejo, krajevne organizacije ZB NOV Stadion in Cankarjeve brigade za besede slovesa ter dr. Janezu Schrottu za skrb ob njegovi bolezni.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi dragega moža, očeta, deda, brata in svaka

STOJANA PETRESKEGA

živečega v Parizu, poročenega na Dol. Prekopi,

kjer je v času dopusta tudi nenadoma preminil v 55. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za nesebično pomoč, darovano cvetje, izražena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni gasilskemu društvu Prekopa, družinama Gjurekovič in Lokar za vso pomoč v tem težkem trenutku. Vsem še enkrat iskrena zahvala.

Žalujoči: žena Martina, sinovi Cvetan in Božidar z družinama, Slobodan z zaročenko Šantal ter drugo sorodstvo

---

ZAHVALA

V 48. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš ljubi mož, oči, brat, stric, zet in svak

JOŽE ŠIŠKO

strojevodja
iz Mirne peči 79

Iskrena hvala vsem, ki ste mu v času njegove bolezni stali ob strani in mu lajšali bolečine. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega, darovali cvetje in nam ustno ali pisno izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo osebju Onkološkega inštituta, Zdravstvenega doma Novo mesto, patronažni sestri Tomazinovi, občinskemu sindikalnemu svetu in DPO občine Novo mesto, delavcem TOZD za vleko vlakov Novo mesto, skupni službi SIS družbenih dejavnosti Novo mesto, oddelčni skupnosti 3. a SŠTNU Novo mesto, učencem 7. in 8. razreda in učiteljem OS Mirna peč, upravi Sob Novo mesto, gasilcem Hmeljčiča, Mirne peči in kurilnice Novo mesto, Čebelarskemu društvu Novo mesto, KK SZDL Mirna peč. Hvala govornikom za poslovilne besede, mirnopeškim pevcem in godbi. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Ivanka, hčerke Jožica, Katja in Helena ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANTONIJA MAJCEN

Polje 2 pri Krmelju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju bolnišnice v Novem mestu — na visceralnem oddelku — za nego, trud in lajšanje bolečin. Iskrena hvala vsem, ki ste darovali cvetje, vence in pokojno spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se Transportu Krško, Metalni Krmelj, pevcem iz Mokronoga, DU Tržišče, govorniku za tople poslovilne besede ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Lepa hvala vsem, ki ste z nami delili žalost in nam lajšali bolečino.

Žalujoči: sinovi Zvone, Stane in Slavko z družinami ter sestra Mici z družino

---

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

JOŽE SIMONČIČ

iz Bistrice pri Šentrupertu,
upokojeni delavec milice

Pokopali smo ga 26. avgusta 1985 v Šentrupertu. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Delovna skupnost in družbenopolitične organizacije Uprave za notranje zadeve Novo mesto in Postaje milice Trebnje

---

OSMRTNICA

Umrl je

LEON KOMAN

dolgoletni ravnatelj in pedagoški svetovalec v pokoju

Od njega smo se poslovili 22. avgusta 1985 na pokopališču v Krškem. Hvala mu za opravljeno delo na področju vzgoje in izobraževanja.

Občinska izobraževalna skupnost Krško
Zavod SRS za šolstvo — organizacijska enota Novo mesto

Portret tega tedna

FRANC POLANKO

To poletje je Franc Polanko spet izkoristil za obisk rodne Velike Nedelje pri Ptuju. Starši so sicer že umrli, toda rad se vrača v kraje, kjer se je izlegel, kakor pravi sam. Sicer pa že od leta 1949 živi na Dolenjskem, kamor je prišel kot miličnik. A to ni bil edini poklic na poti od mlinarja do tajnika krajevne skupnosti. Vmes je bil tudi gostinec in vodil je edino trebanjsko gostilno v družbeni lasti. Sicer pa je bil zelo aktiven v AMD, v zvezi šoferjev in avtomehanikov, celih 19 let je bil inštruktor za voznike avtomobilov in še bi lahko naštevali.

Ko je prišel v trebanjsko občino, je bila podoba precej drugačna, kakor je danes. »Saj to je bila ena sama dolga vas. Vendar tedaj zame vse skupaj ni bilo čisto nič neobičajnega. Tudi pri nas doma je bila velika revščina. Bili smo brez industrije in razvitega kmetijstva. Ko primerjam naš trebanjski napredek in spremembe v Veliki Nedelji, ne morem brez občudovanja. Tu skoraj ni poti, ki bi ne bila asfaltirana, zrasle so nove tovarne, ljudje so dobili delo doma. V Veliki Nedelji niso naredili toliko. Vse to je plod pridnosti Trebanjcev, pa tudi prave politike, iznajdljivosti tistih mladih ljudi, ki so bili nekoč na čelu občine,« pripoveduje Polanko.

Počitniški čas je izrabil tudi za to, da je spet užil blagodati svoje zidanice v Gradišču. Tja gor zelo rad zahaja in z ženo, ki je doma iz Velike Loke, skušata tam preživeti sleherno prosto uro. Kot rojen Štajerec prideluje samo belo vino in z znano dolenjsko širokogrudnostjo ga rad postavi na mizo polič ali dva, če pa je dobra družba, tudi več. Kljub počitniškemu in dopustniškemu razpoloženju pa tudi tja gor sega skrb za krajevno skupnost Trebnje, kjer je tajnik že domala sedem let. »Ah, denarja je zmeraj manj, pristojnosti, in to najbolj neprijetnih, kakor je plačevanje različnih računov in stroškov, pa vse več. Včasih bi raje vihtel kramp in lopato, kakor pa se ubadal z našimi problemi! Na srečo imam precej izkušenj, veliko ljudi poznam in vse delo zmorem, a to zahteva celega človeka. Seveda se zaradi delovanja v društvih in v službi, ki dostikrat preseže določen delovni čas, doma zakreše tudi kakšen prepirček, a drugače, žal, ne gre.«

Konec tega leta bo Franc Polanko odšel v pokoj. Najprej si želi malo zatišja pred sestanki, tudi vsiljivega vonja po papirjih in pečatnem črnilu bi se rad vsaj za nekaj časa otresel. Sicer pa je prepričan, da bo dejaven še naprej. Družbeno delovanje mu je pač zalezlo pod kožo. Kako tudi ne bi. Bil je sekretar v AMD, blagajnik v ZŠAM, starešina in gospodar v lovski družini, predsednik nadzornega odbora lovske zveze v Novem mestu. Za svoje delovanje je že prejel priznanje OF, red zaslug za narod s srebrno zvezdo in tudi najvišje šofersko priznanje — plaketo tovarištva. Največje priznanje zanj pa je, da so z njegovim delom zadovoljni.

J. SIMČIČ

V soboto start v mesec turizma

Otvoritev bo ob 10. uri na novomeškem Glavnem trgu — Osrednji dogodek prvega tedna bo sobotna gozdarska noč s kresovanjem v Dol. Toplicah

NOVO MESTO — S sobotno otvoritvijo meseca turizma na Dolenjskem se bo v Novem mestu in okoliških krajih pričela vrsta prireditev — v program jih je zajetih kar 33, ki bodo trajale vse do 29. septembra. Letošnji mesec turizma, ki poteka pod okriljem Dolenjske turistične zveze in pokroviteljstvom tovarne zdravil Krka-in novomeškega izvršnega sveta, pa bo imel poleg bogatega kulturnega in zabavnega dogajanje še svoje poslanstvo: čiščenje okolja, osrednja akcija pod nazivom »Vsak občan — en tulipan« pa bo po vsej Dolenjski 28. septembra. O tej akciji več kdaj drugič.

Kot rečeno, bo otvoritev meseca turizma v soboto ob 10. uri na novomeškem Glavnem trgu, brez dvoma osrednji dogodek prihodnjega tedna pa bo sobotna gozdarska noč s kresovanjem ter Delovimi in Kompasovimi poletnimi igrami na jasi v Dolenjskih Toplicah. V večurnem programu bodo gozdarji prikazali svoje življenje nekoč in danes, organizirana bodo tekmovanja, pripravljena bo razstava starega gozdarskega orodja pa tudi razstava šopkov, cvetja in ikeban, že od danes naprej je prižgana tudi oglarska kopa, da ne odkrivamo vseh presenečenj. Najzanimivejše za gledalce bodo prav gotovo zabavne igre Kompasa in Dela, vse tri igre pa so »snov« vzele iz dela in življenja gozdarjev. V programu, ki bo nepretrgoma trajal od 17. do 21. ure, se bodo pomerili še sekači, ki bodo morali z motornimi žagami podirati drevo natančno na balon na tleh. Ob vsem tem bodo gostitelji ob pomoči topliških žena pripravili tudi pristne domače jedi, ob prižganih kresovih in glasbi bo sledil zabavni del gozdarske noči.

B. B.

TURNIR »BIRČNA VAS 85«

BIRČNA VAS — Nogometni klub Birčna vas prireja v nedeljo, 1. septembra, tradicionalni turnir v malem nogometu »Birčna vas 85«. Ekipe se lahko prijavijo za turnir pri Jožetu Žagarju, Birčna vas 27, ali pa na dan turnirja do 8. ure zjutraj na igrišču. Kot običajno, bodo najboljše ekipe po zaključnem tekmovanju prejele praktične nagrade in pokale. Vabljeni k sodelovanju in ogledu!

NOVA ZMAGA PAVLIČA

SLAVONSKA POŽEGA — V tretji dirki motociklistov za letošnje državno prvenstvo je Novomeščan Lojze Pavlič vnovič dokazal, da je ta hip naš najboljši tekmovalec v razredu do 80 ccm. Po zmagi prejšnjo nedeljo je tudi tokrat prepričljivo ugnal vse nasprotnike in se tako z vsega dvema uvrstitvama prebil na drugo mesto v skupnem seštevku po treh dirkah. V nedeljo je bil vrstni red tak: 1. Pavlič, 2. Matulja (Kvarner), 3. Nervo (Zagreb), v skupnem seštevku pa še naprej vodi Nervo s 35 točkami, Pavlič jih ima z dvema zmagama 30, Matulja pa 24.

V PONEDELJEK: SMELT OLIMPIJA – NOVOLES

NOVO MESTO — V novomeški športni dvorani bo po daljšem zatišju ponovno živahno. Na račun bodo tokrat prišli ljubitelji košarke, saj se bosta v osmini pokalnega tekmovanja na območju Slovenije pomerili ekipi domačega Novolesa in novega prvoligaša Smelt Olimpije. Nedvomno bo to v sedanji mrtvi sezoni dobrodošla atrakcija, čeprav je zmagovalec že bolj ali manj znan. Pričetek srečanja bo ob 19. uri.

Sizif spet dela

Dr. Marko Marin nadaljuje z obnovo mirenskega gradu

MIRNA — »Sizif obnavlja grad« je bil naslov reportaže, ki smo jo pred leti objavili v naši Prilogi. V njej smo popisali, s kakšnimi težavami se ubada dr. Marko Marin pri obnavljanju mirenskega gradu.

In naslov ni daleč od resnice. Delo traja že 17 let in v tem času je dr. Marko Marin obnovil en sam grajski stolp. Kdo bi se začudil in namrdnil, češ, samo to. Toda kdor ve, koliko težav je imel Marin že s tem, da je vsaj za silo zavaroval ruševine, ki so jih nekateri zamenjali za kamnolom, se ne čudi. In pri tem delu je bil dr. Marin večinoma sam. Največkrat sam svoj delavec in seveda tudi plačnik. Toda doslej mu zaradi pogodbe, ki jo je sklenil s krajevno skupnostjo in s katero je grad vzel v najem za 99 let, še ni bilo dolgčas. Stolp vse bolj dobiva podobo bodočega človeškega bivališča, pa menda tudi razstavišča. V njem namerava dr. Marin razstaviti svoje likovno zbirko, pa knjižnico, ki šteje kakšnih 5 tisoč kosov bo tudi pripeljal na Mirno.

Marko Marin

»Rad bi stolp vsaj za silo uredil do drugega leta in za mirenski krajevni praznik bi ga rad predstavil javnosti. Povabil bom vse trebanjske vodilne ljudi in jim pokazal, kako se da s skromnimi sredstvi in z veliko dobro volje nekaj prispevati k ohranjanju ostankov naše skupne preteklosti. Mislim, da mi bo uspelo,« je prepričan Marin. Potem pa je pokazal star grajski vodovod, ki so ga po njegovem mnenju gradili ruski ujetniki. Trasa je vklesana v živo skalo, cevi pa so iz litega železa. Po stari trasi namreč namerava spet napeljati vodo v grad, pa tudi telefon in elektriko.

SLALOM Z MOTORJI

TREBNJE, MIRNA — Motoklub AMD Trebnje bo 1. septembra priredil super moto slalom za meddruštveno prvenstvo AMD Trebnje, Domžale, Kamnik, Mengeš in Lukovica. Dirka, ki bo potekala od Zapuž pri Mirni proti Stanu, se bo začela ob 14. uri. Dirkači bodo vozili v kategorijah do 50 ccm, od 50 ccm do 250 ccm, od 250 ccm do 550 ccm in nad 650 ccm. Na dirki bodo sodelovali tudi tako znani dirkači: Verbič, Štefe, Avbelj in Urbanija, pokrovitelj dirke pa je obrat Polikema iz Velikega Gabra.

»OČE...« V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Kusturičin film Oče na službenem potovanju, ki je dosegel velike uspehe doma in na tujem, bodo vrteli v novomeškem Domu kulture, in sicer od 2. do 8. septembra ob 16., 18. in 20. uri. Za šolsko mladino bodo film predvajali dopoldne. Žal si bodo gledalci lahko ogledali le srbohrvaško kopijo, brez slovenskih podnapisov.

Jakob Kovač

Vedno najmlajši

Jakob Kovač iz Osilnice bo v soboto nastopil v polfinalu za »zlato harmoniko« Ljubečne 85

NOVO MESTO — Med mojstri »frajtonarice«, ki so se v predtekmovanju najbolje odrezali na vrtu hotela Kandija, je bil tudi najmlajši muzikant, 13-letni Jakob Kovač iz Osilnice. Zadnji dan avgusta se bo pomeril s 64 polfinalisti v Frankolovem, dan kasneje pa bo, če bo nastop uspešen, lahko zaigral tudi v finalu za »zlato harmoniko« Ljubečne 1985.

Jakob Kovač je učenec 7. razreda osnovne šole v Čabru. Harmoniko vleče že pet let, zanjo pa ga je navdušil oče, ki si je vedno želel postati muzikant, pa za to kot deček ni imel možnosti. »Vedno mi je govoril, da je treba pričeti z mladimi prsti. Kupil mi je harmoniko in mi pokazal prve akorde. Potem je šlo kar samo od sebe« je o svojih začetkih pripovedoval Jakob.

Jakob svoje znanje Slakovih in Avsenikovih viž rad pokaže tudi v narodnozabavnem triu »Mladi dečki«, ki ob raznih priložnostih razveseljuje ljudi v kočevski dolini. »Kot solist moram večkrat nastopiti. Tudi v Italijo so me že povabili. Kar nerodno mi je, ko me vedno predstavljajo za najmlajšega,« je povedal in še dodal, da bi rad, ko odraste, popravljal harmonike.

J. PAVLIN

Kam v »mesecu turizma« ta teden?

SOBOTA, 31. avgusta: Ob 9. uri bo v Novem mestu promenadni koncert godbe na pihala in nastop mažoretk, uro kasneje pa na Glavnem trgu slovesna otvoritev meseca turizma s krajšim kulturnim programom. Ob 11.30 bo v Domu ostarelih občanov sprejem kolesarjev — kurirjev TV-15 in podelitev priznanj turističnim ter gostinskim delavcem, hkrati pa še ogled razstave belokranjskih vezenin in ročnih del oskrbovancev doma. Istega dne ob 18. uri bo v Kronovem lov na največjo ribo, ob 17. uri pa, kot pišemo na drugem mestu, gozdarska noč s kresovanjem v Dolenjskih Toplicah.

NEDELJA, 1. septembra: Ob 6. uri bo v Kronovem tekmovanje v lovu rib s plovcem za pokal Krka 85 in Dolenjske turistične zveze, podelitev priznanj pa bo ob 15.30 na gostišču Loka. Ob 16. uri bo prav tako izpred gostišča Loka pričetek slaloma na reki Krki za pokal Dolenjske turistične zveze, ob 20. uri pa na Loki ribiški večer s plesom.

PONEDELJEK, 2. septembra: Ob 10.30 bo v ljubljanskem Kompasu otvoritev enomesečne turistične razstave pod nazivom »Dolenjska, Bela krajina in Posavje vabijo!«.

PETEK, 6. septembra: Ob 16. uri bo na Loki nastop šolanih psov, ob 17. uri se bo v Portovaldu pričelo odprto prvenstvo Dolenjske, Bele krajine in Posavja v tenisu, ob 20. uri pa bo na Suhorju nad Prečno pri Rostanu tradicionalni polharski večer s ponudbo gobarskih specialitet.

»Železna cesta«

Nemška TV nadaljevanka z gornjim naslovom snemana tudi v sevniški občini

SEVNICA — Zagrebška televizija je že predvajala zahodnonemško TV nadaljevanko »Železna cesta«, še pet ponedeljkov zapored pa bo sedaj tudi na malih zaslonih ljubljanske televizije.

Za ljudi v sevniški občini je nadaljevanka zanimiva tembolj, ker so jo precej posneli v tej občini. V vasici Kompolje so med drugim posneli dražbo revne kmetije F. Kolba, glavnega junaka te socialne drame. Na progi blizu železniške postaje v Jelovcu je za film vozila obnovljena starinska lokomotiva z vlakom. Na Žigarskem vrhu so posneli nekatere zimske prizore. Ker je bila takrat muhasta zima, so tja pripeljali celo snežne topove izpod Pohorja.

Avtorji niso skušali posneti le dopadljive nadaljevanke ob 150-letnici nemških železnic, ustvarili so socialno dramo razslojevanja vaške srenje na prehodu v industrijski proletariat. V kooprodukciji Aikon filma in našega Inexa nastopa tudi vrsta jugoslovanskih igralcev in statistov, slednjih tudi sevniške občine.

A. Ž.

SPET BOLJŠI SEMENJ

RIBNICA — V okviru ribniškega semnja bo 1. septembra takoimenovani boljši semenj, na katerem bo mladina prodajala stare, a še uporabne knjige, plošče, oblačila za odrasle in otroke, športne rekvizite in podobno. To bo že tretji tak semenj v zadnjih treh mesecih. Na prvih dveh ni bilo posebnega uspeha, ker se v Ribnici vsaka novost težko prebije. Predvidevajo, da bodo šle tokrat najbolj v prodajo šolske knjige, saj se bo naslednji dan že začel pouk.

Izplačali so vse dobitke

Zanje se je potegovalo veliko ljudi, najbolj srečne roke pa je bila učenka Klara Kovačič

MIRNA — Preteklo nedeljo je bilo na tomboli, ki jo je organiziralo TVD Partizan z Mirne tako, kot mora biti: bilo je veliko ljudi, pekli so klobase in kotlete, prišli so prodajalci bižuterije. Za nameček pa je bilo še vroče in vabile so nagrade, ki so bile sicer skromnejše kakor pretekla leta, a vseeno vabljive za nekaj tisočglavo množico.

TONI IN KLARA — Klara je ostala skoraj brez besed, ko jo je Toni povabil na tribuno. A to ni nič čudnega, saj je Klari komaj dobrih 17 let in bolj kot misel na to, kaj bo rekla, jo je težilo vprašanje, kam s tolikim denarjem.

»Tombolo smo pripravili zato, da bi v našo blagajno spet kapnilo nekaj denarja. Mislim, da bo tombola uspešna in da bodo naši košarkarji pa nogometaši lahko spet hodili na tekme,« je že pred začetkom tombole dejal Tone Kotar, ki je bil kot predsednik društva tudi vodja prireditve. Potem pa je še dodal, da bodo izplačali vse dobitke. In res so bili Mirenčani zvesti svojim sklepom. Izplačali so vse nagrade. Bržkone najbolj srečna je bila Klara Kovačič, sicer učenka srednje tekstilne šole, ki je zadela terno. Dobila je 500 tisoč dinarjev. Povedala je, da sicer še ne ve, kam bo dala denar, bržkone pa bo krepko premislila. Zadovoljni pa so bili seveda tudi drugi dobitniki nagrad. Dvesto, po 180 tisoč dinarjev, štedilnik, hladilnik in podobne praktične nagrade so spet prišle v prave roke.

Povedati je še treba, da so se spet dobro odrezali prodajalci trebanjskega Mercatorja. Krepko so zavihali rokave in prodali veliko pijače ter hrane. Delali so seveda zastonj, denar, ki se bo potem stekel v skupno blagajno, pa bodo seveda porabili v sindikalne namene. Kakor so dejali člani upravnega odbora TVD Partizan, ki so vodili prireditev — v njem je bila domala vsa družina Kolenc pa Milan Škufca, Horvat, Marijan Umek in drugi — bodo poslej bolj redno prirejali take tombole. Dodajmo še, da je bila organizacija res zgledna, za kar so poskrbeli tudi tovariši miličniki.

J. S.

POVABILO NA BAKLADO PO KRKI

NOVO MESTO — V okviru meseca turizma na Dolenjskem bo v soboto, 7. septembra, novomeška noč na Krki, združena z baklado plovil. Organizatorji zato naprošajo lastnike najrazličnejših plovil, da se udeleže prireditve, bakle pa lahko dvignejo na novomeški turistični zvezi na Dalmatinovi 1. Zborno mesto bo 7. septembra ob 19.30 pred gostiščem na Loki, za najlepše okrašene čolne pa bodo pripravljene posebne nagrade.

TUDI BREZ DOBITKOV JE BILO VESELO — Na tomboli je vladalo veselo razpoloženje kljub temu, da za vse ni bilo dobitkov. Seveda so k razpoloženju prispevali tudi Mercatorjevi delavci, ki so v hudi vročini uspeli napojiti in nasititi več tisočglavo množico. (Foto: J. Simčič)

Novi prispevki za inkubator

V tednu po uradnem koncu akcije je sklad bogatejši za 500.431 din

Čeprav je bila akcija za nakup inkubatorja za novomeško porodnišnico uradno zaključena že prejšnji teden, se prostovoljni prispevki še kar stekajo na poseben žiro račun dolenjskega zdravstvenega centra. Do minulega ponedeljka se je v skladu nabralo že 2.807.626 din, samo v zadnjem tednu dni pa 500.431 din.

Zbranega denarja je tako že več kot za en inkubator in še pol drugega. Že v prenjšnji številki smo sporočili, da so se članice sveta za spremljanje družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri novomeški občinski konferenci SZDL kot pobudnice akcije »inkubator« odločile, naj bi denarja ne zbirali naprej za nakup ultrazvoka za zgodnje raka na dojki, kot je bilo slišati. Presežek zbranega denarja za inkubator naj bi porabili za izboljšanje razmer v porodnišnici. Ne dvomimo, da bo porodnišnici prišel vsak dinar še kako prav, saj je večini znano, v kakšnih razmerah prihajajo na svet in preživljajo prve ure na njem dojenčki v novomeški porodnišnici. Če pa bo odziv še naprej tako velik kot v zadnjem tednu, bo morda denarja res še za kakšno napravo in v tem primeru verjetno tudi članice novomeškega sveta ne bodo trdovratno vztrajale pri svoji odločitvi.

● Minuli teden so darovali za inkubator: OO ZS Iskra Upori Šentjernej 50.000 din, DO GOK TOZD Komunala 5.000, Komunala Novo mesto namesto venca za Jožeta Mikliča 5.940, OO ZS Beti TOZD Črnomelj 15.000, OO ZS državnih organov SOb Metlika 5.000, KS Trebelno 5.000, Jože Pirc, Krško 3.000, OO ZS Iskra Semič 187.480, Miro Banič, Dobruška vas 3.000, Papirnica Djuro Salaj Krško 100.000, delavci občinske uprave in DPO Metlika 6.300, delavci računovodske in AOP službe Labod Novo mesto 14.150, delavci LB Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj 84.821, delavci Doma starejših občanov Novo mesto 13.740, GK Kostanjevica 2.000 din.

kozerija

ČEZ GLAVO ZASEDENI TOV. FUNKCIČ

— Tovariš Funkcič, vi imate v Repičevi dragi, če se ne motim, dvaindvajset pomembnejših in manj pomembnih funkcij. Bi mi hoteli...

— Ha-ha-ha-ha! Štiriindvajset. Štiriindvajset funkcij, tovariš novinar. Napačen podatek vam je dal, kdor ga vam pač je.

— Oprostite. Štiriindvajset torej. Povejte mi, prosim...

— Težko se bom spomnil vseh. Sem, poglejte, predsednik sveta krajevne skupnosti, sem predsednik zbora združenega dela skupščine Repičeva draga, sem predsednik občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva v Repičevi dragi, nadalje sem predsednik skupščine kulturne skupnosti, predsednik izvršnega odbora Zveze kulturnih organizacij, predsednik društva prijateljev mladine, predsednik občinskega odbora Rdečega križa, podpredsednik kolesarskega kluba Repičeva draga, tajnik mešanega pevskega zbora Razglašena nota, blagajnik nogometnega kluba Zlomljena noga, poveljnik pri gasilskem društvu Pokvarjena črpalka, predsednik sveta osnovne šole Cvek, podpredsednik skupščine samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva, predsednik delegacije za skupščino invalidskega in pokojninskega zavarovanja, predsednik občinske konference ZK Repičeva draga, tajnik...

— Dovolite, tovariš Funkcič. To so strašne obremenitve za enega samega človeka. Mi lahko razložite, kako...

— Rekel sem ljudem v občini: ne nalagajte mi toliko, pa je rekel tovariš Župan: »Funkcič, sposoben si, zmogel boš.« Kaj sem hotel.

— Predvidevam, da vas doma sploh ne poznajo, da ste svoji ženi in svojim otrokom tujec.

— Kje pa! Mi smo klasična družina v pravem pomenu besede.

— Sklepam, da ob vseh teh funkcijah nimate časa za hobi.

— Navdušen ribič in lovec sem. Poleg tega zbiram znamke in star denar. Pa še filmi so moja ranljiva točka. Ste že videli Očeta na službeni poti?

— Res me zanima...

— Da, pozabil sem. Tudi potujem noro rad. Letos bo na vrsti vzhodna Evropa.

— Dan ima samo štirindvajset ur. Kdaj potem delate?

— Saj ste čisto nori. Pri toliko funkcijah naj še delam!

TONI GAŠPERIČ